ADAM

1999 ŞİİR YILLIĞI

ŞİİRİMİZDE GEÇEN YIL

Hazırlayan
MEHMET H. DOĞAN

ADAM

1999 Şiir Yıllığı

(Şiirimizde Geçen Yıl)

•

Hazırlayan

Mehmet H. Doğan

ADAM YAYINLARI
©
Adam Yayıncılık ve Matbaacılık A.Ş.

Kapak Tasarımı : Birsen Delemen Güven

Birinci Basım : Şubat 1999

99.34.Y.0016.721
ISBN 975-418-570-0

Fikir ve Sanat Eserleri Yasası'nın 34. maddesine dayanılarak hazırlanmış olan bu antolojinin yayın hakkı, aynı yasanın 8. maddesine göre işleyenin, derlenen şiirlerin tek tek bütün hakları ise yapıt sahiplerinindir.
Bu antoloji aracılığıyla alıntı yapılamaz.

YAZIŞMA ADRESİ : ADAM YAYINLARI, KÜÇÜKPARMAKKAPI SOK. NO. 17. 80060 BEYOĞLU - İSTANBUL
TEL: (0 - 212) 293 41 05 - 292 09 47 (3 HAT) e-mail : adam@ada.net.tr FAKS: (0 - 212) 293 41 08

1999 Şiir Yıllığı
(Şiirimizde Geçen Yıl)

●

Mehmet H. Doğan

ADAM

ÖNSÖZ

Bu yıllık yayımlandığında 1900'lerin son yılını, 1999'u yaşıyor olacağız. 1999 şiirini incelediğimiz yıllıksa '2000 Şiir Yıllığı' adını taşıyacak. Dolayısıyla elinizdeki kitap 1900'ler başlığını taşıyan son yıllık olacak. Görece bir şey de olsa, 2000'li tarihleri kullanıyor olmak çok önemli ve büyük bir değişiklik gibi geliyor insana.

1998 Şiir Yıllığı üzerine de çok şeyler yazıldı, söylendi bu yıl. Bunların yıllığın özüne hatta içeriğine değinen şeyler olmasını, getirilen eleştirilerden, önerilerden yararlanmayı isterdim. Ama genellikle olmuyor bu. Eleştiri, çoğunlukla toptan bir yadsıma, kimi zamansa "karalama" olarak anlaşıldığı için yazılanlar, söylenenler dedikodudan, laf kalabalığından öteye geçemiyor. Yıllıkların içindeki dizgi-baskı yanlışlarını cımbızla seçip ayırarak eleştirisine temel yapan bir yazıyı ne yazık ki, ciddiye alamıyorum. Geçmiş yıllarda, Yıllık'a girmeyi bir övünç vesilesi yapan bir şairin – arada ne değiştiyse – bu yıl "Bence, şu yıllık işini yeniden gözden geçirmek gerekiyor. Yıllara özgü bu kalın kalın antolojilerin geleceğe miras bırakılacak bir şiir kirlenmesinin sebebi olacaklarından kaygı duyuyorum" diye yazmasını da... Hem yıllıkların işlevsizliğinden hatta zararlarından söz edilip hem de uzun uzun eleştirilerde bulunulmasını da... Bu eleştiriler o yıl yıllığa girememiş şairlerden gelirse daha da gülünç oluyor, hemen sırıtıyor çünkü. Alternatif yıllıklar bile bu durumu önleyemedi. Bir yıllığa, özellikle de şu ya da bu yıllığa girmek neden bu kadar önemli olsun!

Selim Temo'nun "Kavram Karmaşa" (Sayı 10) dergisinde sözünü ettiği gibi "şiir ortamı yıllıklara endeksli bir kabızlık yaşıyor"sa – ki bunun genelleştirilecek bir durum olduğunu sanmıyorum ben – bu tersliğin, bu kabızlığın sorumlusu ben değilim diye düşünüyorum. Bu, herkesten önce, kendini bir başkasının yargısına, beğenisine "endeksleyen" şairin ya da "şiir yazarı"nın sorunudur, benim değil. Bu konuyu yıl içersinde başka yazılarda tartışmak üzere şimdilik bu kadar!

Neyse ki, iyi niyetli yaklaşımlar da vardı. Fethi Naci'nin Yeni Yüzyıl'da 6 Nisan 1998 günlü yazısı da bunlardan biri. Naci, "Yetenekli genç şairleri Yıllık'a almadan önce birkaç yıl beklet-mekte yarar olduğunu" söylüyor ve bunun gereğine kanıt olarak da *1993 Şiir Yıllığı*'na alınmış olan "en genç, en yeni kuşaktan, adını henüz duyurmaya başlamış 25 şair"den bugün ancak altısının *1998 Yıllığı*'na kaldığını gösteriyor. Bir kez, ilk Yıllığın *Bulutsu* bölümündeki o yirmi beş kişiden bugün hâlâ yazanlar var: Aydın Afacan, İbrahim Baştuğ, Elif, Mustafa Köz, İdris Özyol, Hakan Savaş, Cüneyt Uzunlar, Haydar Ünal gibi. Nitekim, bunlardan bazıları *1999 Şiir Yıllığı*'nda var. Elbette, ölen, şiiri bırakan, ya da ilerleme gösteremeyenler de var. Ayrıca, yola çıkarken, "Yıllıkların bir işlevinin de bir seçki niteliği taşıması" olduğunu belirtmiştim. Bu yüzden, yıl içersinde yayımlanmış güzel bir şiiri dışarda bırakarak unutuluşa terketmeye gönlüm elvermiyor çoğu kez. Ayıklanmayı zamana bırakmak bana daha uygun bir yol gibi görünüyor. Üç yıl sonra, onuncu yıllıkta yapmayı düşündüğüm bir döküm bunda haklı olup olmadığımı gösterecek, diye düşünüyorum.

1998 Şiir Yıllığı'nda yine kabul edilemez hatalar ve dizgi yanlışları, satır karışmaları oldu. Bunların en büyüğü ise Ali Hikmet E. (Eren) ile Ali Hikmet (Yavuz) arasında, geçen yıl bir başka yıllıkta da yapılan karıştırmanın aynı idi. 166. sayfadaki Ali Hikmet (Yavuz)'un şiirinin üzerinde Ali Hikmet E. adı ve hemen altında ona ait künye bildirimi bulunuyordu. Her iki şairden de özür diliyorum, bir daha tekrarlanmaz böyle bir şey, diyorum; ama bu karıştırmada biraz da bu kadar yakın adlar ve önsesler kullanmanın da payı yok muydu diye düşünmeden edemiyorum.

Hilmi Haşal dostumuzun soyadı ile ilgili iki yıldır yapılmakta olan yanlışlık cidden üzücüydü. Bunun bilerek yapılmış bir şey olmadığı, bir dizgi dalgınlığından ileri geldiği bilindiği halde küçük İskender'in Varlık'taki 'Şiirlideğnek'inde bununla ilgili sözleri tek sözcükle "çirkin"di. İskender hep yapıyor bunu; oysa artık 'küçük' de değil, basbayağı büyüdü.

Dizgi yanlışsız ve hatasız bir şiir yıllığı çıkarmak elbette ki hepimizin amacı; ama bu tür yanlışlardan kaçınılamayacağı varsayımıyla bu yıldan başlayarak geçmiş yılla ilgili bir yanlış doğru cetveli yayımlamaya başlıyoruz. Bu yıl geçmiş altı yıllıkta yapılan yanlışlıkları gösteren altı cetvel vereceğiz. Gelecek yıldan başlayarak da bir önceki yıllığa ait bir cetvel. Okurlardan ve Yıllık iz-

leyicilerinden ricamız bu düzeltmeleri ellerindeki yıllıklarda yapmaları.

Adam Sanat'ın Nisan 1998 tarihli sayısındaki *Bir Yıllık Hazırlama Öyküsü* adlı yazımı "Bir yıllığın bir tek kişinin çabasına, çalışmasına bağlı olmaktan çok, birçok kişinin 'fahri' yardımlarıyla yürüyecek bir iş olduğunu dile getirenler çoğalıyor. Sevinilecek bir şey bu elbette. O zaman şairlerden, yazarlardan, yayınevlerinden, dergilerden eleştirilerini, önerilerini ve ürünlerini içerecek bu 'fahri' yardımlarını beklediğimi bir kez daha duyurmak istiyorum buradan." cümlesiyle bitirmiştim. Bu yıl bu yardımların giderek artmakta olduğunu görmek sevindirdi beni. Birçok şair dergilerde çıkmış şiirlerindeki dizgi yanlışını ya mektupla, ya telefonla bildirmek inceliğini gösterdi. Kendilerine teşekkür ediyorum.

Bu arada, yıllar geçip de Yıllığın cilt sayısı arttıkça izlenecek şair sayısı da artıyor. Yıl içersinde ulaşamadığım dergi ve gazetelerdeki tartışma, değini yazıları ayrı bir sorun. Yıllığın hazırlanmasının giderek bir imeceye ya da düpedüz bir ortak çalışmaya dönüşmesi zorunluluğu da belirdi ufukta. Bu yıl bu ve benzeri konularda yardım sunan İhsan Üren, Ahmet Ada, Veysel Çolak, Ali Cengizkan, Sina Akyol, Tarık Günersel ve Turgay Fişekçi dostlarıma açık teşekkürü bir borç biliyorum. Dergilerde yayımlanan şiirlerindeki dizgi yanlışlarını bildiren şairlerin adınıysa, bir yanlış anlamayı önlemek için, saklı tutuyorum. Bir de, seçilen şiirlerin dergilerden fotokopilerini altı yıldır amatör bir ruhla, coşkuyla yapan şiir dostu Mustafa Kemal Yürekli'nin adını anmalıyım burada.

Bu yıl izlediğim dergi sayısı altı yılın en büyük rakamına ulaştı: 71.* Sayıdaki bu artış niteliğe yansımadı, ama yine de dergiler yazınımızın, özellikle de şiirimizin olmazsa olmaz ögeleri; kimileri bütün özenci dergilerin yazgısını paylaşarak bir iki sayı ancak dayanabiliyor da olsa, bütün kitaplar, bütün seçkiler, yıllıklar onlardan kaynaklanıyor, şiir arenasına bütün coşkuyu onlar getiriyor. Bunun için de fazla dergi izliyor olmaktan yakınmadım hiçbir zaman. Ne var ki, dergilerin benden yakındıkları zamanlar oldu. Bazıları, Yıllığa karşı davranışlarını kendilerinden alınan şiir sayısına göre ayarlama yoluna gitti. Kimi, Yıllığa dergi göndermeyi kesti; kimi, dergi kimliğine "bu dergiden hiçbir yıllığa ya da seçkiye şiir alınamaz" türünden bir not düştü. Oysa yapılacak basit bir hesaplamayla, her dergide her ay ortalama 10, yılda 120 şiir yayımlandığı, 70 dergide bu sayının ortalama 8000'e ulaştığı ve Yıllıktaki ortalama 150 şiirin bu 8000 şiir içinden seçildiği düşünülür-

se, seçilen her şiirin ne değer taşıdığı açıkça anlaşılmış olur. Dergilerin bizden bekledikleri seçme titizliğini biraz da kendilerinin göstermesi gereği apaçık ortadadır. Açıkçası, dergiler yayımlamak üzere şiir seçerken hatır, gönül, dostluk ilişkilerini bir kenara bırakıp az ama güzel şiir yayımlama yoluna giderlerse bizim işimizi daha da zorlaştırırlar, biz razıyız buna: seçmekte zorlanalım ama daha güzel ürünler yayımlama fırsatı bulalım. Dergiler konusuna "1998'de Şiir" yazısında daha geniş yer vereceğimiz için burada kesiyor, ama dergilerin bizden umutlarını ve ilgilerini kesmemelerini diliyorum.

Yirminci yüzyılın bu son yılını daha şiirli geçirmemiz dileğiyle.

Aralık 1998
Mehmet H. Doğan

* *Yıllık* için taranan dergiler abece sırasıyla şunlardı: "Abraxas"(Adana 1 sayı), "Adam Sanat", "Altın Külah" (Kahramanmaraş-1 sayı), "Alleben" (Tömer-Gaziantep-1 sayı), "Amida" (Diyarbakır"-6 sayı), "Aydınca" (Aydın-6 sayı), "Aykırı Sanat" (Adana-2 sayı), "Bahçe" (Antalya- 7 sayı), "Başka" (3 sayı), "Beyaz Ölüm Kuşları" (1 sayı), "Budala" (4 sayı), "Çağdaş Türk Dili"; "Damar", "Defter", "Dergâh" (4 sayı), "Dil Dergisi" (Tömer-Ankara), "Dil ve İnsan" (Tömer-Kayseri), "Dize", "Dördüncü Yeni", "Dünya Kitap" (2 sayı), "Bilkent 4 Mevsim", "Düş ve Düşünce" (1 sayı), "Düşlem", "Düşe Yaza Edebiyat"(2 sayı), "Edebiyat ve Eleştiri", "Fayton"(İzmit- 3 sayı), "Folklor/Edebiyat" (2 sayı), "Göçebe" (1 sayı), "Gökyüzü"(İzmit), "Gösteri", "Islık" (Mersin), "İnsan Şiir Defteri" (Antalya), "İzlek" (2 sayı), "İzmir İzmir", "Kavram Karmaşa", "Kırağı" (Osmaniye-2 sayı), "Kıyı" (Trabzon), "Kitap-lık", "Kötü Tüccarlar" (İzmir), "Kül" (3 sayı), "Kültür Sanat Dergisi" (KKTC-1 sayı), "Likâ" (Kırıkkale-2 sayı), "Lodos" (1 sayı), "Ludingirra", "Maki"(Mersin), "Mavi Portakal" (Tömer Antalya-2 sayı), "Mısralık " (KKTC), "Milliyet Sanat" (2 sayı), "Morca" (Antalya-3 sayı), "Mozaik" (Bursa), "No" (1 sayı), "Olmaz" (1 sayı), "Öküz" (8 sayı), "Papirüs" (2 sayı), "Pencere" , "Poetik'us", "Rüzgâr" (1 sayı), "Son Duvar" (1 sayı), "Söylem" (Adana), "Şiir-lik" (Almanya-9 sayı), "Şiir Ok'u", "Türk Dili Dergisi", "Ütopiya" (2 sayı), "Varlık", "Virgül", "Yalnızardıç" (Kahramanmaraş-2 sayı), "Yaşasın Edebiyat", "Yazarlar Dünyası" (2 sayı), "Yelken" (Mersin-2 sayı), "Yeni Aşk" (1 sayı), "Yeni Biçem", "Yine Hişt".

Dergi ve kitapların ulaştırılabileceği adresim :
Mehmet H. DOĞAN
Mithatpaşa Cad. Cetaş-2 Sitesi
F-Blok, 5/15
35320 Narlıdere/İzmir

1998'DE ŞİİR

Genel Görünüm

Görünüşte çok hareketli, ama her şeyin bir çıkmaz içinde durmadan yeniden üretildiği; tartışmaların polemik sınırını da aşıp bir ağız dalaşına, kara çalmalar yarışına dönüştüğü; öte yandan, radyoların ve televizyonların göz yaşartıcı bir şiir sevdasına düştüğü; medyatik şiir (ya da tartışmalar bölümünde göreceğimiz gibi bu yıl 'travesti şiir' olarak vaftizlenecek şiir) karşısında edilgenliği yüzünden has şiirin giderek daha da gerilere itildiği bir yıl: Şiir ölçeğinde 1998'in en özlü tanımı bu olabilir sanırım. Orta kuşak şairlerinin ve de en genç kuşaktan bir iki şairin insanın içine su serpen parıltılı birkaç şiiri de olmasa, bomboş geçmiş bir yıl olacaktı.

Öyleyse, yıllık değerlendirmede başka konulara girmeden ve de sözü fazla uzatmadan yıla damgasını vuran bu tartışmalardan başlayalım.

Tartışmalar

Yıl ortasında bir söyleşide şöyle demiştim: "Tartışmalardan, tartışma sınırını aşan kavgalardan göz gözü görmüyor. Yapay savların ve karşı savların bol bol üretildiği bir ağız dalaşıdır gidiyor bu yıl. Bu ağız dalaşından, bu sözüm ona tartışmalardan kimsenin kazançlı çıkacağını sanmıyorum. Çünkü, dediğim gibi sağlam bir temeli yok bunların. Kimse sığındığı sütre gerisinden başını kaldırıp da ortalıkta neler olup bittiğini merak etmeden, hedef gözetmeksizin dışarıya fırlatıyor oklarını." (Adam Sanat, Ekim 1998)

Bu söyleşiyi yaptığımız, genç şairlerden Derya Çolpan, "Bu tartışmaların zemininde iyi şiir yazma ya da iyi şiiri destekleme kaygısı mı.. yatıyor?" diye soruyordu.

Hayır. Çünkü genç şairlerin çoğunluğu 'iyi şiir' yazmadan önce 'muhalif" kimliğini ilan ediyor, başkaldırıcı hırkasına bürü-

nüyor. Oysa bu 'muhalif' giysisini kendisinden yani şairden önce şiirinin giymesi gerekirdi. Öyle olsaydı üzerinden sarkmayacak, üzerinde öylesine iğreti durmayacaktı bu giysi. Yıl içinde bir yerde okuduğum, ama şimdi kimin olduğunu anımsayamadığım çok doğru bir saptama, 'muhalefet'in şaire değil şiire ait bir niteleme olduğunu söylüyordu. Bir başka söyleyişle, şair 'muhalefet'ini şiirleri yoluyla yapardı yapacaksa. Ürün olmadan yapılacak 'muhalefet'in değerlendirme yeri herhalde şiir olamazdı. Bunun böyle olduğunu Yeni Bütün hareketi yıllarca önce kanıtlamamış mıydı?

Gel gör ki, geçen yılın sonlarında başlayan, bu yıla da sarkan '90'lı yılların şiiri' tartışmasında bir kez daha kanıtlanmış oldu bu. Herkes, kendisine yakıştırdığı kimliğin gerisine çekilip karşısındakinin ne dediğini dinlemeden söyleyeceğini söyledi, eteğindeki taşı döktü ve tartışma bitti. Herkesin görüşü mutlaka kabul edilmesi gereken, "olmazsa olmaz" bir doğru'ydu. Haftalık magazin dergileri de bir kenarda durup kavgayı kışkırtınca iş çığırından çıktı.

Sonunda, '90 Kuşağı' diye bir kuşak var mıydı, yoksa '90'larda yazılan şiir '80 sonrası şiirinin doğal bir uzantısı mıydı, anlaşılamadı.

Bu tartışmanın ortaya çıkardığı çeşitli görüşler için dergilere bir göz atalım.

"Henüz tam anlamıyla bir 'arınmışlıktan', kendi yapısını bulmuş bir söylem'den bahsedilemezse de, 'yerinde sayan bir şiir'den de bahsedilemez! Yakın geçmişte ortaya çıkıp kendini tasfiye eden 'Yenibütüncü Şiir Anlayışı'nın manifestosunda, şu madde vardı: 'Hayat kadar dağınık, hayat kadar düzenli şiir...' *'90'lı yılların şairlerinin,* 90'larda yazmaya başlayan şairlerin işte tam da yukardaki tümcenin imlediği şeyin şiirini yazdığını düşünüyorum." (Yılmaz Arslan, Poetik'us 15, Ocak)

"90'lı yıllarda adını duyuranların, ayrı mekanlarda yaşasalar da, ortak bir dil anlayışları var. Söz dizimleri de aynı. Politik yavanlık, şiirlerinin farklılaşmasını, yaşamı bütünüyle algılamalarını engelliyor. Yaşanılanın dışında, kitabî bir şiir yazılırken, derilerinin sınırladığı alana bağımlı kalıyorlar. Örümceğin ördüğü ağa teslim olması gibi bir şey."(Veysel Çolak, Poetik'us 15, Ocak)

"Çağının 'tanığı' olan şair/yazar olmak değildir uğraşımız. Sırtımızı sağlam bir yere yaslayıp 'tanık'olmak yetmeyecek çünkü bize.

"*Derinlere yüzmek istiyoruz. Üzerimizdekileri rüzgâra savurmak. Çıplak bedenimizden utanmamak. Yangın sonrası dinginliğidir belki de aradığımız. Çünkü, hiçlik, çepeçevre kuşattı benliğimizi; benlik, kendini sattı, yandı, bitti,...Kül oldu.*

"*Bunaldık kimsesizlikten. Ve bu kalabalıktan. Sıkıştıkça sıkışıyoruz, oysa uzaklaşıyor bedenlerimiz.*

"*Seviştikçe unutuyoruz teni. Kirli bir yatağı dağınık bırakmak, en iyisi.*

"*Sevdikçe kin birikiyor gözlerinize. Gözlerinizi açmak istemiyorsunuz...*

"*Biz her şeyi yakıp uzaklaşıyoruz buradan, en son kendimizi...*

"*KÜL oluyoruz.*" (Kül 1, Mart)

"Eşcinsellik, muhaliflik, marjinallik, feministlik, postmodernlik, ibadetçilik, şeriatçılık... gibi sözde kimliklerin yerleşik düzeni beslediği bir düzlemde, kimliklerini(!) daha kolay pazarlanmak ve pazarlamak için yalnızca 'ne' oldukları çerçevesinde şekillendirenlerin piyasasına katılmayan;

..... şairleri var bu ülkenin, şiirleri var"

(*Kül 1*, "90'lı Yıllarda", Bahadır Ateş, Tolga Çeçen, Devrim Dirlikyapan, Ali Hikmet Eren, Hakan Kaynar, Bilal Kolbüken, Erhan Pınarbaşı, Kuvvet Yurdakul)

"Günümüz şairi/şiiri, sahte bir tavır ile yaşanan hayatın iğrençliklerini, çürümüşlüğünü, kokuşmuşluğunu, şeyleşmiş insanın elinden alınmış hayatını ve köleliğini vb. olguları, özgürlük ve bütün insani olumluluklar adına dönüştürmeyi amaçlaması gerekirken tam da aksine görmeyerek/görmezden gelerek, hatta yok sayarak, dolayısıyla da ürünlerine de yansıtmayarak *'dikensiz bir gül bahçesini'* var kılmaya çalışıyor." (Dize 28, Şubat, Serdar Aydın)

"Genç şiirin *saf şiir, öz şiir*" gibi tanımlanabilecek bir yana doğru çekilmeye çalışıldığı görülmektedir. Yanlış yolda olunduğunun hiç ayrımında değildirler bunlar." (Dize 32, Haziran, Muhsin Şener)

"1990 sonrası şiirine baktığımız zaman geleceğe yönelik önemli kırılmalar görmüyorum. Büyük fay kırılmaları yok. Küçük küçük adalar oluşuyor."(Ahmet Ada, Lodos 1, Şubat/Mart),

"Doksanlarda yazanların bir kesimi ise, bozulmuş olanı bile bozmak peşinde. Kazanımlardan değil, kayıplardan hareket ediyor gibi. Bir diğer kesimi ise, bunların etkisinde yazıyor sanki. Hatta, 'ben daha fazla imge avcısıyım' der gibi." (Metin Cengiz, Lodos 1)

"Özellikle 90'larda bir şiir piyasası oluştuğunu görüyorum. Bu, borsaya, ranta koşulu bir süreç. Şiir yazanlar kendilerine ve yazdıklarına iman etmedikleri sürece bu seyrin sağlıklı sonuçlara ulaşamayacağını düşünüyorum. Pop müzik piyasası gibi yeni yüzler, yeni isimler türemekte." (Mehmet Can Doğan, Lodos 1)

"Günümüz şiiri bireysel yataklarda gelişiyor. Ortak ilkeler ve doğrultular söz konusu değil. Yine de *şiirsel söylemin* şairden şaire farklılaşmış olarak, bir *dönem ruhu*'nu yansıttığı söylenebilir. Soyutluk, içerikçi (içrekçi?) olma eğilimi ve verbalisme, günümüz genç şiirinin belirgin özellikleri. Karşı kutupta, toplumcu gerçekçi şiir kendini yinelemeyi sürdürüyor." (Ahmet Oktay, Lodos 1)

* * *

1998'de dergilerden çok gazetelerde süren bir başka tartışma da şiirde popülerleş/tir/me çabalarına ilişkindi.

Önce Cumhuriyet, sonra Radikal gazetelerindeki şiir, edebiyat ve müzik üzerine ilginç yazılarından tanıdığımız Zeki Coşkun'un 16 ve 30 Ocak tarihlerinde Radikal'de yazdığı, sırasıyla "Bu Neyin Şiiri" ve "Travesti Şiir" başlıklı yazıları arı kovanına çomağı sokmuş oldu. Coşkun bu yazılarından ilkine "Yeni bir şiir, yeni bir şiir kültürü doğuyor. Bilinen şiirin ve şiir izleyicisinin, okurunun dışında bir oluşum bu" diye başlıyordu. Yılmaz Erdoğan'ın '85 bin gibi inanılması güç bir tiraja' ulaşan *Kayıp Kentin Yakışıklısı* adlı şiir kitabıyla beş ayda 160 bin satan *Yedi Karanfil* adlı şiir kasetinden; 'edebi' çevrenin şeytan-düşman gibi gördüğü medyanın damgasını taşıyan, TV kanallarında VJ'lerin, radyolarda DJ'lerin gece gündüz dinleyicilerin, seyircilerin kulağına, gözüne üflediği medyatik şiirden; Savaş Ay'ın 'zıpkın gibi, fişşek gibi A Takımı'nın magazin programlarının sonunda attırdığı şiirlerden, bunun giderek 'şiir matinesi' biçiminde kurumlaşmasından, klipleşmesinden; şiirin, Süper Baba, Şehnaz Tango, Yangın Ayşe gibi yerli dizilere 'yürek hoplatan' bir öge olarak girişinden söz ettik-

ten sonra, "Klasik kültürün, sanatın birçok ögesi gibi şiir de yapı, nitelik ve el değiştiriyor... Şiirin bilinen edası yapısı, kimliği silindi, şiir hayatımızdan çıktı. Şimdi onun cesedinden, çürümüş derisinden, kemiklerinden yeni sözler, dizeler, ritimler üretiliyor" diye bitiriyordu yazısını. Coşkun, "Şiir değişiyor, Şiir cemaatinin korkulu rüyası medya şiiri alıyor, kullanıyor, çoğaltıyor, kitlesel 'tüketime' sunuyor. Bu, yeni bir şiir, yeni bir şiir kültürü üretiyor" diyerek başladığı ikinci yazısında bu şiirin adını da koyuyordu: Travesti Şiir. "Melez bir şiir bu. Şiirin bilinen dokusunu, mirasını, önceki ürünleri kullanan, onu seyrelten, hafifleten, disiplin dışı'na, aynı zamanda da güne, zamana taşıyan, melezleştiren bir şiir. Gövdesinde iki ayrı kimliği taşıyor günün kitlesel şiiri. Bir tür transseksüellik hali."

Zeki Coşkun'un bu yazıları, kendi deyişiyle 'pandoranın kutusunu açtı.' Cumhuriyet'te A. Behramoğlu, Radikal'de Serhan Ada (iki yazıyla), Yeni Yüzyıl'da Refik Durbaş, Şiir-lik dergisinde Ahmet Ada sorunu tartıştılar; genellikle Coşkun'a destek veren görüşler ileri sürdüler.

Serhan Ada "Şiir 'Şiiri' Kovar" adlı yazısında "Artık tüm yollar şiire çıkıyor" derken aslında şiirin şirazesinden çıktığına işaret ediyor, "Şimdiki zamanın şiiri uzakta kaldı. Olsa olsa zamanın şiiri"nin gündemde olduğunu; şiiri "çok 'edebi' bir durum... Açıkçası da marjinal sanat dalı" olarak tanımlayan İbrahim Sadri adlı bir 'şiir okuyucusu'nun yaptığı bir şiir kasetinin yarım milyon sattığını; başkentte bir güzide üniversitenin Türk Edebiyatı Bölümünün açılışının 'Bülent Ecevit'le Şiir Gecesi' ile taçlandırıldığını söyledikten sonra "Şairler ne dersiniz? Kalemi kınına sokmanın zamanı gelmedi mi?" sorusuyla bitiriyordu yazısını.

Daha birkaç yıl önce Kültür Bakanlığı kanalıyla yaptırılacak şiir kliplerine karşı çıkanların aslında söyledikleri de buydu. O zamanlar söylediğimiz gibi "Medya gerçek şiiri, 'has' şiiri kullanamazsa kendi şiirini yaratır" derken kastettiğimiz buydu. Özetle, gerçek bir şiir kirlenmesinden söz etmenin tam zamanı bugün. 'Yıllıkların sebep olacağı şiir kirlenmesi'nden söz edenlerin, medyatik şairlerin bu durumda ne söyleyecekleri merak konusu şimdi.

* * *

Veysel Çolak'ın önce Özgür Gündem'de (25.5.1998), daha sonra da Dize'de (sayı 32, Temmuz 1998) yayımlanan 'Şair Kendini Çizebilendir' başlıklı yazısının başlattığı tartışma 20-25 yıl öncesinin politik şiir tartışmalarına götürdü bizi. Çolak, "Platoncu idealist-metafizik tuzağına düşmekle" suçlandı. "Yeni Berkeley'lerle, Fichte'lerle, Mach'larla savaşmanın" kaçınılmazlığından söz edildi. Sanki bir şiir tartışmasında değil de, bir ülkenin kaderinin söz konusu olduğu bir politik savaşımdaydık. Hemen cepheler kuruldu; dost, düşman kişiler yerlerini aldı.

Çolak, "Yazdığı şiirden kuşkulanan insandır şair" sözleriyle başladığı yazısında şiirin şiir olmayan'dan, şairin şair olmayan'dan ayırılması gereğine işaret ederek "Bugün Cemal Süreya varken, birinin Sennur Sezer okuması olanaklı mı? Sennur Sezer şairse, Cemal Süreya kesinlikle şair değil" diyordu. Sennur Sezer'in -tartışmanın belgesi olarak bizim Yıllık'a da aldığımız- 'Bir Çakıl Taşı Daha' adlı şiirini yazısına aktararak, "Anlaşılacağı üzere 'Bir ölür bin doğarız!' sloganının uzunca söylenişinden öteye geçemiyor bu sözler. Şiir diyemiyorum, çünkü değil. Şiirin gereksindiği bir tek imge yok. İmgesiz de şiir yazılabilir; bu o da değil. Sözcük ve dize bilincinden, şiir bilgisinden oldukça uzak; birtakım sözcüklerin yan yana, alt alta yığılmasıdır yapılan şey... Bu ve benzeri yazıları yazanlar şair sayılmıyorsa; Sennur Sezer'in kabul görmesi niye? Onu yıllıklara, antolojilere alanları; şair diye öne çıkartanların, diğerlerini (benzerlerini) yadsıma hakkı olamaz" diyordu.

Çolak'ın yazısı bir yanıtlar dizisini başlatmış oldu: Evrensel Kültür'de Aydın Çubukçu, Metin Demirtaş, Selma Ağabeyoğlu; *İnsancıl*'da Berrin Taş, Mahmut D. Gösteren (2 yazı), Mehmet Sabit Çalışkan (3 yazı), Cengiz Gündoğdu (6 yazı); Damar'da Özgen Seçkin (2 yazı), Cengiz Gündoğdu; Varlık'ta Abdülkadir Budak, Veysel Çolak'a yanıtlar verdiler; ne var ki bu yanıtlarda şiirin pek de sorun edilmediği, konunun tamamen politik düzlemde tartışıldığı görülüyordu.

Söz konusu şiiri Damar'da yayımlayan, üstelik Sennur Sezer'in şiirlerini "Şiir Coğrafyamız"a alan Özgen Seçkin salt bu sıfatla konuşurken -kendisi söylüyor bunu: "Suçlarım büyük, bir ucu da bana dokunuyor" diyor- Cemal Süreya'nın üç kısa şiirini örnek göstererek "... bence şiir falan değil bunlar" deyince iş çığırından çıktı. Bir sizden, bir bizden der gibi. Bir de "yıllarca şiir yazdığı halde "Veysel Çolak şiiri" diye bir şeyin olmadığı da çıktı

ortaya Özgen Seçkin'e göre. Gerek Sennur Sezer'in gerekse Veysel Çolak'ın şiirlerini defalarca Yıllık'a aldığıma göre ben her ikisini de şair saydığım için, "benim üzerime vazife değil" diyeceğim, ama her iki tarafa da "Bugüne kadar nerelerdeydiniz?" diye sormaktan da kendimi alamıyorum.

Şiir-politika ilişkisi üzerine enine boyuna durmak yerine şiirin tamamen politik alana taşınıp oradan konuşmanın yeğlendiği bu uzun tartışmayı özetlemek bile Yıllık sınırlarını aşacağı için tartışmanın niteliği üzerine bir fikir versin diye karşıt görüşlerden kısa alıntılar yapacağız.

"Veysel Çolak şiiri yaşamayan ve hayatın içinde biçim bulmayan bir şiir haline getiren imgeleri seviyor ve Sennur Sezer'in şiirinde bunları elbette bulamıyor. Bu, sosyalist şiirin eksikliği değildir... Sosyalist siyasal şiire saldırıların artması, umut verici bir gelişmedir." (Aydın Çubukçu, Evrensel Kültür)

"Cengiz Gündoğdu'nun karamsarlığından söz ettik. Yıllardır edebiyat-kültür dünyasında mücadele veren, birçok şeyi elbette bizden daha iyi bilen Gündoğdu'nun Enis Batur'lu, Veysel Çolak'lı, Haydar Ergülen'li, Abdülkadir Budak'ı, küçük İskender'li şair-şiir dünyasına bakıp bakıp karamsar olmaması olası değil." (Mehmet Sabit Çalışkan, İnsancıl)

"Bakın ne diyor Veysel Çolak, 'Gerçek şiir kendini savunur.' Şiir-nesne, şiir idesine uygun olacak. 'Gerçek şiir' bu anlama gelir. Veysel Çolak Platon'cu idealist-metafizik tuzağına düşüyor. Çünkü 'gerçek şiir' yoktur. Her şiir kendi gerçekliğini yaratır. Herhangi bir şiir Veysel Çolak'ın 'gerçek şiir'ine göre ölçülemez." (Cengiz Gündoğdu, İnsancıl)

"Şiir hayatımızın bir beyaz noktasıdır, o kadar. 'Şiir' kavramını fetişleştirmek şairin kendine yabancılaşması olur. Ne ben ne de belli bir disiplinle yazıp çizen 'kolektif örgüt' arkadaşlarım, sanırım Veysel Çolak'ın dediklerini doğrulamayacaklardır, ne yazık ki. Onun için biz kendi benimizle savaştığımız kadar Marksist görünüşlü idealistlerle de savaşacağız. Yeni Yeni Berkeley'lerle, Fichte'lerle, Mach'larla savaşmamız kaçınılmazdır." (Özgen Seçkin, Damar)

"Yalnızca 'Bir Çakıltaşı Daha'dan hareket edilseydi, onun üzerinden gidilseydi, o metnin şiir olamadığı üstünde tartışılmayacak kriterlerle durulsaydı daha akıllıca ve insaflıca olurdu gibime geliyor... Tamam, Veysel Çolak'ın şiir saymadığı metin hakkında ben de aynı görüşteyim. Ama yazılan son örneğe bakarak bir in-

sanın geçmişte yazdıklarını topyekün reddedebilir, hele hele onun antolojilere, yıllıklara alınmamasını önerebilir miyim? Ne hakkımız var buna?" (Abdülkadir Budak, Varlık)

"Veysel Çolak egemen erkek söylemiyle konuşuyor. Nedir bu söylem... Çolak'ın söylediğine göre kadınlar erkek söyleminden kurtulurlarsa 'gerçek kadın' şairler ortaya çıkarmış." (Berrin Taş, İnsancıl)

* * *

Geçmiş yıllarda serinkanlı şiir incelemelerinden tanıdığımız Sabit Kemal Bayıldıran bu yıl tartışmalarda anlaşılmaz biçimde hırçın bir tavır sergiledi. Bu yüzden, Bayıldıran'ın Varlık dergisinde Metin Cengiz'in bir şiirini alaycı, küçümser çözümleme girişimi, Cengiz'in kendisini de aynı alaycı ve küçümser havaya soktuğu için, şiirde kapalılık-anlamlılık-anlamsızlık-imge konularında çok da yararlı olabilecek bir düşünce alışverişini, daha baştan önlemiş oldu. Daha sonraki yazılarında hem amacının "bir şiir anlayışını eleştirmek" olduğunu söyleyip hem de bu alaycı havasını sürdürerek "Cengizgiller" gibi hayali bir hasım yaratıp bir genelleme havasına girmesi, işini daha da zorlaştırdı Bayıldıran'ın. Bu genelleme havası içinde, "bence dünyanın en kötü insanlarından Rimbaud", "12 Eylül, II. Yeni'yi bir başka biçimde hortlattı", "Orhan Veli'nin tek güzel şiiri: 'İstanbul'u Dinliyorum", "O İlhan Berk ki, karalamaları bile şiir sanılır... İlhan Berk'in yazdıklarını şiir diye göklere çıkaranlar" gibi sivri ve toptancı yargıların şiir eleştirisinde pek de yeri ve geçerliliği olamayacağını bilmesi gerekirdi yazarın.

* * *

Yücel Kayıran'ın da Ludingirra'nın Yaz sayısında yayımlanan "Türk Şiirinde Magazinel Yaklaşım ve Patronaj Zihniyeti Üzerine Eleştirel Bir Deneme" adlı uzun yazısı da, 'biçemi'nden çok kullandığı 'ağız'ın sertliği, yakışıksızlığı nedeniyle, hedef aldığı şairlerden bir yanıt gelmediği için, aslında çok yararlı olacak bir tartışmanın açılmasını engelledi. Kayıran, "Türk şiir ortamında, şiir anlayışlarında ortaya çıkan bir farklılaşmanın sonucu bir gruplaşma anlamında değil, son yirmi yıl çerçevesinde gerçekliği bulunan yazınsal ilişkilerin dikey olarak kurulması anlamında ortaya

çıkan yeni bir yapılanmadan, bu yapılanmanın temel özelliklerinden, niyet ve amaçlarından, bu yapılanmaya ilişkin yazılardan, bu yazıları yazan kişilerin toplumsal hayattaki konumları arasındaki ilişkilerin anlamından" söz edeceğini söyleyerek başladığı yazısını "Burada ileri sürülen tezin, ve bu tezi içeren biçemin 'sert' olduğu düşünülebilir. Ancak bu sertlik, yazının kendisinden, biçeminden değil, tam tersine bu yazının konu nesnesi olan olgunun sert oluşundan, şiddet dozunun yüksek oluşundan kaynaklanmaktadır" diye bitiriyordu.

Bu 'sert'liğin ne menem bir sertlik oluşunu göstermek için hemen bir önceki paragrafın da buraya alınması gerekiyor yazıdan:

"Bu bağlamda, bugün Ergülen'le başlayıp, Budak'la gizlenemez hale gelen Türk şiirindeki yazınsal ilişkilerin hiyerarşikleştirilmesi anlayışı, *faşit düşüncenin* ve ona ait *iç mantığın* bir dışavurumudur. Yukarda örnekleri irdelenen yazılarla yapılan, *faşist örgütlenme anlayışının meşrulaştırılmasıdır.* Magazinel yaklaşım ile reklam retoriği, bu meşrulaştırma çabasının farkında olunmadığı, yani bilinçli olarak yapılmadığı ileri sürülemez....." (a.b.ç.)

Adlandırmak her zaman çok önemli bir iştir.

Dergiler

Önsöz'de de görüleceği gibi bu yıl izlenen dergi sayısı 70'i aştı. Bunların büyük bir kesimi üç büyük kentimizin dışındaki kentlerde çıkan dergiler. Son yılların gerçeği bu. Taşra dergilerinde hareketlilik hızlanırken metropollerdeki edebiyat dergilerinde büyük ölçüde bir magazinleşme yaşanıyor. *Milliyet Sanat*'ın arkasından *Gösteri* dergisi de üründen çok habere, fotoğrafa, magazinel olana daha çok yer verir oldu. Bu yıl hiç şiirsiz yayımlandığı aylar oldu *Gösteri*'nin. 14.Sayıya ulaşan *Yaşasın Edebiyat* ise baştan beri sürdürdüğü hafifliğini ve magazinleşme ile yazın dergisi olma arasındaki kararsızlığını korudu. *Varlık, Adam Sanat* gibi yıllanmış dergiler ürün temelinde verimliliklerini sürdürürken bunlara yeni biçimiyle *Kitap-lık* da katıldı. *Ludingirra,* dosyalarıyla, yeni genç imzalarıyla gerçekten doyurucu bir dergi oldu. *Defter* ise her sayı yayımlanan birkaç şiir dışında edebiyat dergisi olma özelliğini her gün biraz daha yitiriyor gibi.

Tamamen özenci çabalarla çıkan *Yeni Biçem, Düşlem, Dize* gibi dergiler daha etkindiler bu yıl, seslerini daha çok duyurdular.

Almanya'da çıkan ve Eylül 1998'de 55.sayıya ulaşan *Şiir-lik* dergisi ne yazık ki bu sayısıyla yayınına son verdi. *Atika, Dördün-*

cü Yeni, Düşün (Mersin) de bu yıl kapanan dergiler arasındaydı. *İzlek, Mavi Portakal, Morca, Mozaik, Yelken, Son Duvar* gibi dergilerse aksayarak eksik sayılarla çıktılar bu yıl. Bu yıl iki sayı çıkan *Ütopiya* ise bu göze batıcı durumdan kurtulmak için çareyi "Mevsimsiz" olarak çıkmakta buldu.

Kapananların yerini *Kül, Amida, Lodos, Abraxas, Islık, İnsan Şiir Defteri, Başka, Yeni Aşk, Budala, Kötü Tüccarlar* gibi dergiler aldı. Bunlardan da bir-iki sayıda soluğu tükenenler oldu, ama ne gam! Nasıl olsa yarın bir başka özenci grup yeni bir dergi adı bulup çıkacaktır ortaya.

Sürekli ve düzenli olarak çıkan *İzmir İzmir, Söylem, Maki, Aykırı Sanat* gibi dergiler fazla yerel kaldıkları ve ürün niteliğine fazla önem vermedikleri için etkin olamadılar. Bu yıl 150.sayıya ulaşan Trabzon'un *Kıyı*'sıyla *Türk Dili Dergisi, Çağdaş Türk Dili* gibi dergilerse yıllardır aynı imzaların tekelinde fazla içine kapanık bir dergi görünümünü sürdürdü. *Damar,* sosyalist gerçekçi tavrını daha da sertleştirdi.

Kül, Poetik'us, Şiir Ok'u ve bunlara katılan *Islık*, en yeni kuşağın şiir dergileri görünümündeydiler, fakat dar kadroları ve olanakları yüzünden seslerini yeterince duyuramadılar.

Bütün dergilerde şiir ve sorunları yine en büyük yeri tuttu.

Varlık'ta Metin Celâl (Şiir Okuma Notları), küçük İskender (Şiirlideğnek), Haydar Ergülen (Okur/Yazar), Abdülkadir Budak (Bende Kalan Dizeler);

Şiir-lik'te Abdülkadir Budak (Şiir Günlüğü), Ahmet Ada (Şiire Bakma Durakları);

Düşlem'de Ayşegül İzmirli (Dergilere Derkenar) şiir üzerine süreli yazılar yazdılar.

Kitaplar

Bu yıl şiir kitabı yayınlarında *görece* bir azalma var. *Görece* diyorum, çünkü bu azalmanın yalnızca Kendi yayınlarında ve şiir kitabı yayımlama riskini göze alamayan yayınevlerinde olduğu gözleniyor ilk bakışta. Adam, YKY, Hera, Öteki, Suteni, Cem, Bilgi, İnsan Şiir Defteri gibi yayınevleri bu yıl da önemli şiir kitapları yayımladılar.

Şiir kitabı yayınlarında hemen görünen bir başka özellik, geçen yıl da söylediğim gibi kitapların görsel niteliğinde ve kalitesindeki güzelleşme ve özendi. Bu bakımdan bu yılın kitabı, Bilim Sanat Yayınları Şiir Dizisi'nden çıkan Gülseli İnal ile Utku Varlık'ın

ortak kitapları idi: *Chöd Raksları*. Gülseli İnal'ın şiirlerine Utku Varlık'ın yaptığı resimler gerçek bir şiir şöleni oluşturuyordu.

Adam Yayınları geçen yıl başladığı *Seçme Şiirler* dizisini bu yıl da R. Ilgaz, C. Irgat, N. Cumalı, C. Çapan, A. Damar, Ö. İnce ile sürdürdü. Başka yayınevlerinin de yayımladığı seçme şiirler kitapları bu girişimin tutacağını gösteriyordu.

Toplu Şiirler ve Bütün Şiirleri dizilerinde Metin Altıok, Ülkü Tamer (YKY), Turgut Uyar (Can), Ali Püsküllüoğlu (Arkadaş) ve Ahmet Necdet'in (İnsancıl) kitapları yayımlandı. Milliyet Yayınları Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın bütün yapıtlarını yeni bir dizide yayımlamaya başladı.

Dağlarca'nın yeni şiirlerinden oluşan *O' 1923* adlı yeni şiirlerinden oluşan kitabı da aynı yayınevinden çıktı.

İlhan Berk'in Şeyler Kitabının ikincisi olan *Çok Yaşasın Sayılar* (Adam), Gülten Akın'ın *Sessiz Arka Bahçeler* (YKY), Özdemir İnce'nin *Mani Hayy* (Yön), Süreyya Berfe'nin *Ruhumun* (YKY), Adnan Azar'ın *Yeni Zaman* (Öteki), Gülseli İnal'ın *Chöd Raksları* (BSY), Lale Müldür'ün *Divanı Lûgat-it Türk* (Metis) adlı kitapları ile gençlerden Metin Kaygalak'ın *Yüzümdeki Kuyu* (Avesta), Ayhan Bozkurt'un *28 Numaralı Oda* (Cem), Serdar Ünver'in *Kuşlar Kanadı* (Suteni) adlı kitapları adı anılması gerekli kitaplarıydı yılın.

Bu yıl önemli çeviri şiir kitapları da yayımlandı. Bunların başında Dante'nin *İlahi Komedya*'sını (Oğlak), Cavalcanti'nin *Bütün Şiirleri*'ni (İmge), Catullus'un *Bütün Şiirleri*'ni (YKY), Ted Hughes'ün *Doğumgünü Mektupları*'nı (YKY) Kavafis'in *Bütün Şiirleri*'ni (Varlık) sayabiliriz.

Eray Canberk ile Metin Celâl'in birlikte hazırladıkları *Çağdaş Türk Edebiyatında 199 Şairden 199 Şiir* (Oğlak) ve Metin Celâl'in hazırladığı *Cumhuriyet Dönemi Çağdaş Türk Şiiri Antolojisi*, 1970 sonrası şiirini de kapsaması yönünden dikkati çeken antolojilerdi.

Ölümler

Halk edebiyatı üzerine araştırmalarıyla tanınan, edebiyat öğretmeni, şair Haşim Nezihi Okay (1904), 9 Mayıs 1998'de İstanbul'da öldü. Okay'ın son şiir kitabı *Ömrümden Yapraklar* (1978) idi.

Şair Arif Karakoç (1932), 30 Ağustos 1998 günü İzmir'de öldü. Şiirleri daha çok dergilerde kaldı. *Yengeçlerin Sağ Tarafı Çok Korkar* (1966) adlı bir şiir kitabı vardı.

Şair, Gazeteci Mehmed Kemal (1921) 14 Eylül 1998'de İstanbul'da öldü. Garip Şiiri son dönem ve 1940 toplumcu şairlerinden M. Kemal'in *Birinci Kilometre* (1945), *Dünya Güzel Olmalı* (1954), *Söz Gibi* (1977), *Öğle Rakıları* (1986), *Tükenmez* [Toplu Şiirleri] (1990) adlı kitapları vardı.

Şair, felsefeci ve deneme yazarı Veysel Öngören (1931), 30 Eylül 1998 günü Diyarbakır'da öldü. *Remo ve Salo* (1979), *Vay Gözüm* (1981), *Remtelebe* (1982), *Koca Ülke* (1983) ve *Arif'in Kızı* (1987) adlı şiir kitaplarıyla *Dil, Estetik, Felsefe ve Tarih Bağlamında Şiir ve Yenilik* (1997) adlı deneme kitabı vardı. *Kuşakları Ardından Koşturan Öncü Geyik* adlı Modern Türk Şiiri üzerine kapsamlı çalışması Türkiye Yazıları dergisinde yayımlandı.

Olaylar

Cumhuriyet'in 75. Yılı dolayısıyla İstanbul, Ankara ve İzmir'de Türk Şiiri üzerine toplantılar, sempozyumlar düzenlendi.

İstanbul'da 26-30 Ekim arası yapılan "75. Yılda Türk Edebiyatı ve Tiyatrosu" toplantıları içersinde 29 Ekim 1998 günü "Cumhuriyet Dönemi Şiiri" tartışıldı. Toplantılara konuşmacı olarak Mehmet H. Doğan, Enis Batur, Sennur Sezer, Melisa Gürpınar, Ataol Behramoğlu, Egemen Berköz katıldı. Toplantı sonunda bir panel düzenlendi.

Edebiyatçılar Derneği 20-22 Kasım 1998 tarihleri arasında Ankara'da Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı Sempozyumu düzenledi. Üç gün süren oturumlarda Şükran Kurdakul, Mustafa Şerif Onaran, Mehmet H. Doğan, Hidayet Karakuş, Tuğrul Tanyol, Orhan Koçak, Haydar Ergülen Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri üzerine bildiriler sundular. Sempozyum bildirileri kitaplaştırıldı.

Ege Çağdaş Eğitim Vakfı, Kordon Rotary Kulübü ve İzmir Türk-Amerikan Derneği'nce düzenlenen "Cumhuriyetimizin 75'inci Yılı" konferansları dizisinde, 17 Aralık 1998'de Mehmet H. Doğan, Cevat Çapan şiir üzerine konuştular.

Edebiyatçılar Derneği ile Bursa Kültür Sanat ve Turizm Vakfı'nın işbirliğiyle 27-28 Mart 1998 tarihleri arasında gerçekleştirilen Erguvan Günlerinde Yusuf Alper, Çiğdem Sezer, Gürhan Tümer, Abdülkadir Budak, Metin Fındıkçı, Cihan Oğuz, İhsan Üren, Ahmet Oktay, Ahmet Ada, Ramis Dara, Mustafa Durak, Mehmet H. Doğan şiir ve şairler üzerine konuştular. Bildiriler toplantı sonunda kitaplaştı.

Bursa Uludağ Üniversitesi Senatosunca, 7 Mayıs 1998 günü yapılan bir törenle İlhan Berk'e "fahri edebiyat doktoru" unvanı verildi.

21 Nisan 1998'de İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, İzmit, Mersin gibi şehirlerde "Dünya Şiir Günü" kutlandı. Şiir Uzayı Laboratuvarı, Türk PEN Yazarlar Derneği ve Yapı Kredi Kültür AŞ. İstanbul AKM'de bir şiir etkinliği düzenledi. İlk kez bu yıl İlhan Berk tarafından "Dünya Şairlerine Mesaj" sunuldu. Yaşayan ve ölmüş Türk şairlerinden şiirlerin okunduğu toplantı "Dünya Şiirine Bir Selam" bölümüyle sona erdi. İlhan Berk'in bildirisi "Şiirin Tanımı Hep Bir Sorun Oluşturur" adını taşıyordu.

Oktay Rifat, ölümünün 10. Yılında 15-16 Ekim tarihleri arasında İstanbul'da düzenlenen "Dört İklim Oktay Rifat" adlı sempozyumla anıldı. Oktay Rifat'ın şiiri üzerine Kemal Atakay, Enis Batur, Cevat Çapan, Ferit Edgü birer konuşma yaptılar.

Haydar Ergülen'in Altın Portakal Şiir Ödülü'nü kazanan *40 Şiir ve Bir* adlı kitabı üzerine 6-7 Eylül tarihleri arasında Antalya'da bir sempozyum düzenlendi.

* * *

Yirminci Yüzyılın son yılında, bütün bir yılın ürünlerinden seçmelerle, tanıklıklarla bir kez daha karşınızdayız. Eksiklerimiz yanlışlarımız görülür, gösterilir, bağışlanır umudu ve yeni Yıllıklarda buluşma dileklerimizle.

Ocak 1999
Mehmet H. Doğan

BELGELİK

Dergilerde Şiir Üzerine Yazılar-Tartışmalar-Söyleşiler

ADAM SANAT
"1997'den Birkaç Şiir Kitabı", Mehmet H.Doğan, Ocak
"Evden Ayrılan Şair: Yahya Kemal", Şavkar Altınel, Şubat
"Oktay Rifat'sız Bir Dünyanın Özgüveni", Önder Otçu, Mayıs
"Düzyazı Şiirin Doğuşu", Özdemir İnce, Haziran
"Spartos ve Eski Kıbrıs Satirik Şiiri", Mehmet Yaşın, Temmuz
"Yaşlı Bir Şaire Mektuplar", Memet Fuat, Ekim
Mehmet H. Doğan ile Genç Şiir ve Genç Şairler Üzerine söyleşi, Derya Çolpan, Ekim
"Şair, Şiir ve Hayat", Özdemir İnce, Ekim
"Günümüz Şairleri Modern mi?", Yücel Kayıran, Ekim
"1940 Kuşağı ve Sonrası", Memet Fuat, Kasım
"Çağdaş Türk Şiirinde Dönüşümler...", Mehmet H. Doğan, Kasım
"Tzara ve Nâzım", Abidin Dino, Kasım
"Geleceğin İnsanı ve Şiir", Özdemir İnce, Kasım
"Yeniden Filizlenme", Memet Fuat, Aralık
"Mangan'ın 'Divan Şiiri'ne Katkısı", Deniz Özmen, Aralık

AMİDA
Ahmed Arif Özel Bölümünde, Veysel Öngören, İhsan Fikret Biçici, Cemal Süreya, Gülten Akın, Fikret Otyam, Muzaffer Erdost, Vecihi Timuroğlu, Nihat Behram, Mustafa Ekmekçi, Attila İlhan, Refik Durbaş, Oktay Akbal, Adnan Binyazar, Aydın Alp, Ahmet Çakmak, Şener Özmen ve Yusuf Serdar Esen'in yazıları, Haziran

AYDINCA
"Bir Türkmen Ağıtı ve Şeyh Bedreddin Destanı", Ahmet Zeki Muslu, Haziran

ÇAĞDAŞ TÜRK DİLİ
"Doğumunun 96.Yıldönümü Nedeniyle Nâzım, Yine Nâzım", Yılmaz Çongar, Ocak
"Şiir Dili Açısından 'Doğunun Diyalektiği'", Hüseyin Özçelebi, Eylül

CUMHURİYET KİTAP
"Soruların Şairi: Şükran Kurdakul", Arife Kalender Önel, 22 Ocak
"Yeşim Salman'dan 'Zaman Kitabı'", Yusuf Eradam, 5 Şubat
Hasan Bülent Kahraman'la Söyleşi, Ertan Keskinsoy, 5 Şubat
Arife Kalender bölümünde Ahmet Ada, Ruşen Hakkı, Gültekin Emre'nin yazıları, 26 Şubat
"Ahmet Necdet'ten Yeni Bir Antoloji: Tekke Şiiri", Yusuf Çotuksöken, 26 Şubat
"Bedrettin Aykın'dan 'Yalnızlıklar'", Ömer Nida, 5 Mart
Akgün Akova bölümünde, Yeşim Saygın Armutak, Talat Sait Halman, Ali Cengizkan, M. Mahzun Doğan'ın yazıları, 2 Nisan
"Haydar Ergülen'den '40 Şiir ve Bir'", Adil İzci, 2 Nisan
Nihat Behram bölümünde Zekâi Bostancı, Ataol Behramoğlu, Adnan Özer'in yazıları, 9 Nisan
"Şavkar Altınel'in Şiirleri Bir Arada", Baki Asiltürk, 9 Nisan
Metin Celâl ile Şiir Antolojileri üzerine söyleşi, Enver Ercan, 21 Mayıs
"Özdemir İnce'den 'Mani Hayy'", Nihat Ziyalan, 18 Haziran
"İki Şair, İki Kitap" (A.Özer-Y.Kayıran), Mustafa Emre, 18 Haziran
"İki Şair, İki Kitap" (Ş. Erbaş-T. Koçak), Mustafa Emre, 25 Haziran
Abdülkadir Budak ile Halil Kocagöz Şiir Ödülü üzerine söyleşi, Hüseyin Alemdar, 2 Temmuz
"Başaran'ın Dünyayı Kucaklayan Türküsü", Bedrettin Aykın, 2 Temmuz
"Ali Püsküllüoğlu'ndan 'Babadat'", Ahmet Güler
Oya Uysal bölümünde Bedrettin Aykın, Cihan Oğuz, Osman Serhat Erkekli, Muzaffer Uyguner'in yazıları, 16 Temmuz

"Bir Şair, İki Kitap" (Özdemir İnce), Ayten Mutlu, 16 Temmuz
"Azer Yaran'dan 'Deniz ve Ten'", Cihan Oğuz, 23 Temmuz
"İnci Asena'dan İki Kitap", Leylâ Şahin, 23 Temmuz
"1998 Şiir Coğrafyamız", Hüseyin Atabaş, 30 Temmuz
"Talât Halman'dan 'Sessiz Soru'", Ertan Adalı, 27 Ağustos
Can Yücel bölümünde Sennur Sezer, Metin Cengiz, Feridun Andaç, Tevfik Taş'ın yazıları
Ayhan Bozkurt'la '28 Numaralı Oda' üzerine, Ahmet Ümit, 3 Eylül
Sunay Akın bölümünde Aydın Çubukçu, Öner Yağcı, Akgün Akova, Oktay Ekinci ve Yeşim Saygın Armutak'ın yazıları, 10 Eylül
"Altay Öktem'le 'Herşey: Oda, Kırbaç, Ayna' Üzerine", Ahmet Ümit, 10 Eylül
Gültekin Emre bölümünde Haydar Ergülen, Ahmet Ada, Özkan Mert ve Cihan Oğuz'un yazıları, 24 Eylül
"İki Şair, İki Kitap" (A.Necdet-A.Özer), Timuçin Özyürekli, 24 Eylül
"Ölümsüzlük Adildir" (Mehmed Kemal'in Ardından) Vecihi Timuroğlu, 1 Ekim
"Geçtiği Her Şeyi Öpüyor Zaman", Güngör Tekçe, 1 Ekim
"Cihan Oğuz'dan 'Girdap ve Safir'", Gültekin Emre, 1 Ekim
"Aşkların Gizli Defteri" (Hüseyin Yurttaş), Timuçin Özyürekli, 1 Ekim
"Ahmet Özer'in Çoğul Yalnızlığı", Fahrettin Demir, 8 Ekim
"Şiir Yazıları" (Fethi Naci), Metin Cengiz, 5 Kasım
Hüseyin Yurttaş bölümünde Ahmet Günbaş, Timuçin Özyürekli, Hidayet Karakuş'un yazıları, 19 Kasım
"Dizelerle Gelen" (Faik Baysal'ın şiirleri), Mehrizat Poyraz, 19 Kasım
"Mallarmé ve Sembolizm", Erdoğan Alkan, 26 Kasım
Nevzat Çelik bölümünde Enver Ercan'ın söyleşisi ile Ataol Behramoğlu, Sunay Akın, Akgün Akova ve Mehmet Çetin'in yazıları, 3 Aralık
Gülseli İnal bölümünde Engin Tuırgut'un şairle söyleşisi ve Mazhar Candan, Nevin Ünalın'ın yazıları, 31 Aralık.

DERGAH
"Modern Türk Şiirinde Üç Ölüm Daveti", Hasan Akay, Mart
"Behçet Necatigil'in Şiirlerinde Ev, Aile ve Yaşam Kavgası", Ahmet Hamit Yıldız, Mart

"Mona Rosa: Bir Efsane Şiir", Mehmet Erdoğan, Ekim
"'Şiir Vadilerinde' Esen Eleştiri Rüzgârı.." Turan Karataş'la söyleşi, Ekim
"Bir Bildungsroman olarak Leylâ vü Mecnun Mesnevîsi", Dursun Ali Töker, Ekim

DİL ve İNSAN
"Attilâ İlhan'ın Şiirinde Stilistik Özellikleri Üzerine Bir Deneme" I-II Meriç Bekiroğlu Tosyalı, Ocak/Şubat-Mart/Nisan

DİZE
"Şair Kendini Çizebilendir", Veysel Çolak, Temmuz
"Bir Kavram Çevresinde Şiir Kurmak", Muhsin Şener, Ağustos

DÜŞLEM
Nahit Ulvi Akgün ile Söyleşi, Veysel Çolak, Şubat
"İslamcı Şiirin Çıkmazı", Sabit Kemal Bayıldıran, Haziran
"Şiir Sözcüklerle Yazılmaz, Sözcüklerle de Okunmaz" (İlhan Berk'in bir şiirinin çözümlemesi), Mustafa Durak, Eylül
"Cansever'in 'Kaçışına Uğrayan Çiçek' Adlı Şiirinin Çözümlemesi" Mustafa Durak, Ekim
"Yeni Bir Kuram ve Yeni Bir Uygulamayla Bir Şiiri Ve Bir Şairi Anlamak I-II" (Ece Ayhan: Bir Bakışsız Kedi Kara), Mustafa Durak, Kasım-Aralık
Eray Canberk'le Söyleşi, Nahit Kayabaşı, Aralık

EDEBİYAT VE ELEŞTİRİ
"1997'de Şiir", Adnan Satıcı, Ocak/Şubat
"Haydar Ergülen'de Eve Kaçış.....", Altay Öktem, Eylül/Aralık

FOLKLOR/EDEBİYAT
"Köroğlu Destanlarının Türk Halk Şiirine Etkileri", Hayrettin İvgin, Mart/Nisan
"Ozanlık Gelenekleri Açısından Köroğlu Kol Destanları", Metin Turan, Mart/Nisan
"Folklor Sanata Düşman mı?", İlhan Başgöz, Haziran/Temmuz

GÖSTERİ
Hasan Bülent Kahraman'la "Yahya Kemal Rimbaud'yu Okudu mu" üzerine konuşma, Hami Çağdaş, Şubat/Mart

"1950 Sonrası Şiirine Bir Bakış Denemesi", İhsan Deniz, Şubat/Mart
Hüseyin Atabaş'la Söyleşi, Orhan Tüleylioğlu, Eylül/Ekim
Veysel Çolak'la Söyleşi, Zeynep Uzunbay, Eylül/Ekim
"Cumhuriyet Dönemi Şiirine Bakış", Ahmet Oktay, Kasım/Aralık
"Haydar Ergülen'in Şiirine Ulaşmak", Halil Gökhan, Kasım/Aralık

İZLEK
"Paradoksun Şiirini ya da Şiirin (Sözün) Paradoksunu Yazmaya Çalışan Bir Şair: İlhan Berk", Nizamettin Uğur, Haziran
"Varlığın Niyesi İçin Bir Libretto: Opera 1-4004", Serdar Aydın, Haziran
"Hilmi Yavuz Şiirinde Sözcük Dağılımı ya da Sözcükten Biçeme ve Şiirsel Evrene", Mustafa Durak, Haziran

KAVRAM KARMAŞA
"hayâliyyûnda bir fütûhâtçı: yahya kemal (beyatlı): Hayati Baki, Ocak/Şubat

KİTAP - LIK
"Ahmed Haşim", Nurullah Ataç'ın ilk denemesi (1921), Kış
"Şiir Felsefesi", Edgar Allan Poe, Kış
Hulki Aktunç'la Söyleşi, P.Özer-S.Özpalabıyıklar, Güz

LUDİNGİRRA
Kış
Dosya: *Şiir, Yorum ve Eleştiri,* (Orhan Kahyaoğlu, Yalçın Sadak, Evren Erem, Cem Taylan, Güven Turan, Kemal Bek, Konur Ertop, Mehmet Can Doğan, Ahmet Oktay, Önder Topçu, Gülseli İnal ve Sezai Sarıoğlu'nun yazıları)
"Mallarmé ve Debussy", Raymond Court
"Opera Odağında Enis Batur Şiiri Sempozyumu" Kapanış Konuşması, Enis Batur

Bahar
Dosya: *Ülkü Tamer,* (Ülkü Tamer'le söyleşi ve Kemal Bek, Mehmet Can Doğan, Orhan Kahyaoğlu, Haydar Ergülen, Necmiye Alpay, Ömer Erdem, Anıl Meriçelli'nin yazıları)

"Sina Akyol Şiirinde Kır İmgesi Dolayımında Notlar" Erdal Doğan
"Sizin Hiç Babanız Öldü mü? Benim Öldü: Metin Altıok," Murat Batmankaya
"'Opera Odağında' Suları Bulandırmak", Yalçın Sadak

Yaz
Dosya: *Otuzlu Yıllarda Şiir,* (Kemal Bek, Necmiye Alpay, Hakan Sazyek, M.Kayahan Özgül, Mehmet Can Doğan, Orhan Kahyaoğlu, Murat Batmankaya'nın yazıları)
"Türk Şiirinde Magazinel Yaklaşım ve Patronaj Zihniyeti.",Yücel Kayıran

Güz
Dosya: *Metin Altıok,* (Füsun Akatlı, Kemal Bek, Sezai Sarıoğlu, Mehmet Can Doğan, Yaşar Güneş ve Necmiye Apay'ın yazıları)

SÖYLEM
"Tarihi Gerçekler İçinde Dadaloğlu 1-2-3-4", Ahmet Z. Özdemir, Ocak-Nisan

ŞİİR-LİK
Haiku Dosyası, Ocak
Bertolt Brecht Dosyası, Şubat
Avrupa Şiiri Dosyası, Mart-Nisan-Mayıs
"Genç Şiir", Ahmet Ada, Mart
"Düzyazısal Şiir", Ahmet Ada, Nisan
"İkinci Yeni ve Cemal Süreya Şiiri", Ahmet Ada, Mayıs
Mallarmé Dosyası, Temmuz
"Cemal Süreya: Şairin Hayatı Şiire Dahil", Ahmet Ada, Temmuz

TÜRK DİLİ DERGİSİ
Cahit Külebi dosyasında Sami Karaören, Celâl Ülgen, Gonca Tokuz'un yazıları, Temmuz/Ağustos

ÜTOPİYA
"Şairin Yabancılaşması", Veysel Çolak, Kış 98
"Şiire Taş Atarken Kuyudan Kaçan Yabancılaşma", Namık Kuyumcu, Kış

"Şiir ve Yabancılaşma", Ahmet Ada, Kış 98
"Suskun Bir Yaradır Şairin İntiharı", Bayram Balcı, Mevsimsiz 98

VARLIK
"Yeni Bir Ozanın Eski Şiire Tutkunluğu" (Y.Kemal üze.), Konur Ertop, Ocak
"Şiirin Boyutları" Mehmet Yalçın, Ocak
"Şiir Üzerine Şiirsel Söylem Denemeleri I-II-III", Mehmet Yalçın, Şubat-Mart-Nisan
"Tevfik Fikret'in Ahlakı", Konur Ertop, Şubat
"Ceyhun Atuf Kansu'nun 'Yanık Hava'sı", Mehmet H. Doğan, Mart
"Yunus Emre'den Âşık Veysel'e Halk Şiiri", Erdoğan Alkan, Mart
"Anlaşılmazlığa Anlaşılır Bir Mantıkla Yaklaşma Denemesi", Sabit Kemal Bayıldıran, Mayıs
"Bayıldıran Sabunu Nasıl Köpürtüyor?" Metin Cengiz, Haziran
"Şiirde Açıklık, Kapalılık ve Çağımız I-II-III, Metin Cengiz, Temmuz/Eylül/Ekim
"Türkiye'de Şiir Akımları I-II-III", Mehmet Yalçın, Temmuz-Ağustos-Eylül
"Ataç Yahya Kemal'i Nasıl Değerlendiriyordu?", Konur Ertop, Kasım
"Neşter ve Kalem" (Ahmet Oktay üze.), Enis Batur, Kasım
"Şiirimizde Mallarmé", Erdoğan Alkan, Aralık

VİRGÜL
"Sami Baydar'ın Çiçek Dünyaları'na Küçük Bir Yolculuk", Cevdet Karal, Ocak
"Şiirin Bakımı", Orhan Koçak, Şubat
"Hece Taşları", Ahmet Ada, Nisan
"Çağdaş Yenilgiler Ansiklopedisi", Ahmet Ada, Mayıs
"Ayna Sandım Şiiri", Ahmet Ada, Haziran
"Öte Zaman Durağında Bir Gezinti" (Mani Hayy), Hüseyin Köse, Haziran
"Ne Kadar Azap Eylediysek Affola!"(Yüzümdeki Kuyu), Yılmaz Varol, Temmuz/Ağustos
"Üç Kitabıyla Murathan Mungan Şiiri", Ahmet Ada, Temmuz/Ağustos
"Veriştirmenler", Mahmut Temizyürek, Temmuz/Ağustos

"Ahmed Haşim ve Piyale'si", Fazıl Ahmet (1926), Eylül
"Saydam ve Gizli" (H.Atabaş), Ahmet Ada, Ekim
"Küçükken Ne Olduğunu Bilen Bir Şair(Tuna Kiremitçi), Hüseyin Köse, Kasım
"Papağana Silah Çekme! (küçük İskender), Ahmet Ada, Kasım
"Girdap ve Safir" (Cihan Oğuz), Ahmet Ada, Aralık

YAŞASIN EDEBİYAT
Fazıl Hüsnü Dağlarca ile söyleşi, H.Altınkaynak-E.Canberk, Ocak
"Günümüzden Yahya Kemal'e Bakış", Sermet Sami Uysal, Mart
"Yahya Kemal ve Dil", Hilmi Yavuz, Mart
"Yahya Kemal'in Önemi", Tuğrul Tanyol, Mart
Hasan Bülent Kahraman ile Yahya Kemal üzerine söyleşi, Mart
"Yahya Kemal ve Dil", Muzaffer Uyguner, Nisan
"Mehmet H. Doğan ile Şair Ok'ları üzerine" söyleşi, Zeynep Aliye, Mayıs
Ataol Behramoğlu ile '60 Kuşağı üzerine söyleşi, Zeynep Aliye, Haziran
Güven Turan ile '60 Kuşağı üzerine söyleşi, Zeynep Aliye, Haziran
Soruşturma: Edebiyatımızda '60 Kuşağı: A.Timuçin-E.Canberk-E.Berköz-M.Gürpınar-S.Sezer-M.Güler'in yanıtları, Haziran
"60 Şiirini Yeniden Düşünmek", Tuğrul Tanyol, Haziran
Kıbrıs Türk Şiiri Dosyası, Temmuz
"Şiir ve Cumhuriyet", Yüksel Pazarkaya, Ağustos
"Son Çeyrek Yüzyıl Türk Şiiri", Tuğrul Tanyol, Ağustos

YENİ BİÇEM
"Yaratıcı-Sanatçı Psikodinamiği ve Şiir-Psikiyatri İlişkisi" Yusuf Alper, Ocak
"Tarık Günersel'in Üç Somut Şiiri Üzerine", Mustafa Durak, Şubat
"Yakından Bir İlhan Berk Portresi", Mehmet H. Doğan, Haziran
"Manilerde Anlam ve Anlamlandırma", Mustafa Durak, Haziran
"Evrenin Koca Ezgicisi: Dağlarca", Ramis Dara, Temmuz
"Ahmet Oktay'ın Şiirinde Sürgün ve Sürgünlük", Gültekin Emre, Temmuz
"Sokağa Düşürülen Şiir", Mehmet H. Doğan, Ağustos
"Celâl Sılay Yaşadı mı?", Ramis Dara, Ağustos

"Belleksiz Bir Entelektüel Topluluk: Şairler", Ali Cengizkan, Eylül
"Adnan Azar İçin Taahhütlü Mektup", Haydar Ergülen, Eylül
"İlk Şiirlerinin Rantını Yiyen Bir Şair" (Ahmet Güntan üze.),Ramis Dara, Kasım
"Sina Akyol'la 'Bir Avluda' Kuşku, Ümitsizlik ve Yazarak Arınma Konusunda Karşılıklı Duruşma", Hüseyin Köse-Sina Akyol, Kasım

ÖDÜLLER

5.-6. Truva Folklor Araştırmaları Derneği Şiir Ödülü
Afşar Timuçin (1997)
Gülten Akın (1998)

Hatay Cemal Süreya Şiir Ödülü: Özendirme Ödülü
Levent Dalar
Atilla Taş
Sinan Çitçi

Cemal Süreya Şiir Ödülü
Ahmet Erhan : *Çağdaş Yenilgiler Ansiklopedisi* (Yayımlanmış Kitap)
Özlem Sezer : *Derin* (Dosya)

Ceyhun Atuf Kansu Şiir Ödülü
Ahmet Uysal: *Suyla Sınanmış Şiirler*

Halkevleri Şiir Ödülü
1.Ödül: Turgay Fişekçi - *Hayat Sevgisi*
2.Ödül: Arzu K.Ayçiçek - *Bir Göçün Haritası*
3.Ödül: Ergül Çetin - *Borges'in Eli*

İbrahim Yıldız Şiir Ödülü
Birincilik için yeterli oy bulunamadı.
Ahmet Günbaş *'Göçgün'*, Abdullah Şanal *'Uçurum Kokan Okyanus'* adlı yapıtlarıyla Mansiyona;
Ömer Hatipoğlu *'İnce'*, Cafer Yıldırım *'Üşürken Zaman'*, Tahir Duran *'Arda Kalan'* yapıtlarıyla övgüye değer bulundular.

Orhon Murat Arıburnu Şiir Ödülleri
Ustalara Saygı: Fazıl Hüsnü Dağlarca
Şiir Kitabı
Cahit Külebi Jüri Özel Ödülü: Haydar Ergülen, *40 Şiir ve Bir...*
Arıburnu Şiir Ödülü: Ergül Çetin, *Zambak ve Yontu* (Yayımlanmış Kitap)
Çiğdem Sezer, *Kış Günü Aşk Evinde* (Dosya)
Zeynep Uzunbay, *Yaşamaşk* (Dosya)

Behçet Necatigil Şiir Ödülü
Ödüle katılan 19 kitaptan hiçbiri oy çokluğu sağlayamadığı için bu yıl verilmedi.

Akdeniz Altın Portakal Şiir Ödülü
Haydar Ergülen : *Kırk Şiir ve Bir*

Arkadaş Z.Özger Şiir Ödülü
Hüseyin Köse : *Üzülmüş Evler Kraliçesi* (Dosya)
Serap Erdoğan : *Anatanrıça* (Dosya)

Jüri Özel Ödülü
Coşkun Yerli: *Yağmurun Direnişi* (Dosya)

Nüzhet Erman Şiir Ödülü
Birincilik Ödülü: Yüksel Önem
İkincilik Ödülü: Ceylan Koryürek, Gülsen Varol
Üçüncülük Ödülü: Celâl Ogan

Halil Kocagöz Şiir Ödülü
Abdülkadir Budak: *Aşk Beni Geçer*

Kocaeli Üniversitesi Şiir Okulu Ödülleri
Akademik Ödül:
1. Muzaffer Sarıgül, *'Islık Yorumları'*
2. Tekin Gönenç, *'Gönlü Güvercinli Kadın'*
3. Fahrettin Koyuncu, *'Düş Darasını Yaşamın'*

Gençlik Ödülü:
1. Refika Altıkulaç
2. Kemal Varol
3. Hacer Buyruk

Yunus Nadi Şiir Ödülü
Nazmi Ağıl - *Boşanma Dosyası* (Dosya)
Mehmet Kâzım Kumpasoğlu - *Kule* (Dosya)

Ali Rıza Ertan Şiir Ödülü
Emel Güz

Hüseyin Cahit Kerse - Başarı Ödülü
Özgür Balaban - Başarı Ödülü

Yaşar Nabi Nayır Gençlik Şiir Ödülü
Tarkan Çeper

Behçet Aysan Şiir Ödülü
Ünal Ersözlü - *'Gidiyorum Adım Unutulmuş Olsun Diye'*
Fergun Özelli - *'Aşkıya'*

Dünya Kitap Dergisi Şiir Ödülü
Yelda Karataş

Sabri Altınel Şiir Ödülü
1.Yılmaz Odabaşı
2. Hüseyin Cahit Kerse
3. Zeynep Köylü

İHD Ankara Şubesi Şiir Ödülü
1. Kemal Varol
Ahmet Ataş
Seçici Kurul Özel Ödülü: Hüseyin Şahin

Kültür Bakanlığı Şiir Büyük Ödülü
Büyük Ödül verilmedi.
Başarı Ödülleri: Cem Uzungüneş : *Soluğan*
Arif Berberoğlu: *Ağır ve Sıcak*

Beşparmak Dergisi Şiir Ödülü
1. Yunus Yaşar : *Suluboya Zamanlar*
2. Oğuz Günay Bakkal: *Üçleme*
3. Ali Özenç Çağlar: *Ozan Sağır Gelinim*

Şinasi Özdenoğlu Şiir Yarışması
1. Kadir Yüksel
2. Özcan Öztürk
3. Erhan Pınarbaşı

Mansiyon:
Refika Altıkulaç
Mehmet Osman Aksu

1998' DE YAYIMLANAN ŞİİR KİTAPLARI

1998 Yıllığına Girmeyen 1997 Baskılı Şiir Kitapları

Altıntaş Günel, *Sevdalı Nehir,* Seçme Kitaplar Yay.
Eltutan Hülya, *Düş Peşinde 23 Saat,* Suteni Yay.
Fedai Harid, *Koza,* Kendi Yay.
Gündem Ali Uğur, *Yorgun Ümitler,* Kendi Yay.
Güzel Muhammet, *Sisyazı,* Beksav Yay.
Hatipoğlu Ömer Faruk, *İnce,* Toplum Yay.
Kale Muzaffer, *Acıtmıyor Boynumu Dünya,* Öteki Yay.
Mehrizat, *Gökırmakları,* İlgi Yay.
Soykan Alâaddin, *Vay Sevda Karam,* Beyan/Şiir Yay.
Yaşın Mehmet, *Sevgilim Ölü Asker*, Adam Yay.
Yaşın Mehmet, *Pathos*, Adam Yay.
Yücel Can, *Seke Seke,* Papirüs Yay.
Yücer Tayfun, *Yaşayan Şiirler II,* Mısra Yay. (KKTC)

1998 Yılında Yayımlanan Şiir Kitapları

Ada Ahmet, *Begonyalı Pencere,* Hera Yay.
Adnan Mesut, *Yaseminli Mektup,* Hera Yay.
Ağaoğlu Yeşim, *Hırsızlama Aşklar Gri Yalnızlıklar,* Liman Yay.
Ağıl Nazmi, *Boşanma Dosyası,* Adam Yay.
Ahmet Necdet, *Zümrüt Longa,* Düşlem Şiir Yay.
Ahmet Necdet, *Bir Can Yongasıdır Aşk* (Toplu Şiirler), İnsancıl Yay.
Akın Gülten, *Sessiz Arka Bahçeler,* YKY
Akışık Kenan Mümtaz, *Zaman Satılırsa,* Gül Dikeni Yay.
Akşahan Ömer, *Şiir Üşüdü,* Kendi Yay.
Alper Yusuf, *Şimdi Hangi Irmakta,* Era Yay.
Altıok Metin, *Bir Acıya Kiracı* (Bütün Şiirleri), YKY
Asena İnci, *Üç Gün Paris,* Adam Yay.
Atmaca İdris, *Kapısız,* Gerçek Sanat Yay.
Ayçiçek Arzu K., *Herkesin Bir Uzağı Var,* Dünya Yay.
Aydın Duran, *Hayatı Yeniden Denemeye,* Özgün Yay.
Aydınlık Yalçın, *Avunulan/Zeli,* Özgün Yay.
Azar Adnan, *Yeni Zaman,* Öteki Yay.

Babacanoğlu M. Demirel, *Silah/Lan/Ma,* Aykırı Sanat Yay.
Balcı Mansur, *Zar Zaman ve Tiner,* Piya Kitaplığı Yay.
Balcı Erdem, *Uğultular,* Öteki Yay.

Barut Ali Asker, *Karanfil Kırıkları,* Adam Yay.
Başçıllar Seyfettin, *Gül Sesleri,* Sel Yay.
Bayır Arslan, *Sonbahar Düşü Vurgunlar,* Aykırı Sanat Yay.
Berfe Süreya, *Ruhumun,* YKY
Berk İlhan, *Çok Yaşasın Sayılar* (Şeyler Kitabı II), Adam Yay.
Betik Ayten, *Şiirimin Gizemi,* Kendi Yay.
Betik Ayten, *Çocuklar Sizin İçin,* Kendi Yay.
Birsel Salâh, *Nardenk,* Adam Yay.
Birsel Salâh, *İnce Donanma,* Adam Yay.
Bozkurt Ayhan, *28 Numaralı Oda,* Cem Yay.

Cengiz Metin, *Gençlik Çağı,* Yön Yay.
Cinozoğlu Hüseyin Avni, *Kalbimi Çalan Şehir,* İlkyaz Kit.Yay.

Çakmak Ahmet, *İki Dilde Kederlenmek,* Öteki Yay.
Çelik Müslüm, *Göğü Kokla Açılırsın,* Cem Yay.
Çelik Nevzat, *Sevgili Yoldaş Kurbağalar,* Alan Yay.
Çetin Ergül, *Borges'in Eli,* Halkevleri Yay.
Çetinkaya Mehmet, *Aşklar Yaşatır Aydınlığı,* Özgün Yay.
Çokkardeş. Bahri, *Gecenin Kalbinde Unutulmuş Şiirler,* Sanat Yay.

Dağlarca Fazıl Hüsnü, *O 1923,* Milliyet Yay.
Demirci Selahattin, *Yitik Akşamlar,* Kendi Yay.
Demirci Nuri, *Fiske Seansları,* Düşlem Yay.
Dirlikyapan Devrim, *Karla Gelen,* Bilgi Yay.
Durbaş Refik, *İstanbul Hatırası,* Adam Yay.

Ediz Tuğrul, *Çocuk Rüzgâr,* Öteki Yay.
Elman Güvenç, *Gün Ortası Gecikmeleri,* Ulusal Yay.
Emre Gültekin, *Taşı Sula,* Öteki Yay.
Erbaş Emine, *Öpüyorum Sizi Parçalanmış Ağzınızdan,* Kariye Kit.Yay.
Erdem Ömer, *Yitirişler,* Kitabevi Yay.
Erhan Ahmet, *Çağdaş Yenilgiler Ansiklopedisi,* Bilgi Yay.
Eroğlu Ebubekir, *Şahitsiz Vakitler,* YKY
Eroğlu İbrahim, *Bulut Ağlaması* (Çocuk Şiirleri), Bahadın Kül.Der.Yay.

Fırat Musa, *Papatya Yağmuru,* Fayton Şiir Yay.
Fişekçi Turgay, *Sevgi Bağları,* Adam Yay.

Genç Nurullah, *Aşk Ölümcül Bir Hülyadır,* Timaş Yay.
Giderer Hakkı Engin, *Status,* Öteki Yay.
Gül Güzde, *Güneş Ten,* Cep Kitapları Yay.
Güldal Bülent, *Anası Okyanus,* Gerçek Sanat Yay.
Güldemet Necmi, *Gülün Güzelliğidir Söyleten Beni,* Cep Kitapları Yay.
Güntan Ahmet, *İlk Kan,* YKY
Güven Metin, *Yaz Biliyor Her Şeyi,* Suteni Yay.

Halman Talât Sait, *Şiirler,* Bilgi Yay.

İleri Suphi Nuri, *Güneşi İçmek Gözlerinde,* Scala Yay.
İnal Gülseli, *Chöd Raksları,* Bilim Sanat Yay.
İnce Özdemir, *Mani Hayy,* Yön Yay.

Kale Muzaffer, *Işıktan Kalan Kırılma,* Öteki Yay.
Kapkıner Murat, *Ademin Müstesna Ölümü,* Beyan Yay.
Karadaş Muammer, *Bir Tetik Boşluğunda,* Öteki Yay.
Karakuş Hidayet, *Konuş Benimle,* Bilgi Yay.
Kayabaşı Nahit, *Saklı Sözler,* Düşlem Yay.
Kaygalak Metin, *Yüzümdeki Kuyu,* Avesta Yay.
Kâzım Mehmet, *Yılkı Teknesi,* Mayıs Yay.
Kınık Sibel, *Senin İçin Ölürüm,* Cep Kitapları Yay.
Kırnapçı Mevlüt, *Çığlıkları Islak Çocuklar,* Ekin Yay.
Kiremitçi Tuna, *Akademi,* YKY .
Konuk Nevin, *Bir Yağmur Bulutuydu Suskunluğum,* Kendi Yay.
Kozalı Şükran, *Papalina,* Yarın/Stokholm
Köleli Fettah, *Sustuğum Yerleri İşaretle,* Ayaktakımı Yay.
Köz Mustafa, *Sonsuzluk Taşta,* Tümzamanlar Yay.
Kurada Zeynep, *Aşk Bile,* Suteni Yay.
Kurt Ayhan, *Canavarlığa Yazgılı Şehzade,* Oğlak Yay.
Kurt Temel, *Umut Nar Renginde,* Scala Yay.
küçük İskender, *Papağana Silah Çekme,* YKY

Madanoğlu Arif, *Aslı Bende Kalsın,* Damar Yay.
Madanoğlu Arif, *Üçüncü Gölge,* Damar Yay.

Matay Neşe, *Sevgi Piramidi,* Hera Yay.
Mendi Burhan, *Birin İçindekiler,* Özgün Yay.
Mim Kaf Agayef, *Nüzüllü Şiirler,* YKY
Müldür Lâle, *Divanü Lûgat-it Türk,* Metis Yay.

Oğuz Cihan, *Girdap ve Safir,* Öteki Yay.

Ökmen Cahit, *Melankolik Masal,* Öteki Yay.
Öncü Hüseyin, *Okyanus Kalbi,* Scala Yay.
Öktem Altay, *Herşey: Oda Kırbaç Ayna,* Cem Yay.
Öncül Tamer, *Gündüz Düşleri,* Hera Yay.
Önem Yüksel, *Dostluk mu Bir Kuş Kanadı,* Cem Yay.
Özdemir Necati, *Kartpostal Babam,* Kora Yay.
Özer Ahmet, *Aşkın Taçyaprağı,* Bilgi Yay.

Püsküllüoğlu Ali, *Babadat* (Toplu Şiirler, 1950-1997), Arkadaş Yay.

Sadrazam Ejdan, *Ülkesiz Birkaç Dilge,* Mısra Yay. (KKTC)
Saka Dilber, *Dinle Beni,* İlkyaz Kitaplığı Yay.
Saka Nur, *Yıl 1900 Sevgili,* Cep Kitapları
Sarsmaz Mehmet, $P=We^2$
Savlı Hakan, *Sanşo Panza'nın Ölümü,* Adam Yay.
Sezer Özlem, *Derin,* Yön Yay.
Sezer Çiğdem, *Bir Şehrin Hatıra Fotoğraflarından,* Hera Yay.

Tamer Ülkü, *Yanardağın Üstündeki Kuş* (Toplu Şiirler), YKY
Tığ İbrahim, *Neler Gizliyor Adın,* Kendi Yay.
Topçugil Hüseyin, *Gezgin Yürek,* İnsancıl Yay.
Turan Güven, *Gizli Alanlar,* YKY
Turgut Engin, *Aşk Canım Benim,* İnsan Şiir Defteri Yay.
Turgut Engin, *Aşkın Kırkbir Hâli,* Hera Yay.
Tüleylioğlu Orhan, *Her Karşılaşma Bir Veda,* Hera Yay.
Tümbaş Oğuz, *Yürek Söylencesi,* Beşeri Yay.

Uyar Turgut, *Toplandılar,* Can Yay.
Uysal Ahmet, *Uzak Yazlarda,* Düşlem Yay.
Uzunbay Zeynep, *Yaşamaşk,* Hera Yay.
Uzungüneş Cem, *Soluğan,* Öteki Yay.

Ünver M.Naci, *Sevgi Yağmurları,* İmaj Yay.
Ünver Serdar, *Kuşlar Kanadı,* Suteni Yay.
Üren İhsan, *Yaşamdan Savrulan,* Suteni Yay.

Yaban Mithat, *Gözyaşının Rengi,* Birlik Yay.
Yaran Azer, *Deniz ve Ten,* Öteki Yay.
Yaşar Yunus, *Düşe Kurulu Zemberek/Aşkları da Yakarlarsa Bir Gün,* Suteni Yay.
Yaşın Mehmet, *Hayal Tamiri,* Adam Yay.
Yavuz Hilmi, *Akşam Şiirleri,* Varlık Yay.
Yazıcı Halim, *Beyaz Atların Yelesinde,* Etki Yay.
Yurttaş Hüseyin, *Aşkların Gizli Defteri,* Bilgi Yay.
Yücel Adnan, *Çukurova Çeşitlemesi,* Yurt Kitap Yay.
Yücel Adnan, *Sular Tanıktır Aşkımıza,* Yurt Kitap Yay.

Çeviri Şiir Kitapları

İlahi Komedya, Dante (Çev. Rekin Teksoy), Oğlak Yay.
Bütün Şiirleri, Guiodo Cavalcanti (Çev. Kemal Atakay) İmge Yay. (1997)
Bilitis'in Şarkıları, Pierre Louis (Çev. İzzet Yasar) YKY (1997)
Bütün Şiirleri, Catullus (çev. Ç. Dürüşken, E. Alova), YKY(1997)
Seçme Şiirler, John Aslı (çev. G. Turan, N. Ağıl, F. Eloğlu, S. Altun), YKY (1997)
Profil, John Ashbery (çev. Nazmi Ağıl), YKY
Doğumgünü Mektupları, Ted Hughes (Çev. Ş.Altınel-R.Margulies), YKY
Rüzgârda Yapraklar, Adonis (Çev. Metin Fındıkçı) İyi Şeyler Yay.
Yürekle Bakmak, Victor Hugo (Çev. Mehmet Mümtaz Tuzcu), BDS Yay.
Şiirler, Caj Westerberg (Çev. Ergin Koparan), BDS Yay.
Gerileme Kitabına Dipnotları, Nizar Kabbani (Çev. Ergin Koparan), BDS Yay.
Son Vals, S. Balu Bao (Çev. Ergin Koparan), BDS Yay.
Gezgin Kealın Türküsü, Tahar Bekri (Çev. Ergin Koparan), BDS Yay.
Devrimci Petunyalar, Alice Walker (Çev. A. Nazım - L. Soysal), Günışığı Kit. Yay.
Kardan Düşler (Seçme Şiirler), Lasse Söderberg, (çev. Lütfi Özkök), YKY

Hüzün Gondolu, Tomas Tranströmer, Telos Yay.
Birlik Uğruna Ölenler, Robert Lowell (Çev. Ali Cengizkan), İmge Yay.
Daha İyisi Saksafon-Seçme Şiirler, Ernst Jandl (Çev. Tevfik Turan), YKY
Emily Dickinson'dan Seçme Şiirler, (Der. Anıl Meriçelli), İnsancıl Yay.
Anlam İle Yaşam Betiği, Tao Te Ching (Çev. Murat Alpar), İyi Şeyler Yay.
Bütün Şiirleri, Konstantinos Kavafis (Çev. H. Millas-Ö. İnce) Varlık Yay.
Haiku, Başo (Çev. Oruç Aruoba), Varlık Yay.
Dar Zaman, Ingeborg Bachmann (Çev. Mustafa Ziyalan), Varlık Yay.

Antolojiler

Latin Şiiri Antolojisi (Çev. Jean-Louis Mattei/Ahmet Necdet) Papirüs Yay.
Çağdaş Dünya Şiiri Antolojisi (Haz. C. Çapan-E. Canberk-E. Alova), Adam Yay.
Çin'den Peru'ya Dünya Şiirinden Çeviriler (Çev. Cevat Çapan) İyi Şeyler Yay.
Ankara Rüzgârı (Ankara Şiirleri Seçkisi) (Haz. A. Cengizkan-H. Atabaş),
Çağdaş Türk Edebiyatında 199 Şairden 199 Şiir, (Haz. E. Canberk-M. Celâl), Oğlak Yay.
1940-1941 Yeni Edebiyat Şiir Antolojisi (Düz. Suphi Nuri İleri), Scala Yay.
Cumhuriyet Dönemi Çağdaş Türk Şiiri Antolojisi (Haz. Metin Celâl), Papirüs Yay.
1998 Şiir Coğrafyamız (Antoloji), Damar Yay.

Seçme Şiirler, Cevat Çapan (Der. C. Çapan), Adam Yay.
Seçme Şiirler, Necati Cumalı (Der. N. Cumalı), Adam Yay.
Seçme Şiirler, Cahit Irgat (Der. M. Fuat), Adam Yay.
Seçme Şiirler, Özdemir İnce (Der. Ö. İnce), Adam Yay.
Seçme Şiirler, Arif Damar (Der. A. Damar), Adam Yay.
Seçme Şiirler, Rıfat Ilgaz (Der. S. Akın, C. Şenal) Adam Yay.
Seçme Şiirler, Abdülkadir Budak, İnsan Şiir Defteri Yay.
Seçme Şiirler, Haydar Ergülen, İnsan Şiir Defteri Yay.

Şiir Üzerine Kitaplar

Abdülkadir Budak, *Ayna Sandım Şiiri,* İlkyaz Kitaplığı
Aziz Nesin, *Türkiye Şarkısı Nâzım,* Adam Yay.
Fethi Naci, *Şiir Yazıları,* İyi Şeyler Yay. (1997)
Füsun Akatlı, *Zamanı Yaşatan Roman/Zamana Direnen Şiir,* Boyut Yay.
İlhan Berk, *Poetika,* YKY
İskender Pala, *Baki,* Timaş Yay.
Kadir Atlansoy, *Bursa Şairleri,* Asa Kitabevi Yay.
Mehmet H. Doğan, *Şiir ve Eleştiri,* YKY
Nazan Bekiroğlu, *Şâir Nigâr Hanım,* İletişim Yay.
Nurettin Albayrak, *Karacaoğlan,* Timaş Yay.
Osman Çütsay, *1960'larda Şairin Genç Bir Adam Olarak Portresi * İsmet Özel & Ataol Behramoğlu,* YGS Yay. (1997)
Şafak Halim, *Saptamalar, Vurgulamalar,* Suteni Yay.
Cahit Külebi'ye Saygı (Haz. M. Ş. Onaran-A. Cengizkan-A. Budak), Ed. Der. Yay.
Victoria Rowe Holbrook, *Aşkın Okunmaz Kıyıları: Türk Modernitesi ve Mistik Romans* (Çev. Erol Köroğlu-Engin Kılıç), İletişim Yay.

Fazıl Hüsnü Dağlarca

(1914) *O' 1923* adlı kitabı yayımlandı. Orhon Murat Arıburnu Şiir Ödüllerinde, "Ustalara Saygı" ödülü verildi.

ANILAR TAPINAĞI

Burda kaçışlar sevgiler yeniden dirilme
Eskil boylar eller ayaklar...sergilenmiştir

İn azınanı yapılarımız taş oğlu taş
Yarım ses gövdeleri sergilenmiştir

Kopamamış gidememiş yüzyılları evrenin
Kimi bakış der kimi orman....sergilenmiştir

Burda son aydınlık-kemik olmuş sözcükler
Söz kafatasları sergilenmiştir

(Yaşasın Edebiyat 3, Ocak 1998)

AYDINLIK OYUNU

Sen
Kızsın diye
Gündüz olur

Sen
Kızlığını düşündün mü
Gece derler
O ilk karanlığa

(O, 1923 kitabından, 1998)

TAY

Önayakları çocuk
Oyunu sarı
Arka ayakları yel
Oyunu kırmızı

Kimi severken yan çizerdi anasına
Gider gelirdi tay
Kendinden dışarı

(O, 1923 kitabından, 1998)

İlhan Berk

(1918) *Şeyler Kitabı II, Çok Yaşasın Sayılar* yayımlandı. Bursa Uludağ Üniversitesi Senatosunca kendisine "Fahri Edebiyat Doktoru" unvanı verildi.

SESLE DOLU AĞAÇLAR

Sesle dolu ağaçlar. Diye
başladım sana kazılan bir şiire

Her şey uzaklığı kuşanır
erişir öyle sessizliğe

Ölü bir böceği sürüyor üç karınca
karıştım ben de tuttum bir ucundan

(Sonludur, sonlu olan)

Yer değiştirmesine katıldım
sonra daha adı konmamış bir denizin

Baktım bir kaplumbağa suya uzanamıyordu
suyu biraz öne çektim

En sonra bir ağacın
konuşmasını geçirdim deftere

Rüzgârın çıkması gibidir şiir
dedim girdim sonra derin sessizliğe

(Kitap-lık 32, Bahar 1998)

TAŞLAR

Yanında uyandım elinin. Yeşildi
Yol ve üç kekeme çocuk.
Bir ağaç adını heceliyordu.
Biraz okudum, biraz taşlara çalıştım.
Çoğunu sana bıraktım.
Düşünülmeyeni düşündüm.

Dolaşan, görünmeyen bir bulutmuş Muhammed
Kalır taşın içinde taşıdığı
gizli olarak.
(Bir yerlere yazmalı bunu.)

Bir ev yerinde değildi akşama doğru
Gökyüzünde geç kalmış bir kuş
Geçiyordu, görüyordum.
Duyulmayanı duydum.

(Yeni Biçem 64, Ağustos 1998)

Salâh Birsel

(1919)

I I I H

Nerelerden göçmüşüm ben
Nerelerden sızmışım
Hangi elekten hangi kalburdan
Elenmişim habersizce

İlişkilerim var pitik pitik
Evim yok arabam yok sevgilim yok
Bleh bleh bleh
Dostlarım yok yemezzadelerden

Karpuzların kavunların önünde
Korkarak bakınırım

Iıh der itelerim
Ellerini kirişli kafaların

Düş evimdir sokaklar
Orta yerinden alırsam birini
Ötekini çekinmeden
Cebime sokarım

Bir iskele bir sancak
Tüm insancı derneklerini yoklarım
Kapıda gönlümü çıkarır
Ayakkaplarını giyerim tatava'nın

(Türk Dili Dergisi 66, Mayıs/Haziran 1998)

Mehmed Kemal

(1920-1998) 14 Eylül 1998 günü İstanbul'da öldü. Kendisini eski kitaplarından iki şiirle anıyoruz.

ÇARE

Ankara nire
Zara nire;
Dayanmak marifet
Dayan bire.

(Dünya Güzel Olmalı)

HAL

Bir tencere kaynar ocakta,
Et mi kaynar, dert mi kaynar
Bilinmez.

Bir adam gezer sokaklarda
İşi var mı, gücü var mı
Sorulmaz.

Ekmek umar, aş umar evdeki
Bulunsa da, bulunmasa da
Darılmaz.

Çağırırlar, çağırırlar da dostlar
Karlı dağlar ara yerde
Varılmaz.

(Dünya Güzel Olmalı)

Attilâ İlhan

(1925)

NEYDİ O BİR ZAMANLAR

istanbul ve sen / neydi o bir zamanlar
sanki gençliğime doğru yaşlanıyordum
çengelköy'de yaz unutulmaz erguvanlar
hangi yanıma dönsem seni bulurdum
içimdeki lâmbanın kırıldığı anlar

istanbul ve sen / sırılsıklam yaşananlar
yanardöner bir ayna yeniden ruhum
gözlerinin sisinde sevdâlı bir yolcuyum
çengelköy'de yaz unutulmaz erguvanlar
hayal meyal gemiler dumanlı limanlar

istanbul ve sen / ikimizden kalanlar
tekrar tekrar ısrarla yaşayıp durduğum
çengelköy'de yaz unutulmaz erguvanlar
rüya mıdır gerçek mi kendi kendime sorduğum
istanbul ve sen / neydi o bir zamanlar

(Varlık, 1093, Ekim 1998)

Başaran

(1926)

İSYANI "ÇAĞLAYAN"DAKİ KOCA ÇINARIN

Nenin nesi bu sarı tahta
Kurumuş yara kabuğu gibi
Kim çakmış alnımıza
Adım: Platanus Oryantalis
Yaşım: 850
Boyum: 30 m.
Çevrem: 8.60 m.

Morlar maviler yeşiller şaşkın
Küçük dillerini yutmuş defneler
Şaşkın, zamanı gökkuşağına döndüren
Doğa tarihçisi su
Yaşama bin gözle bakan yapraklar

Sorun boncuk gözlü kertenkeleye
(Ki okunamadı daha
Sırtlarındaki hiyeroglif)
Diller kaç boğum Milat ne
Hangi ölçüye sığar
Yüreğimizin vuruşu
Bilen var mı çınarca'yı

Patlayan düşlerimizdir
Akşamlı yamaçlar
Yeryüzünün atlası damarlarımız

Bizdik Paris'in Oinone'nin
Ormandaki sağdıcı

Kendine tutkun Narkisos'un
Soluğumuzla büyüdü yankısı
Uyduruk tanrılar yüzünden
Yaşadık – yaşadınız – ihaneti

Aynıydı *eboy eboy* ünlemleriyle
Dağlardan inen Diyonisos korolarındaki –

Kızaran üzümlerdeki özsu
Çiğdemlerin taçyapraklarındaki parıltı
Bizdik rüzgârların bulutların gençliği
Nerde şimdi o coşku

Aynı açlığı doyururdu
Yıkık değirmende öğütülen buğday
Neyi susuyor şu boş yağ küpleri
Yanımızdan geçmişti
Hades'i ayağa kaldıran Orpheus
Kulaklarımızda hâlâ lirinin sesi
Nerde kızkardeşimiz ozan Sapho
O günlerden kalma
Zeytin ağaçlarının sancısı

Biz ki çınarız
Yaşımız İda dağının yaşı
Söylencelerle uzar boyumuz
Su sesiyle kuş sesiyle ölçülür çevremiz
Başkadır Homeros'umuz İlyada'mız

(Adam Sanat 152, Temmuz 1998)

Can Yücel

(1926) Yılın yarısından çoğunu hastalıkla geçirdi. Sigara ve alkol kendisini bıraktı; sakalı kısaldı, ama şiirlerine bet beniz geldi, uzadı.

REQUIEM

Dr. Mehmet Şen'e

Boynum kıldan ince ölüme,
– Değil mi ki şol illetten iğne-ipliğe dönmüş bedenim –
Ve Ölüm ki benim bu ölümlü dünyaya gelmemle
Beraber dünyaya gelen maşallahıvar oğlum,

Ona ben analık ettim, onu ben elimde büyüttüm
Onu şu kadarcıktan bu boya ben getirdim
Yedim yedirdim, içtim içirdim, kustum kusturdum
Onu sütümle, onu kanımla, onu aklımla besledim
Nereye gittiysem, ölümüne kadar, yanımda götürdüm
Ne zaman aşkımı öpsem, ona da öptürdüm
Ben gençken o da gençti, ihtiyarım o da ihtiyar
Siperlerde omuzomuza döğüştük o diyar bu diyar
Kimi de nefsimizle barışık, bahtiyar mı bahtiyar
Şiir düzerken tüykalemim oynatırdı kıyısından,
Onu unuttuğum da oldu, ölümcül mü ölümcül bir ihmal!
Hatırladığımda ama, öyle yarım yaşadığıma bin pişman..
O denli unutkanlıklarım için mi şimdi bu intikam?
– Adaam sen de, bir ben miyim âlemde oğlu hayırsız çıkan!
Ki saldın bu habis Haşhaşiyûnu, 'lan, günahı boynuna',
Anarşist bir Urartulu ur musallat ettin boynuma!
Truva'da Tahta At güyâ, içinden uğruyorlar dışarı
Çoğaldıkça çoğalan o maraz, o haşarı höcreler
Farkındaysalar da kıyımın, tutamıyorlar zaar kendilerini
Yazık, benle koyunkoyna onlar da verecek son nefeslerini!..
Gel bakalım diyorum, gidiyoruz senle, namızsız oğul!
Oğul verdikçe veren o belâlıları da alayımıza katıp
Neş'eye neşideler okuya okuya, iyi sulardan aşağı
Gidiyoruz o ölümsüz Allahrahatlıkversinlere doğru..
Sizin de içiniz rahat olsun, ey arkada kalanlar
Bundan böyle size anakarada ölüm yok!..

(Öküz 55, Aralık 1998)

Şükran Kurdakul

(1927)

BEZGİN SÜVARİ

O kervansaraylar sarayında
Bıyıkları tütün rengine boyanmış
Bezgin Osmanlı süvarisi benim
Atım efkar hıçkırıyor damında

İlk kadehte kadınlarla çocuklar
Kafayı bulunca seksen köyün adamı
Diz çöküp mahmuzlarıma yalvarıyor
Görüntümün kahrolası saltanatında.

(Varlık 1095, Aralık 1998)

Ece Ayhan

(1931) Kitap-lık dergisinin Yeditepe Arşivinden çıkardığı, kitaplarında bulunmayan sekiz şiirinden ikisini sunuyoruz.

BEL KANTO: İKİNCİ MEŞRUTİYET

Memelerinde gürül gürül bir güneş saklıyormuş kahrolursun
gelip zincifre rengi kapılarında karanlığı delik deşik etti
rakısız ahâlileriyle ahâlimizden meşrutiyetlerle bir Katır Cemile

Ve neler neden sonra da bir Kanlı Nigâr
tuğrası kazınmış eski türkçe denizlerle sökün etti
ve salı günü gelmemiş çocukları okula
bütün o tapon karıları çamaşır sermemiş balıçelere
ilk tramvay işçileri grevi kalıpçıda bir İkinci Meşrutiyet.

BEL KANTO

boş sarnıçlarında İstanbul'un bile
kahrolursun
kantogillerden
bel kanto bir

gelip
zincifre rengi masal kapılarında
cemile'nin karanlığı
delik deşik etti

ve neler neden sonra
deve derisi ahâlileriyle
ahâlimizden

meşrutiyetlerle
peki
katır cemile bir

ve salı günü
sabahtan
gelmemiş
gül gibi çocukları okula
bütün o külüstür karıları
çamaşır sermemiş bahçelere
ilk tramvay işçileri grevi kalıpçıda
bir güvercin uçuruyor bak ikinci meşrutiyet bir

eski türkçe denizlerle sökün etti.

22 Temmuz 57

(Kitap-lık 33, Yaz 1998)

Veysel Öngören

(1931-30 Eylül 1998) Veysel Öngören, Diyarbakır'lıydı, toprak sahibiydi; ama Ankara'da yaşadı. Felsefe öğrenimi gördü. Şiir yazdı, şiirle uğraştı. Geriye *Remo ve Salo* (1979), *Vay Gözüm* (1981), *Remtelebe* (1982), *Koca Ülke* (1983) ve *Arif'in Kızı* (1987) adlı 5 şiir kitabı, *Dil, Estetik, Felsefe ve Tarih Bağlamında Şiir ve Yenilik* (1997) adlı bir deneme kitabı bıraktı.

.....
Koca Ülke
İnsan bir var bir yok
Yeter ki incinmesin yaşanmışlık
Tek mirasımızdır gelecektekilere
Olacaklar olur
Fakat yadsınmıyacak eli taş üstüne taş koyanın
Kuşların tanıklığı
Kirli havayı dağıtan yel
At toynakları da olsa, karbüratör de
Yükünün altındaki kervan yürüyecek
Ulaşacak ipek, baharat
İnci mercan

Kekik kokan oğlak ağzıyla
Geleceğe kızlar büyüten kadınlara
Hayatımıza ışık saçıyor sevgin
Bir tutam maydanoz yeşilliğiyle
Nerde olsak da
Ne yapsak da
Olacakların biricik tadı olacaktır sevgin

(Koca Ülke'den)

. . . .
Islak kirpiklerin mi meme uçları mı
Göğsünde titreyen yarim
Yarim
Çok mu zor seni düşünmek
Nasıl unutulur ki
Senden alınmış ve alınacak murad
Bir tüy gibi hafifletir insanı
Geyik gibi çevik kılar
Sana heveslenmek

(Remtelebe'den)

Arif Karakoç

(1932-1998) 30 Ağustos 1998 günü İzmir'de ölen şairi eski bir şiiriyle anıyoruz.

ŞİİR AĞACI

ben bir şiir ağacıyım
yol üstüne dikilmişim
kırılmışım kesilmişim

ben bir şiir ağacıyım
bir kara sevdayı bilmişim
bir de ozan olmayı

ben bir şiir ağacıyım
ne tanrıya duacıyım
ne kızgınım kuluna

(Düşlem, 18, Ekim 1998)

Gülten Akın

(1933) *Sessiz Arka Bahçeler* adlı kitabı yayımlandı. 6. Truva Folklor Araştırmaları Derneği Şiir Ödülünü (1998) aldı.

ESKİ NİNE

Ölümün ve göçün dokunmadığı tek nesne
var mıdır
ölüm yok eder göç değiştirir
kendisi kalamaz kimse
sarp ve suskun ninelerden başka
onlar kimi zaman sırtlarında
kimi zaman sımsıkı kucak
hâlâ evin bebelerini avutmada

kimse kendi gibi kalmamıştır
o seven sevilen amca
döner birgün apansız, bırakılan kente
herkesin doğduğu evi haraç mezat
açmıştır izinsiz eski sandığı
artık başkasının olan evin avlusunda
tüccarı değildir bilemez nesi kaç para
sedef nalın, oyma kutu
fildişi tahta kehribar
tarak toka
mum bebeği kızın, armağan çıngırak, ilk elbise
(naylon girmemişti daha saf hayatımıza)

sonra görülecektir
birinin evinde mor fanussuz lâmba
ötekinde mor fanus (ah yağma)
arar lâmbayı fanus fanusu lâmba
uzağında sahibinin
kirlenir porselen kırılır sırça

mor ipekten kenarıydı bir kırlentin
moru solmuş ipek ezilme derdinde

anılarından utanan çocuk
yaşlanınca şaşar kendine
sözcükler dizerek barışır diliyle
söyler, anlaşılır

(Kitap-lık 33, Yaz 1998)

Cevat Çapan

(1933)

YARISINI DİNLEDİĞİM BİR MASAL

Haydi bir sayfa daha çevirelim denizden,
üzerinde beyaz yeleli aslanların dolaştığı bir sayfa
Bu kez gerçek bir olayı anlatıyor eski masalcı,
gözlerinde genç binbirgecenin ayartıcılığı,
sesinde uzaklıklar, deli rüzgârlar,
körkuyular, yolculuklar, kervansaraylar.
Çiçekler çizen, onları renk renk boyayan
bir ressamın son günleri anlattığı.
Birbirine karışıyor sözlerle görüntüler:
O uzun yürüyüş, okunaksız bir yazıyla yazılmış
mektupları andıran kalabalıklar,
hastaların yüzlerindeki acı.
Her yolcu gibi, nereye gitse,
sılasını yüreğinde taşıyan bir yolcu.
Masalcı arada türkü söyler gibi mırıldanıyor,
sonra bize sevgiyi sezdiren
bütün o sevdiklerimizin sesiyle
yeniden başlıyor anlatmaya.
Ama artık ben orada değilim,
ya da şimdiden
yağmurunu dökmüş bir bulut hafifliğinde,
karanlığın sessizliği,
sessizliğin bize düşen mutluluğu içinde,
masalcının masalının sonunda
varacağı yerdeyim.

(Milliyet Sanat 437, 1 Ağustos 1998)

Ahmet Oktay

(1935)

ANNELER GÜNÜYMÜŞ

Pancurları dövdü tüm gece yağmur,
şafakla açtım: dupduruydu gök.
Çektim içime güllerin kokusunu,
çoktan kesilmişti karşı koruluk
yine de bekledim bülbül sesini.

Kim bildi ki sözlerin imlemini?
Gözaltında olduğumuz koğuşta,
Son firarda da enselenen Mansur
şöyle demişti sıtma nöbetinde:
"nerde benim eski neftî kaputum?"

Unutmam, Haziran'dan gün almıştık,
ürkmüştüm güllerin curnatasından:
sözleşmiştim okuldaşım Mehmet'le;
sancır yüreğim hâlâ, tutuklanmış
bana "Cemiyetin Asılları"nı
verdikten az sonra Gençlik Parkı'nda.

Bugün "Anneler Günü"ymüş. Yıl olmuş
şuramda pıhtılaşan yara. Bir gül
aldım, zifirî çingene kızından;
savurdum komşu köşkün terk edilmiş
bahçesine. "Yeşert" dedim her yeri.

(Varlık 1090, Temmuz 1998)

Ali Püsküllüoğlu

(1935) Toplu Şiirleri [1950-1997] *Babadat* adlı kitapta yayımlandı.

UYANIK UYKUDA

Düşteyim işte. Çıkageldi bir güz yeli
hafiften. Bir buğu gibiydi gök.
Ey kendini saklayan geçmiş, ince bir tül ardında;
Güz geldi ve yıldızlarını üstüme dök.

Artık büyüdüm. Ey sonsuz çocukluk!
Atlar, atlıkarıncalar ve yolculuk.

Tuhaf değil mi, bu leylekler nereye göçer
gök yolunda? Yazdan kalan kanat sesleri
gibi duyuluyor. Her şey bir bir ve örtük,
ince, bilinmez bir yüz sanki.

Bir kuru ağaç olarak kalayım mı?
Öyleyse ey güz, dök yapraklarımı!

Gövdemi kemirecek kurtlar toprakta
gözlüyor yolumu. Beklesinler bakalım.
Ayaklarım sağlam basıyor daha yolum var
günlere. Üşüsem, ısıtıyor kanım.

Ben bir leyleğim, uykuda uyanık / güz geldi artık
Göçüyorum yarı uyur, yarı uyanık.

(Yaşasın Edebiyat 4, Şubat 1998)

Kemal Özer

(1935)

ONLARIN SESLERİYLE BİR KEZ DAHA

ONLARIN SESLERİYLE

ağzını açıp kapadı, açıp kapadı. Ama suskunluğu aşıp
seslere ulaşamadı dudakları. Neler söyleyecekti kimbilir
elleriyle değil o da onlar gibi konuşabilse.
Kimbilir neler, neler – öksesinden kurtulabilse
o da onlar gibi dilsizliğin. Biriktirdiği sözcükler
göğe doğru fışkıracaktı kimbilir nasıl, nasıl –
yıllardır avurdunda beklettiği, çılgın bir sabırla.

Sonra düşündü, konuşmak için onların da yıllardır
yalnız ellerini kullandığını, tıpkı kendisi gibi.
Sesleri olsa bile, bir türlü gölgeden güneşe çıkmadığını
söylediklerinin. Yürekleri sarsmadığını söze dönüşse bile.
Düşündü ve gördü, yıllardır bir dil aradığını onların da
düşlerini sığdırmak için ellerinin ve seslerinin içine.
Gördü ve suskunluğu aşıp soluğunu özgür bıraktı.

O da onlar gibi dile gelmeye hazırdı artık.

ONLARIN SESLERİYLE

bir ürperti yokladı kadının çıplak omuzlarını. Ayırt
edemedi önce, pencereyi açtığında onu itip de
içeriye doluşan seslerden mi, sabahın serinliğinden mi
yoksa. Ayırt edemedi, dudaklarının kupkuru kesildiği,
başının hâlâ döndüğü yoğun bir gecenin ardından.

Sonra bir üşüme aldı ürpertinin yerini. İçeriye
çekilip pencereyi örtmekle sabahlığına sımsıkı sarınmak
arasında bocalarken, belli belirsiz anladı
ikisinin de yetmeyeceğini onlara direnmek için.

Anladı, akşamdan kalma dağınıklığa yeniden döndüğünde
yüzünü. Tıpkı yarısı içilmiş kadehlerde, tıka basa dolu
küllüklerde uyuklayan saaatler gibiydi onlar da.

"Buraya kadar geldiğine göre..." diye söylendi,
kendinden bile gizlemeye çalıştığı üşüyen bir sesle.

Gözlerini kapamaya da kalksa, bilecekti orda olduklarını.

(Varlık 1088, Mayıs 1998)

Ruşen Hakkı

(1936)

BÖYLESİ HASRETİN

Kapıyı çaldım ses yok, içeri girdim sen,
seslendim usulca: nerelere saklandın?
Ve birden ürktüm sensizliğimden,
uçup gitti pencereden aklım!

Bırakıp gitmişsin öylece her şeyi,
sevmediğin halde dağınıklığın her türlüsünü.
Divanda sıcaklığını, aynada yüzünü unutmuşsun,
mutfağın bir köşesinde yanık Yemen türküsünü

ve iyi ki unutmuşsun silmeyi gözlerinin izini,
her odada kokun ve o çok sevdiğim hüznün
ve terliklerinin duruşu... ardından koşar gibi
terli, soluk soluğa ve öylesine üzgün!

Hemen elimin altında divandaki sıcaklığın,
diyorum: nereye gidebilir bir not bile bırakmadan!
Belki çarşıdasın, belki bir kahve içimi komşuda,
huyundur, uzak yere gitmezsin çiçekleri sulamadan.

Sıkıldım su içtim, televizyonu açıp kapadım,
aynadaki yüzünü öptüm, terliklerini düzelttim,
avuçlarıma yaydım divandaki sıcaklığını,
dedim: görülmemiş böylesi hasretin!

Oysa daha bu sabah uğurladın beni,
dedin: erken gelirsen sinemaya gideriz
belki dondurma yeriz sinema çıkışı
parka uğrar ev kaçkını kedileri severiz.

Birden sesi kapıda dönen anahtarın
döndürüyor uçup giden aklımı yuvasına
ve 'seni seviyorum' derken öptüğüm yanağın
bir kırmızı gül gibi düşüyor avuçlarıma!

(Adam Sanat 149, Nisan 1998)

Özdemir İnce

(1936) Son şiir kitabı *Mani Hayy* yayımlandı.

MANİ HAYY

I, a

Yitmeme hiç de gerek yok – şimdilik –
düşlerin bir alaca kentinde,
bir su terazisiyken bir balçık bedenimle
uykusuz bir ateşe dönüşmek istemiyorsam.

Ölü su değilim, sıcak kül de değilim,
adımı gizlememe hiç de gerek yok
kendi sularımda kendimle takdis edilmek
ve kimseye halife durmak istemiyorsam.

Öyleyse ben olan ben ne yapıyorum, burada,
deftersiz, bir mirastan yoksun, bir kıssada,
akçesiz, bir üvey kardeş olarak kalacaksam?

Eğilmişim, Mareotis gölüme hayranlıkla,
imansız, şeriatsız yansıma bakıyorum,
ne zaman, bir zaman, ben olacak bana.

Bir yarım vardır ki deniz olmuştur – Atlas'ta –;
ikinci yarım: uykusuz, kapısız gecenin toprağı;
ateşte oturmaktadır, sofuca, üçüncü yarım,

gökyüzüne bakmak için, bir dördüncü halime,
ondan, İblis'in kenti İskenderiye'den önce.

(Mani Hayy'dan, 1998)

Hilmi Yavuz

(1936) *Akşam Şiirleri* yayımlandı.

AKŞAMIN YARISINDA

herkes öteki gibi duruyor... akşam
da durduğu yerde durmuyor artık;
yolcu yolu kuşatıyor durmadan;
kapanıyor 'Zaman' denen karanlık...

hiçbir şeyde yok gibi ve herşeyde var;
sıkışmış birileri ara yerde;
kalbim! durma yetiş eski yazlara!
nedense bir durgunluk var saatlerde...

herşey nasıl da bütündü bir zaman:
şimdi bahçe eksik, güllerse yarım;
kar yağar, hüzün bile yok... ve nerdesiniz,
âh, evet nerdesiniz, yoksaydıklarım?

(Yaşasın Edebiyat 3, Ocak 1998)

Ülkü Tamer

(1937) Toplu Şiirleri *Yanardağın Üstündeki Kuş* adıyla yayımlandı.

KÜHEYLANA AĞIT

Uç küheylanım, uç,
küsü mü tutarsın yıldızlarla ki
başını bile çevirip göğe bakmazsın,
pusarsın bağın orta yerinde,

alacak üzümlere dikersin gözlerini;
niye uçmazsın?

Senden ötürü ne derler bak Sakcagöz'de:
"Neresi küheylanmış onun;
kişnese karga kağladı bellersin.
Sağsız beygirin teki. Kırşak tarlası."
Bunları derler, daha nicesini söylerler.
Ama küheylansın sen,
küheylanımsın;
uç küheylanım, uç,
gecenin içine fışkır, yaldır yaldır yansın kuyruğun,
gelişini seyyareler birbirine fısıldasın;
bukağı mı geçirdim sana,
niye uçmazsın?

Gözlerim acıştı sana bakmaktan.
Nice geceler geçti,
ay değirmi oldu hüyüğün üstünde,
böcekler kemirdi çultarını,
o çultar ki, attım mıydı sırtına
kıştan ve alevden korurdu seni,
bütün büyülerden korurdu seni,
çifte benekli şehla gözlerden,
kantaşı altındaki akrep yuvalarından,
yıldırım vurmuş payam ağaçlarından,
her bir şeyden korurdu seni,
muskaydı sana
ağusuna karşı kara yüreklerin.

Kıpırdan biraz.

Sen bu dünyayı arayatı mı belledin?

(Kitap-lık 31, Kış 1998)

İhsan Üren

(1939) Son şiir kitabı *Yaşamdan Savrulan* yayımlandı.

ALEV AT

Beynin çıplaklığı;
Tevrat'ta da geçer bap 18
çılgın kemanlar yarışta...
Evcilik oyunlarının masumluğunu bırakıp,
Üzünçlü geçmişin çitlerini atlayıp,
Kent gürültülerine karışan
diş gıcırtılarını sırtlayıp
Atlatıp yutkunan akbabaları
geçip açgözlülük bataklığını,
girdik yılgı ormanına...
Kamçılayıp içkileri, çatlayıncaya
kadar koşturup kemanları,
vardık varılmaza.
Meğer kuruntuymuş arpa boyu gittiğimiz.
Savsöz gibi değil mi;
"yaşam bir kuruntu mu" sorusu?
Tevrat'ta da geçer bap 18.

Yarışta al atlar, doru atlar, kır atlar...
Nereden çıktı, nasıl girdi bu yarışa,
Dalavere düzeninin tahta atı?
Kim kattı onu koroya?

Yan yüreğim yan;
Senfonik şiirin ülkesinde,
ne yazık ki
Koşuyor tahta at haydut yüreğiyle
en önde...

Bursa, 18 Ocak 1998

(Yeni Biçem 67, Kasım 1998)

Eray Canberk

(1940)

KENT KIRGINI

kente alışık
yaşamıyla özlem
duyduğu kırlık
yerlerdeki gizem

hoyrat acımasız akla
geldikçe kaçmak
çözümse uygula
savunmasız tutsak

uzlaşmalı yağma
sürüp giderken
örtük açıkça
yabanıllık egemen

geçmiş düştü
özlemle içine
kışkırtıcı dürtü
olsa bile

yitikse düşlenen
kentin yaşanmışlığı
başlar hafiften
katılgan acı

(Yaşasın Edebiyat 3, Ocak 1998)

Fikret Demirağ

(1940)

İKİ BOŞ DENİZ KABUĞU

"Ben değiştim" gözleriyle bakıyor
karşımdaki 'yabancı',

biliyor ki ben de 'eski ben' değilim,
ve bunu dillendirmeme konusunda
– sanki – sessiz bir sözleşme var aramızda;
birimiz konuşurken (dalgın sözcükler
uçuşurken bezginlikler odasında),
öbürünün aklı uzaklarda oluyor
(bir Aşk'ın 'narenciye bahçesi' kuruyor o
'uzaklar'da).
Arada bir birbirimize 'uyandığımızda'
o uzak, eski Aşk'tan
gazel yapraklar yağıyor aramıza.
Artık başlıca işimiz –hiç çaresiz–
birbirine ölen iki ruh ve gövdenin
acıklı seslerini dinletmek birbirimize.

Onca yaşanmışlıktan geriye kalan:
içlerinden 'hiçliğin' uğultuları gelen
iki boş deniz kabuğu işte.

(Yaşasın Edebiyat 9, Temmuz 1998)

Yüksel Pazarkaya

(1940)

YAZ GÖÇTÜ

Önce leylekler çizdi gökyüzüne
Göçün haritasını
İnce bir saman kokusu havada
Sonra toprak lohusa kırk gün

Dağlara dağıldı kırpılan kuzular
Yalnız geven aldırmadı serseri lodosa
Deniz meskeni dalgalı balıkların
Dalgaların dövdüğü kayalarda o kadın

Gurbete tat verir artık bir avuç salça
Isıtır içimizin kışını kızılcık tarhana
Önce leylekler çizdi gökyüzüne ince

Saman kokusu yüreğimizde göçün haritası
Leyleklerle tuttu gurbetin yolunu
Uçarı bir yazdı uçtu gitti bizden önce

(Yaşasın Edebiyat 13, Kasım 1998)

Yeşim Salman

(1940)

* * *

Örgülü saçlarımızı da yazmayı unutma dedin
ne güzeldi örgülü saçlarımız
belimize inen iki örgülü
ne güzeldi...

bütün gece ruh çağırdık
dehlizlerde gezindik bütün gece
ruhlar peşimizi bırakmadılar

Asklepion'da seslerimizi yankılandırdık
dönüşte ne görelim
yatağın birinde boyluboyunca Tuna...
birinciden kamarotlu on altı kişilik üçüncü mevki ranza
ranzada yataklar dar mı dar...

"Sen Tuna'nın koynuna.
sen Tuna'nın koynuna."
sen mi dedindi bunu
yoksa başkası mı...

son gece güvertede körebe oynadık
sabaha karşı cankurtaran teknesine sığındık bir iki
omuzlarımızda yeni yetme doktor elleri...
sahi gemideki doktorun adı neydi...

(Adam Sanat 152, Temmuz 1998)

Hüseyin Atabaş

(1942)

PORTRE

Semih Poroy'a

Ellili yaşımın çizgilerine gizlenmiş meğer
yıllardır aranan hırçın çocukluğum;
saçları seyrelmiş, kaşları kırçıl, bu bir:
Alnının ortasında iki uzun kanatlı martı,
denizleri nerde kalmış kim bilir!..

Gözden kaçmıyor burnunun küçük haşmeti,
üstünde boşluğu okuma gözlüğünün.
Ve hâlâ pırıl pırıl maviş gözleri
kadınlara bakarken yediveren gül,
kadınlar bakarken mahcup!
Uçup gitmiş bütün hallerim yine de,
bir dişlerimin gıcırtısı belirgin yüzüm
bir de bıyıklarımın biçimi yerli yerinde.

Hiçbir şeye benzemiyorsa da çocukluk
boşluğa bakmak mı olmalıydı yazgısı
yüreğinin depremi kendinden menkul?
Farkında mısın sevgili Semih
gözlerimin altında beliren hüzünlerin?
Şiirin sütkardeşidir çünkü karikatür;
biri sözün memesinden sağar yaşam gizini,
öteki çizginin imgesinden
seyreden insanın içyüzünü.
Elli altı yaşıma taşıdığın çocukluğun
gençliği de var mıydı, soran yok şimdi.

Bir çizgi daha ekle yüzüme, bir çizgi daha;
meğer kökünden çürüyormuş ve birdenbire
ucun ucun aşındığını sandığım ömür!..

(Düşlem 17, Eylül 1998)

Ataol Behramoğlu

(1942)

BENİ BİR YAZA GÖMDÜLERDİ BİR ZAMAN

Beni bir yaza gömdülerdi bir zaman
Her yer olabilecek bir kuytulukta
Bir kadın vardı bir balkonda
Sesinde yaralı bir gül olan

Hayat ve mevsimler aynı şeydi
Uyku kadar derin bir suda boğulurken
İlkbahar kekeleyerek geldi
Kırık çocuk gülüşlerinden

Deniz oracıktaydı ve buğusu
Eriyorken havada sesler
Her şeyin bir büyü oluşturduğu
Gizemli kokular ve gülüşler

Beni bir yaza gömdülerdi bir zaman
Annem olan bir sessizlikte
Belki de onun kalbidir açan
Derin bir gülün içinde

(Varlık 1086, Mart 1998)

Süreyya Berfe

(1943) Yeni şiir kitabı *Ruhumun* yayımlandı.

ÇOK ARIYORUM SENİ

Ağlamam Turgut, ağlamıyorum.
Alnım kırışır.
Alnım neyse ne de
gönlüm buruşur.

Seni indirdim mi yataktan?
Çıkarsam aklım karışır.
İyidir Turgut
– lâf aramızda –
bize ağlamak yaraşır.

Bir gün olur her şey değişir.
Bakarım buralarda değilsin.
Hep böyle süreceğini sanırım
sürer gerçi, ama sonu değişir.

Denkleştiririm senden kalanları.
Buruşuk bir gül bize bakar kamaşır.
Sonra bir sana bir bana bakar.
Neden biliyor musun?
Medresenin yanındaki kışlanın
önü deniz
bahçesinde çamaşır.

(Ruhumun'dan, 1998)

Güven Turan

(1943) Son şiir kitabı *Gizli Alanlar* yayımlandı.

SİNOP

Kentin uzağında
bahçeler arasında
karanlıkta yedin
akşam yemeğini
iki saat önce tanıdığın
o kişiyle

Yüzünü görmedin
size yiyecekler
taşıyan karısının

Kent daha sessizdi
bahçeden

Meydandaki o otelin
odasına erken döndün
öyle apar topar gelmiştin ki
buraya
ne kitap vardı
yanında ne
defterin

Uyudun

İlk kez uyuyordun
adını
nüfus kâğıdında taşıdığın
bu kentte

Sabah
pat patlarla
uyandın

Pencerenin dışında
yeni ışıyordu gün
motorlar çıkıyordu
balığa
kalenin gölgesinden

Yanılmamıştın

Bu
sürgünlükler kentini
hep böyle düşlemiştin

(Varlık 1090, Temmuz 1998)

Sennur Sezer

(1943)

BİR ÇAKILTAŞI DAHA

Esmerdi
Güleçti
Oğlumuzdu

Emekçiydi
Kattı terini harcına
Örülen duvarın
Fırtınaların ve boraların yıkamadığı
Birliğimiz daha güçlüydü onunla.

Esmerdi
Güleç bir çakıltaşı
Daha genç bedeni duvardan
Ve aklı atak
Bu yüzden balyoz onu seçti.

Şimdi bir yeni duvara
Katıyoruz inancımızı ve emeğimizi
Adını kattığımız gibi hep yaşayacaklara
Bir çakıltaşı daha alıyor yerini
Adı Metin
Soyadı Göktepe
İşi Gazeteci
Tanığı gerçeğin.

(Damar 83, Şubat 1998)

Refik Durbaş

(1944) Son şiir kitabı *İstanbul Hatırası* yayımlandı.

HÜZNE MİSAFİR GÜNLER

Alıp gitmişti başını gökyüzü
ay ve güneş, bulutlar da...
Kimsesi yok bir dünyada
bir ben kalmıştım
Sana özlemim bir de...

O özlemden dökülmekte işte
ölümün siyah, hayatın sarı cinneti

Göğün yüzü kara katrandı
yerin yüzü beyaz zambak
senin yüzün ufuk mavisi

benim yüzüm o ufukta
gövdesiz bir ağacın gölgesi

O gölgede uyumakta işte
hasretin mavi, vuslatın yeşil dehşeti
Kimsesi yok bir dünyada
Kim bilebilir bozkırın adresini

Nesli tükenmiş cehennemdim
cennetim sevdana emanet
bir de kuşlar ve çiçeklerle
yıldırımına gurbetin
sılasına şimşeğin bu davet

Kalbimin dehlizinde işte
cennetin de cehennemin de rengi

Yürüdüm ve kayboldum o renkte
adım ölümün ve hayatın adı
soyadım kimsesi yok bir dünya
kimliğim, kim bilebilir artık
yaşanmış ve bitmiş bir aşkın adresi?

Hüzne misafir olduğum günlerden
Kim ayıklar şimdi kederi ve özlemi?

(Milliyet Sanat 437, 1 Ağustos 1998)

Özkan Mert

(1944)

ŞAİR! SENİ NASIL KOPARIRIZ DAĞLARDAN?

Ey! (– Artık) kelebek ölüleriyle
cepleri dolu olan ben!
Kim seni çağıran yabancı gökler altında?
Bandolarla, mızıkalarla çıktığın
dünya meralarında
konvoylarla fotoğraflar bırakan
yeryüzü göçebesi

kalbin otopside senin.
Yanık harman yerlerinde
bir gerilla ölüsü gibi yatan
güz'dür Anayurdun.

Kafka ölünce, kocaman
bir deniz
çıkardılar ağzından.
Sen ölürsen, kuş sesleriyle
perdesini açar belki Prag.
Kar değilse
yağan şiirlerindir kent'e.
Bak! Allen Ginsberg de
imzasını çekti New York'tan.
Irmaklara çivilenen omuzlarını
çeviremiyor hiç kimse.
Cemal Süreya ki, şiirlere, rakıya
ve kadınlara doğru
yanmakla meşhurdur:
Ne saatini almıştır
ne de gömleğini yanına.

Kuş sesleriyle, ırmakların firarından başka
nedir ki zaten bir şairin ölümü.

Şair! Seni nasıl koparırız dağlardan?

(Yaşasın Edebiyat 3, Ocak 1998)

Hüseyin Peker

(1946)

GİZLİ HASTALIK

Her şey düzgün gitmedi, kaslarımdaki ateş dindi
Ayak bağların çözüldü, koşturmaktan yoruldum, üstünüze üstünüze
Hep uyudum, gözlerimden alev doğrulsun istedim, eski takvim
günleri:
Perşembe sizleyim, çarşamba sinema saatleri, cumartesi kitaplık

kurdu
Her telefona yetişen parmaklarım kesildi, kara sarı terlere karıştım istemeden

Yaşadığım dizeler kalmıştı, koşturduğum tarla başları, üstüne üstlük
Dondurduğum yoğurtlar, iskender kebap, hani üstü kalsın diyerek koştuğumuz
Pelin çiçekleri, ulu randevular, kravatımı ters bağladım, ince terdi basan
Şimdi hatırlamak bile kitabın ters yüzü, arka kapağında kesik bir reklam
Yaşadık mı? Bardağımızda ölü duran bir yudum, titremeyen bir su kabarcığı
Duyduk mu? telefon çalmıştı, seslenmiştiniz, gel gel diye
Siz hayatın neresiydiniz? Adınızı unutmam birkaç şeydi sizi bana çağıran
Gizli rengim pençeleşiyor, altımdaki yastığa ter diye çoğalıp sulu sepkene dönüşen

Başucumda kitaplar, dergiler yaşıyor şimdi, uçup kaybolan notlar
Dostlar aradı, mektup-satır başları, dizip durduğunuz dergi paragrafları
Alnımda avcunuz duruyor adamakıllı, bakın yanımdasınız, sesiniz yok ki çıksın
Süt veriyorlar, geçmiş günlerin süngeri, not bırakıyorlar, tanıların hepsi beceri
Beni bu diyardan götüren izler var, penceredeki perdenin titreyişinden belli
İçeri biri giriyor, yaşanmış günlerin tuz biberi, koşturacak gözümü götürüyor
Bakışım sizde kalsın, benim gibi görürsünüz belki, dergilerden artan şiirleri

Önümüz yaz; koşturmuştum, işte adımlarımın gürültüsü, kesildi!
Şu perdeye takılan korkunç ılık rüzgârdan başkası yok, hemşirelerin iniltisi
Yılları arka arkaya dizdim, dudağımdaki kabarcığa takıldı bilinenler
Haritaların görünmez kalesi, o ünlü şafaklar, artık burda terliyor
Adresim yaşanmış günler hastanesi, ziyaretçilerim sandalyelerini bırakıp gitmişler

Var mı gelenlerin bağı çözülen kurdelesi, pencereye çakmışlar
bakışlarımın çivisini

Bana bir dize bırakaydınız diyorum; giderken, yazmadığım
saatlerden
Bana bir kitap, kitabı çıkmamış bir şairden
Ya da daha önce duyurmadan giden tüm şairlerin bir ılık sesi
Gelsin konsun masamdaki sütün yanına, içip bitireyim kalan dizeleri
tatlı su niyetine

(Yeni Biçem 62, Haziran 1998)

Mehmet Taner

(1946)

BENTSİZ BULUT

Sis dağılıyor.
Ağaç gövdeleri de seçilmeye başladı
yakın, Adalarda.

– Tekneler kımıldar.
Rüzgâr belirgin kılar, rengini.
Resmin içinde yakaları ışır trençkotunun.
Ortaya çıkar ıslık.

Dağ taslağı değişmiştir dağla kendini.
Bozulmuş kanatlarını, denizler, dökerler.
Ağaçlarında gagalanmış ballı incirler
Döner, hayıtlığa yüzlerini.

*

Hasretimsin sen, uçmuş bir damla su
Sandım seni; Dereyatağının
Kuru çakılları üzerinde

Çitlenbik ağacının budakları arasında, ak
Saklı yüzüm, Durgun bir yaz kaçamağı gibi
Her çıtırtıya kulak kabarttı.

Sonunda altın harflerle uçup geldi muştu:
Aktığını biliyorum şimdi somyeşil
Bir bulut-damar gibi böğründe ırmağın
Ve bu Güz gecesinin sonunu, içiyorum Size

Bentsiz Akarsu ve Bentsiz Bulut!
Damlaları karışmayan iki Yurt gibi –
Ve Sarılarak, Kendinize.

(Yaşasın Edebiyat 11, Eylül 1998)

Ahmet Ada

(1947) Son şiir kitabı *Begonyalı Pencere* yayımlandı.

ERGEN

sokağın çocukları o zaman bir ay damlasıydı
mongol gömlek piyanta ayakkabı
ben bayramlara saklardım sevincimi
terzileri beklerdim
diktiler mi bayramlık elbiselerimi
yükünü bende tamamlardı eksik sevinçler
benden geçen bağ bahçe hevesiyle
annem gül yetiştirirdi kış ortasında
bir yaprak gibi açılır evden içeri
sofrayı kurar şalgam getirirdi
annem sonra nasıl soldurdu göğü
ben aşka çalışırken, anlayamazdım,
çok yağmur yağdı, babam öldü,
yağmurun tentelerde bıraktığı sese gömdük
babamı, nisan çillerine çocukluğumu

yaz gelirdi, bir dönmedolap tezcanlılığı
sarardı kalbimi küçük saatin orda
beklerdim seni ah her cumartesi
lacivert bir ikindi, gri bir akşam
böyle mi derler aşka, şehir düşerdi

ben kırılır küserdim yaz eskirdi

(Adam Sanat 152, Temmuz 1998)

Metin Güven

(1947) Son kitabı *Yaz Biliyor Herşeyi.*

SİYAH KAN

Kırmızı değildir kan
Siyahtır ve ölüme yakındır
Taşlara basarak yürüyen çıplak ayaklar
Güneşin altında uyuklayan küçük köpekler gibi
Geriye cennet ve cehennem bırakır

Hayat sürüp gidiyordur
Eğlencelidir, gizleri vardır
dalgınlığa benzer
Ölüm gizlenmez hiçbir zaman
Olağan bir serap olarak yaşar insanda
Ve gürültülü yağmurlardan sonra
Toprağın ko(r)kusuna karışır sureti

Ölüm yelkenidir hayatın
Sularında güller açar, cesedinde karanfil.

Kasım '97
(Yeni Biçem 60, Nisan 1998)

AT MEZARLIĞI

1
Çorap, patik, çarık, çetik
Kırık dökük anılar
Ve belleğin nedensiz çığlıkları

2
Yerlerde sürüklenen analar
Ve kılık değiştirmiş astım nöbetleri

3
Merdiven altı,
Döne döne okunan şiirler.

Evire çevire dövülen kadınlar
Agorafobi.
Yalanlar.
Filiz Ertürk.
Enis Batur
Cinnetin can yoldaşları

4
Fırında patates, Karnıyarık, Kuşkonmaz artıkları
V
Öldürün
VI
İktidarsız erkeklerin iktidarını öldürün
VII
Ve kimseler sırtını dönmesin artık bana

ekim/97
(Şiir-lik 48, Şubat 1998)

Gülseli İnal

(1947) Son kitabı *Chöd Raksları.*

YANAN BİR YER ÜZERİNE KUTSAL KONUŞMALAR

Büyük zambaklar içinden seçtim yüzünü
bir daireye doğru tırmanırken ruh
öte yandan rüzgâr çukurları açıyordu hava
durdum, bulanık akan tarçın ırmağın kıyısında
beyaz sütun eski yazıt ikili Sfer
büyük eğriler yıldız kökleri çarpışan ben'ler
arasında
başdöndüren o yolda
ruhun atmacasını tanıdım, ancak
şöyle seslenirdi ateş ve kor birbirlerine
ve belki hiç
alev almazdı odunlar
ne doğan ne ölen bir yıldıztaş vardı.

kayıtlarda
yol silik
taşlar çoktan batıyordu ve oyuyordu toprağı
sonsuz bir çevrimle öteden
yaklaşırdı bana hep baştan çıkararak
bir eleji olurdu gönül
eğer gönül varsa geride
safir kanatlı kuşum benim güzelim
senin bu mavi ayaklanışın başka
derken bir aziz, ermiş dokunurdu
koluma, sır sormak istiyorsan bir şey ver, kızıl bir akik belki
sen vermeyi bilir misin,
can çekişen gülü duyuyor musun
gece gündüz yağmurlar yıkar onu, hep ıslak
hiç büyümez bu toprakta
daha çok gece ermiş ve sen
erdemle senin aranda ince ipek
dokuma günlüğü el işi sanki
kuyunun sonsuz bilinci, taşın kızıl kanı, incinin unutuşu..
Yine sorar apansız ağaçların altın sesi
"Hiç daha önce böyle davrandınız mı, siz
böyle misiniz yani.."
yorgun bir el karşılar kış konuklarını
ülkeden ülkeye savruk
kızıl akik gözleriyle geçer fahişe
bedenimi size bıraktım der ansızın
bir nergis yolu uzanırken Doğuya
ansızın ansızın kamerye
göğün yazıtlarıdır sarkan bu kez
sonra kız mağrasını geri ister, kızıl atlar gece dağlarına
doğru kanatlanır.

(Chöd Raksları'ndan, 1998)

İnci Asena

(1948) Kısa Paris gezisinden bir kitapla döndü: *Üç Gün Paris.*

TUTAMADIĞIM SÖZLER 2

Söze inandım.

Bilmediğim yüksek tepelerin direngen
kar'ına inandığım gibi: beyaz, ağırbaşlı ve serin.
Güneşin etkileyemediği varlığı...

Söze inandım.

Dağlarda eriyen kar,
toprağın damarlarında akan;
bir yamaçta fışkıran pınar:
sonu gelmeyecek bir sevinç.
Küçük taşların üstünde sıçrayan,
o sonsuz sevinçleri taşıyan damlalar...

Söze inandım.

Ve pınar ırmağa karıştı,
geçen bir ırmağa, hep geçecek olan:
işi her damlayı yaşama taşımak olan ırmağa:
Sonunda denize boşalacak...

Söze inandım.

Bütün yağmurların yağacağına inandığım gibi
beklenen ve beklenmeyen:
Hüzünlü bir çiseleme ya da korkutucu bir sağanak...

Sokaklardaki çamurlu birikinti,
sokak köpekleri ve sokak çocukları,
yansıyan lambaları odaların...

Söze inandım.
suyun dönüşümüne inandığım gibi

Kasım 1997

(Adam Sanat 146, Ocak 1998)

Hulki Aktunç

(1949)

BİR ŞEYİN VAROLUŞU

(35)

Mustafa Irgat ile Burhan Uygur'a Mevlûd olsun içün
Karanlık söz ile beyaza dönmüş de varıp varmadığını
Acıklı yüzleriyle hep sormalı olanlar için söyledim
Bunun burasında sözcükler yok olur, var olur bir şey.

Boya ve laf, kendilerini bize doğru aşar gider:

Ölüme başladık mı Mustafa?

Öncelerimizden sakınmak gibi, ölüme
Başladık mı, öncelerimizden bölünmek gibi.

Ve Burhan efendi karanlık fanilasıyla
En ötelerin etle mayalanmış boyasında.

Ölüme başladık mı Mustafa?
Öncelerimizden bölünmek gibi.

Kendimizden birkaç baba sonra
Birkaç anne önce belki de.
Üç beş oğul birkaç sarı kız sonradır
Belki de karşılayabildiğimiz yaşam.
Çarşı çiçeğindeki toprak, toz ve ölüm.

Taklit hakkı anadilde midir?
Ölüme de başlamıştık Mustafa.

Nedense birlikte görmüştüm ikinizi
En son. En son Asmalımescit'te.
Bir cemreye birkaç öğün kaldığı gün
Akşam inmek bilmiyordu. Teta,
Sonsuz umut, ince gül inmiyordu.

Ayışığı karanfil, ay kuyumcusu.
Omuzsuz Burhan diyordu ki:
Moustapha, şiir, bir rengin
Parçalanıp unutulması olabilir.

Ustaları canevinden çırak çıkaran
Bir şeydir ve kimse saçıyla bilemez,
Diye ekliyordu Moustapha adıyla.

Kim bilir mahallemizin tek çıkmazını?
Tek ordadır ölüm ve bizden dökülür.

Komşu düşmanlar eğrilmiş resimler
Yüz binlerce gözün girer olduğu
Üç kanatlı kapılar, pencere kepenkleri.
Tahta, bir sesi içe içe bitiriyor ki
Ömrüne biraz Burhan biçiliyordu.

Ece ile bir şiire kalkışan adsız kalabilir.
Mustafa, bilinmez de bir ad ile boğuşan.

Mustefâ, dedi bu kez: Garip mürüvvet,
Bacaklar ve boşluk ve loş gışa! Demin
Ne de erken, şimdi ne geç bir loş gışa!

Buhran mı? Geç canım Burhan, büyütece
Ne gerek? Yazı iridir. Çek gözünü dünyadan
Resim iridir. Diri ve loştur çünkü gışa.

Boşluk da dolduğumuz yerden kalan,
Ölmeye girişmemizden kalan,
Bir ve pir olduğumuz bi yerden kalan.

Dilin bir yerlere saklanışı, âmin!
Betim ve istekten kopuyordur, âmin.

Cihat Beyin ölmediği söyleniyor bugünlerde.
Bir sözcüğe gizlendiğini anlatıyorlar ve amma
O sözcüğü ararsan –ki bir fiil olmalı– bükünsüz
Bir eylemin bin bir biçimine bürünüp, âmin,

Zeminlerden tavanlardan yırtılarak, güneşi de
Koltuğu da yanıltarak, kiremitleri ve bankaları
Ve köpeksi göğü ve kedi ayaklı bir fırçayı bile
Aldatarak, âmin, Cihat Beyin ölmediğini
Söylüyorlar Mustafa.

"Ben işe gelmem, bi şeyler düşünürsem
Sana telefon ederim. Tamam mı?" Değil.

Ölmeyi bitirdin Mustafa.

(Ludingirra 6, Yaz 1998)

Arzu K. Ayçiçek

(1949) Son kitabı *Herkesin Bir Uzağı Var* yayımlandı. Halkevleri Şiir Ödülü ikinciliğini aldı.

SİYANÜR

yonta yonta bitiremedik
karanlığın dağlarını
bitiremedik akşamdan kalma
hüzünleri... Vadiler sır
ve "acı kokuyor çürümenin toprağı"

işte yine ölü gözler geziyor
ekmeğimin içinde
bir yanım suça taşınır, sığ sularda
biraz tortu... kan... bir yanım

sahi kaç kulaçtı yaşantının boyu
can günceme düşen şavkı kaç gram
bilmem ki
ne zaman köpüklendi saçlarım
çizgiler hangi yılda...

bir çiçek düşüyor usulca
ömür dalımdan
doğulu çocuklar yağmalıyor sabahlarımı
kurşun topluyor saz damlarda
gözleri sürgün asyalı kadınlar

gitme... düş... kömür...
iki ayrılık arası kısa kavuşmalar
sessizliği delen acı
basıp da geçemiyorum gözyaşlarıma
yollar seni gelemem

yalnız kuşlar pasaportsuzdur ülkelerde

(Şiir-lik 47, Ocak 1998)

Hayati Baki

(1949)

TUHAFLIK

göz saklıyor bakışın gizini, uçurumunu
çölün. savrulmanın uysal rüzgârında kül
dağılıyor tirşe suya: küfün ışıkla
kardeşliği: emiyor sokulgan duruluğunu
ıslaklığın. dinlenmesinden belli taşın otların.

yitiyor bulak zaman yokluğun sisinde.
şaşıran yılan acının patikasına akıyor,
balkondan görüyorum: ıslık çalıyor
yaşam: bellekteki unutuş boğuluyor
lağımları arasında yorgunluğun, kentin.

park bana bakıyor gözleri kaçışırken
körelmenin körlüğüne. dalda kuş, yerde
kedi: habersiz boşluğun ufkundan.
ah, kuru yaprak eziliyor, hınçla:
beklerken hiçliğin serinliğini.

birden yağmur, öpüşen çocukluğa düşüyor,
çiçek tozları kelebek. birden uykusu kedinin,
birden korku: korkunç bir çocuk oluyor,
anne oluyor: ölüm oluyor, dalları
göğe ağan ağacın.

orman nerede, nerde kaldı bu ağaç? titriyor
öğle uykusunda ısınan kertenkele: aklım,
balkondan düştü küs çocuğun ardından. uğultu
sonra. anımsıyorum: neydi, demiştiniz?
hayır, değil*di* miydi, evet?!

ah, kalbim, unutma: yaşam ıslık çalıyor. –

(Kavram Karmaşa 8, Mart/Nisan 1998)

Sina Akyol

(1950)

GEÇTİYDİ

İyilik bulutumsun, yağ-
murum da olur musun?

Yağdın zaten, iyice onardım
saçağımı. Kuytu evin
nemini aldım. – Uyku
diye bir uyak, düşsem
mi çıplağıma? Ruhumun
çıplağına serdim, terli
uykunu.

Evdi, bize kaldıydı,
merteklerine kar indiydi,
kış geçer dediydik, geçtiydi
kasığında, billur zaman.

GEZİ

Bir bilet daha! Çocuk,
çarpışan otolara!..

Ordan da çıkarız,
çok güldüren
aynalara gideriz.

Ey çocuk, imkânsıza –
gideriz, bize kalırız.

(Varlık 1095, Aralık 1998)

Ebubekir Eroğlu

(1950) *Şahitsiz Vakitler* adlı kitabı yayımlandı.

BULUŞMA

bu toprağı boş kalır sanma
eksilmez arzuyla iz sürenlerin
kimi gitti kimi gelecek

yol bilmese yordam bilmese
saf yürekle kapıya erenlerin
kimi gitti kimi gelecek

yerleşip otele pencereden bakınca
gördüğünden irkilenlerin
kimi gitti kimi gelecek

işaretler karışmış diye burada
bakışıyla aynayı silenlerin
kimi gitti kimi gelecek

tanışıp mahşeri karmaşayla
bugünden sarsılan yüreklerin
kimi gitti kimi gelecek

özetlenip menkıbesi yazılsa
koca bir destana dönenlerin
kimi gitti kimi gelecek

ister oku adını ister okuma
bir kere kayda girenlerin
kimi gitti kimi gelecek

ya sayısı dersen birşey diyemem
hafızada sayısız yer edenlerin
kimi gitti kimi gelecek

senden öncekine bunu söyledim
duyacağı aynı söz yarınkilerin:
kimi gitti kimi gelecek

(Kitap-lık 33, Yaz 1998)

A. Hicri İzgören

(1950)

BİR ÖMÜR YETMEZ

Bahtı teninden yanık bir serencamdı
Bir ömrün bana giydirdikleri
Kaçamadım şerrinden şamarından feleğin
Daha tüysüz bir çocukken dilim dağlandı
Yasaklarla korumaya alındı bütün düşlerim

Ardımsıra kurallar devriyeler gezerdi
Başım üç numara traş trahomlu gözlerim
Babamın ters-yüz ceketi gibiydi hayat
Acısı bol bir ağıt gibi dururdu bedenimde
Ya da sokaklarıma dar gelirdi.

Parçalanmış bir aynada büyüttüm kendi kendimi
Kurşun eritilirdi başımda okunmuş sular içerdim
Boynumdaki muskaya havaleydi bütün hâllerim

Hem takdir hem tekdirlik bir mektepliydim on beşimde
Yağmurlar ve şarkılar kardeş gibiydi
Şarapla tanıştığım rüzgâra bulaştığım bir takvimdi
Hepsi bir şiirin eskizleriydi belki
Sonraki yaralarıma sargı bezleri

Ten çıra olmamıştı yazgım henüz bakirdi
Giz yüzle tanıştı sonra boynunu sıktı muska
Bir tren yolculuğunda bozdum bekâretini

Sonrası âhir zaman kahır mevsimi
Yenildiğim yıllardı kapılar kilitliydi
Rüzgârsız kaldım dilim paslandı otuzumda
Tezgahlarda boylu boyunca ertelendim yarına
Gözlerinin düsturuyla kırdım gecenin çemberini
Kaç arkadaş daha silindi kütüğünden
Notalara söz oldular şiirlerle kutsandı isimleri

Kırk kere bozmuştum tövbemi kırkıma geldiğimde
Sığınacak bir dergâhım da yoktu üstelik
Biraz daha büyütmüştüm yaramı
Bende gözlerin kaldı o şarkının sözleri
Bu biraz da kendimi seninle tanımlamak gibidir
Orda saklıdır dünyanın bütün hazineleri
Kutlu bir mirastır elbet
Bir ömür yetmez anladım
Yazmak için bütün sen'leri

(İnsan Şiir Defteri 7, Aralık 1998)

Mehmet Mümtaz Tuzcu

(1950)

BODLER'İN RESMİNE BAKARKEN

Saçı altın uçurum
Dili günah kırmızı
Bedeni seher pembe

Ey kösnü kuşumuz sen
Hiç göçme içimizden
Gaddar gagalarınla bizi didikle

BODLER'İN RESMİNE BAKARKEN 2

Ansızın çöker gece, dağıtmaz gözyaşları
Belki çok sonraları, acıyı öğrenince

Beynim ve gözlerim karanlığa doyunca
İner yüreğim hâlâ sıcak bir uzun kan boyunca

Evet, bakışım korkunç! çünkü kan sıçradı kirpiklerime
Çünkü çamurunuz çıvdı, etime, iliklerime

(Morca 25, Mayıs 1998)

Coşkun Yerli

(1950) Arkadaş Z. Özger Şiir Ödülü Jüri Özel Ödülünü aldı.

O YAZ DAYIM, SUAT, BEN

Elinde bir torba Çin bulutu
Çardağa koşarak gelirdi dayım
Askılı kısa pantolonu, yaralı dizleri
Kaplan gözleri, mor merdivenler

Erikler, kaysılar, dutlar, incirler
Adam boyu şimşirlerin ardında
Yan bahçenin iri şeftalileri
Serçe ağızlı kız, eli belinde

"Hey!" derdi, "size de koparayım mı?"
Dayım, Suat, ben donardık sevinçten
Birlikte haykırırdık: "Hadi, kopar!"

Serçeydi, uçardı kızın ağzından
Dayımdı, kartaldı, düşerdi peşine
Saçılırdı göğe bir torba Çin bulutu.

(Göçebe 7, Mayıs 1998)

Tahir Abacı

(1951)

KAPALI HAVA

Gece eksilten rüyalar içinde eridi
Geçmiş dirildi siyah yağmurlarında arka bahçenin
Karanlıkta çırpındı hayalet dizeler
Yaralı biçimleri benzetme mağlubu

Başkasından ses umarken dile gelen söz gibi
Boş odaya uğrayanın dilinde ağrıyan söz gibi

Bu yıl boralandı kış, üşüdü rapsodi
Elimde büyüteç, saksıda kar çiçekleri
Üşenip suyu bidondan, şarabı şişeden içtim
Ve aynı tat geldi hepsinden: ağu

Hayat sıkıcı hayatla barışık sevgili
Yıkıldı çoktan o mimari, binası dimdik ayakta
Hemen solmaya başlayan A'sı kadar yaşanıyor aşk
Ş'ye takati yetse alkol gibi olurdu zaten

Sabahın alışkanlık zifosunda solup gidecek bu resimde
Rüya kadar uyanık olmaya bir çağrı var

(Yeni Biçem 58, Şubat 1998)

Gültekin Emre

(1951) *Taşı Sula* adlı kitabı yayımlandı.

GECE GEÇTİM ÖMRÜMÜN ÜSTÜNDEN

Bir fotoğrafını bile görmediğim kentlerden, kasabalardan, köylerden
Geçtim, adını aklımda tutamadığım konaklama tesislerinde açık çaylar
İçtim, sorsanız haritada gösteremeyeceğim ırmaklardan döküldüm sana
Kötü çekilmiş resimler gibi günlerim, günlerim yanlış resimler gibi

"Güle güle, hayırlı yolculuklar!" beni benle başbaşa bırakan ıssızlığın
Molaya geç kalmış bir otobüs gibi soluk soluğayım sana gelirken
Hayatı yanlış sollayan bir otobüs elimden tuttu bu gece, haydi hayırlısı
Geçmişim göndere çekilecek yarın senin önünde, yarın ben yokum

Telgrafın telleri de "tedavül"den kalktı, kuşlarda kuşak çatışmaları
Yani içime su serp, yüzünde gül açsın, aşksız bir martıya dönmeyeyim
Yavrusunu yitirmiş bir kirpiye dönmesin sensiz günlerim, ortancamda
Ortak kaygılar, bendeki kamburu çıkmış bir azınlık ruhu, şimşeğin

Şaşırdığı yol, El Nino'nun okşadığı haritalardaki renk değişikliği bizi
De ilgilendiriyor, senin tarihin bana doğru ne zaman temel atacak
Çok eskiden de gelmiştim bu heryeri iyice yağmalanmış, ülkeye
Türkiye daha bir Türkiye miydi o zamanlar, sevdiğime yine burada

Şiirler yazmıştım da kimse karışmamıştı işime, ormanlar hep yanmış
Yakılmış, dostlar emekli olmuş, kışında bir karış yeri kalmamış bir
Kıyı şeridi gibiyim, akşam bekliyor beni ne yapacağım ben akşamla
Gece geçtim buralardan uykuna tutunup, düşlerine sarılıp, al işte beni

(Milliyet Sanat 437, 1 Ağustos 1998)

Enis Batur

(1952)

TAŞ DAMLALAR

Bana çölün arkasından gelecek topraklardan,
simsiyah gökkubbeyi delip geçecek bir sabahtan
söz açsın, bir bilici istiyorum: Avucundan altı yüzü
kutlu bir zar düşsün, kemerindeki kemikte susuzluk,
korku ve karabaht yerine kurtuluş harfleri yazsın,
çadırımdan çıktığımda sağanak karşılasın beni,
atıma binmeden bakayım: Gözlerinden kaybolmuş
güven ışığı geçsin, yakınlar beni öylesine bezdirdi,
uzaklar rüzgârını getirip etrafında çevireceği billûr
sesle dolsun – kırıldım, yenildim, bozbulanığım
yıllardır: Bir bilici bulun, geceme yıldız, ağsın.

Böyle uzandım döşeğime gece, gece bitmemişti
böyle uyandım. Beldem baştan uca çiğnendi, kim
oturuyor sarayımda biliyorum, biliyorum kimdir
kadınlarının koynuna giren: Ağır bir koku, pes
bir kösnü, köpük köpük taşan bir öfke ile kaplandı
odalarım, şehirlerim, hükmettiğim uzun ovalarla
sisin çöktüğü dağlar: Issız bir imparator taşıdım
buraya, tuzla buz gurur getirdim yanımda, bir de
zakkumdan tane tane bir imbiğin doldurduğu şişe,
hiçbir şeyden korkmadım bildim bileli: Ne yazgı,
ne kargış, ne ölüm: Bir tek şüphedir, esirgensin.

Büyük, taşlaşmış damlalardır Zaman, bende
bana ne var ne yok kilitler. Çıkıp uçsuz bucaksız
bir ateş yaksam: Onlar erirler mi? Çıkıp bir ateş
yakacak olsam sanırlar ki çağrıdır, çağırmam,
rüzgârı arkasına almış bir yangındır, korkarlar,
ben kimseyi korkutmak için doğmadım. Bir anlam
yok yaradılışımda, bir giz bir gizem yok kimseden
beri – kendiliğinden an gelir erirse damlalarım,
geçmiş günleri kaskatı geleceğimden ayıran âraf
çizgisinden yürür geçerim: Bir bilici bekliyorum,
muskamdan düğüm çözsün, suskumdan söz yağsın.

(Kitap-lık 33, Yaz 1998)

Abdülkadir Budak

(1952) *Aşk Beni Geçer* adlı kitabıyla Halil Kocagöz Şiir Ödülünü aldı.

SEÇİM SONUÇLARI

Ahırlar içinden kır kokulu bir atı
Adı gül olanını çiçeklerin içinden
Edebi sanatlardan şiiri seçiyorum
Sesimi seçiyorum kör kuyulardan
Ressamlar arasından Nuri İyem'i
Neyden hıçkırıklar ağaçtan orman

Ağrı adlı bir dağı ağrıyan yerlerime
Kadın adları içinden beş harfli olanını
En mahzun duruşumu fotoğraflar içinden
Kanatsız kuş resmiyle süslenmiş mektubumu
Postacıların greve gittiği günden

Kayığını kaldırıma bağlamış biri
Yerine geçiyorum şu sıra Ankara'da
Dev konseri kaçırmış bir kemanın
Hüznüyle dönüyorum uzun provalara

Raylara bağımlı trenleri hep
Kaybolmuş çocuklardan bir cumartesi
Annemi seçiyorum annelerin içinden
Babalar içinden en genç öleni

(Yaşasın Edebiyat 6, Nisan 1998)

Haşim Çatış

(1952-1996) 1970'li yılların ortalarında sesini duyuran bir şairdi. '80'lerde birden ortalardan kayboldu. Bu yıl, 1996'da bir otobüs kazasına kurban gittiği öğrenildi. *Şehir Şarkıları* ve *Şiirler* (1974-1979) adlı iki kitap bıraktı geriye.

BU SON ŞARKI

Bu son şarkı silâhların tükendi
Ne bir sevgili ne bir gül
Yanıma alıp gezdiğim beş yıl
Şiir dedikleri korkunç dikendi

Bu son şarkı silâhlarım tükendi

Bütün siyahlarıyla
Yaklaşan cellat
Ve içimde koşan delirmiş at
Şiirdi yani uçurumun kıyısında
Sonsuz bir gezinti

Bu son şarkı silâhlarım tükendi

Şiir dedikleriymiş o
Tapılan bir zehirmiş
Geceler geceler boyu
Çaresiz intiharlarıma
Elleri sinmiş bir kadın
Belki tek kadın o
Vücudunun her bahçesini tanıdığım

Bu son şarkı silâhlarım tükendi

Haziran, 1978
(Şiirler [1974-1979] adlı kitabından)

Müslim Çelik

(1952)

ÇÜNKÜ ONLAR GİTTİĞİNDEN BERİ SICAK GÖZ

Babam geçti gözümün önünden
külot pantolonu, uzun çorap (goğalar) ayağında
evlerin bacaları yitmiş karları dizliyor
bircik odamızın ortasına düşüyor aka

Elli sekizin soğuklarını düşündüm
Vatan cephesi yeni kurulmuş
Kapkara bir bahar uyanmakta
Belli dağılacak bulutlar serpiyor
  gönlümüze göğ seli
Masalsı yaz göğü geçiyor gözlerimden
O, çelikten ipek teli

Küçük bir sayrı kız üzüm tiyeklerini
  döner böcekler vızıldıyor
Daha kardeş babamız şurdan salınır yürürdü
  Anam başında tepsi, içi kaysı dolu
    garip kuş gene böyle üzünçlü ötmüştü

Sen karşı durmuştun dağlara
taş atmış toprak atmıştın / gülerek çitlembik ve
yıldız böceği yerine

Sözün kurşun sayıldığı süremlerde
ellerini tutuyorum yelin
dal yeri barışlıyor kırılsa da

Hey ozan, yıldızların yüzüne bak, ısındır
cılga yolda, düş içinde akağaçlarda

On'lar gittiğinden beri sıcak göz / söz öz

(Adam Sanat 153, Ağustos 1998)

Gazanfer Eryüksel

(1952)

SOM SİYAH

parçalanmış bir kadavraydı kent
olur olmaz koşuşmalar
köşe bucak leş kokusu
travma moru orkideleri
pıhtılaşmış gecelerin
som siyah bir pelerindir
omuzlarımızda uçuşan ölüm

beyaz alevler kusuyor
labirent sokaklar
dilber gövdesine ayın.
yanım sıra koşan çocuğun
terleyen başı.. dağın gözesinde
göveren nehir,
uçan kuş, ölü balık...

gecenin yüzüne bakıyorum
fırtına gölgesi.. rüzgârın yüzünde

ıssızlığı krater göllerinin...
bütün ırmaklarda akan odur
sanki.. savrulan gazellerin
görkemli ıssızlığıydı
puanlı gün ortasında
yazıya sızan serinlik.
denizleri göklere uçuran
gümüş kırıntıları biriktiren
bulutlarda...o ruhani derinlik.

dilber gövdesinde ufkun
kan oturmuş dudaklarında aşkların
ruj moru dövmeler...
som siyah gecelere gerdiler kenti
gün düştü saçlarına.
bir kuşluk vakti yazıldık
kadavram ve ben
asırlık çınarların duldasına...

(Düşlem 17, Eylül 1998)

Oya Uysal

(1952)

SOKAKLAR

Ne zaman yürüsem kendime, dalgın,
gözlerimin içinden dalıp gidiyor uzaklara sokak. Ansızın
kar kokusu, ansızın yüzünde *ya dönmezse* korkusu.

Sokaklar, sokaklar...
Kırık hayallere çarpıp dönen bir çığlık olsam da, sokaklar
sevdim, sokaklar terk ettim sonu karanlıkta kaybolan

acının dilinden hüzne çevrilmemiş bir romandı henüz
zaman.
Ölü kuşları okşayan iyi kalpli rüzgâr,
ruhumu önüne kat,
hayatımı

– yolunu kaybetmiş kör bir sokak kadar yoksun hayatımı –
yalnız ve yaşlı bir keşişin gözleriyle seyrettiğim hayatı.
İşte bırakıp gidiyorum. Bırakılmış bir keder dolaşıp dursun
odalardan odalara artık.

Artık buğulu gözleriyle
yüzü
henüz kurumamış suluboya bir resim

olmayan birine bakar gibi uzaklara bakar sokak.

(Yaşasın Edebiyat 9, Temmuz 1998)

Ergin Yıldızoğlu

(1952)

VAE SOLI[1]

... *"Le Frisson de Vae soli! Gargouilleen mes molles"*
J. Laforgue

Fena halde suçludur orman
dikkatle söndürülmüş bir sevdayı
bitkin bir köpek gibi izleyen alacakaranlıkta.
Bileklerini uzatır maço usturasına güneşin.
Kesiklerinde zarını yırtar usulca
sarı noktalı
kan kırmızı bir mantar.

Yosunlu yapraklar...
– Ah! Islak dili kösnül bir esintinin –
...hazla ürperir. Ve bir titreyiş...
Düğüm olur sümüklü bir solucan, kan-ter içinde.
(Nasıl olurdu hermafrodit olmak?!.)
Kuru bir meşenin içedönük suskunluğu... Belki içindeki kurt...
Rastlantının özenle dokuduğu duman
bu sonbahar sabahında,
– Alüvyonlu dipçamurum... çıplak ayak izlerin,

Fado, Flemenko, Carmen. Ve bir albino anakonda
(***"Ses cheveaux sont d'un noir sinistre***
Sa peau, le diable la tanna"[2]) –
eğreltilerin arasında sürünerek dolaşır. Sonra,
nikotinli parmakları güneşin
derisini pul, pul soymaya başlar.

(20/05/98)

(1) *"Vae soli'*nin ürpertisi kaburgalarımın altında guruldar". Vae soli: Vah! Yalnız olana.

(2) "Saçları, sinsi, uğursuz bir siyahtır/Teni, şeytan vermiştir bronz rengini" Theophile Gautier.

(Adam Sanat 153, Ağustos 1998)

Metin Cengiz

(1953)

KARANLIKTA

korku tohum gibi, mucizeyle
nasıl fışkırırsa otlar
sarar birdenbire gövdeyi
bir hayal serüveni başlar, karanlık
kocaman dehlizler açılır yürekte

tabutu çağrıştırır sığındığın oda
düşman kesilir aşkı öğreten sokaklar
kuşku, o kurtarıcı çocukluk armağanı
hummalı bir ırmağa dönüşür, zorlu
kanat vuruşlarıyla çırpınan ırmağa
hayvansı, ürkünç gözleriyle lambalar
garip şekiller çizmeye başlar havada

demek... ne dostlar ne kuşatıcı anılar
ses vermez uğuldayan geçmiş uzaklarda
kanın bile lanetlediği vampir gibi
gecenin ağırlığı çöker üstüne
kuru çay yatağını andırır sana yurdun

ölüm bile uyandıramaz seni
kılık değiştirsen neye yarar
yürüdüğün bildik yolu uzatmaktan başka
kışın kuruttuğu bir ağaçsın artık
içini kemirir durur beslediğin kurdun

sen şimdi karanlıkta, suretinde karanlığın
oyun içinde amaçsız bir oyunsun.

(Varlık 1088, Mayıs 1998)

Şükrü Erbaş

(1953)

SAKLI SU

Fatma Dikmen'e saygıyla

Bütün uzaklara gittim
Hepsinin de dönüşü vardı.

Toprakla güneş arasında kısılmış bir çocuk
Yakamı hiç bırakmadı.

Gitmesem ölürdüm
Kocaman bir yalnızlıktı dönüp geldiğim.

Gözyaşına batmış bir kadın
Hâlâ emzirir ezikliğimi.

Yaşlandıkça keşfettiğim tek gerçek
İçimdeki çocuk ölümden çok korkuyor.

Bir susma ustasıydı babam
Ölümünden on yıl sonra acıyla sevdim.

Deniz Gezmiş için çırpınan kız
Bilmek istiyorum şimdi nasıl yaşıyorsun.

Elif elif ağlardı Zeki Müren dinlerken
Neden bir kar yağışıdır anneannem aklımda.

Bir mitngte gözlerimin dolması
Ben sosyalizmi hep sevdim.

Onurudur ömrümün Amsterdam'da gördüm
Acının nasıl iyiliğe döndüğünü.

Sebebini sen söyle ey doyumsuz ilkgençlik
Hangi kadını sevdiysem mutsuzluk verdim.

Bir tek gitmek yatıştırdı, o da bir süre
Ölüm gerçekten "asude bahar ülkesi" mi?..

(Varlık 1094, Kasım 1998)

Tarık Günersel

(1953)

SERPİNTİ

ve ötede birden
bir serpinti
uzayda
ne içeren
bir öznenesneyi
ne dışlayan
yoğunlaşırken seyrelen
seyrelirken beliren bir
serpinti
sessiz sözsüz yankısız
kırıntılar
kalıntılar
kalıtlar
varlığın
kendisiyle eğlenişi
yok oluveriş

diyor içimde bir ses
uzayın karanlığında akarken
bu beden
bütün s/istemlerin dışında
biraz H_2O biraz H-bomb (a/simetrik)
iddialar yen(il)giler
anti-moleküller anti-noktalar tanımdışılar
yoğunlaşır ve seyrelirken
yoğun bir seyrelmeden geçer-
ken beliren
bir serpinti bu
algısız
yankısız
ama hiç de hiç olmayan
yaşanan yaşanmayan her şeyden
damıtılmış gibi fışkıran bir şey
tek şey gibi bir şey
hiç de tek olmadan
tuhaf bir arzu gibi. işte böyle: ötede
belirip kaybolurken ben
birden
kâinatın karanlığını döllüyor spermlerim
kimseye sezdirmeden

(Adam Sanat 157, Aralık 1998)

Şavkar Altınel

(1954)

DİNGİN CUMHURİYET

Sabah ayazında alan bomboş:
Ne bitip tükenmez turist kafileleri,
ne birbirlerinin resimlerini çeken
gözlüklü genç Polonyalı rahibeler,
Doç'un sarayıyla bronz aslanlar
gri ışığın altında sessizliğe gömülü;
vaporetto iskelesinin yanında

eğri büğrü direklere bağlı gondollar
yaklaşıp uzaklaşırken kıyıya
rüzgârda sürüklenen çöpler geçiyor
dünkü kaldırım ressamından kalan
madonnanın renkli tebeşir yüzünden.

Küf kokan arka sokaklara sapıp
sarı "Ferrovia" işaretlerini izleyerek
yürüyorum amaçsızca istasyona doğru.
İki yanda uzansam dokunabileceğim evler
durgun, yeşil suları bir kanalın arada bir,
karanlık vitrinlerde Murano camları
ve yırtık afişler sıvası dökülmüş duvarlarda:
İtalya yıldızlı armasıyla askere çağırıyor
oğlum olabilecek yaşta vatandaşlarını,
"Dingin Cumhuriyet"in daha kanlı bir çağından
kalma işkence aletlerinden söz ediyor
Garip bir serginin büyük boy ilanı.

Kapalı bir kiliseye göz atıp geçiyorum.
Yirmi beş yıl önce gelmiştim buraya ilk kez:
Her sabah çiçek saksıları arasında
oturup kahvaltı ettiğim güneşli teras,
başka gelişlerimde kaldığım
tahta gıcırtılı, loş, ucuz odalar
ve kaybolup gitmiş onca zaman arada.
Bir güvercin ansızın gürültüyle havalanıyor;
başımı kaldırıp bakıyor ve söz veriyorum o an
yalnızca kendime acı vermek için
sivri uçlu, keskin aletler gibi çıkarıp özenle
yan yana dizmeyeceğime bunları bir gün.

(Kitap-lık 34, Güz 1998)

Ali Cengizkan

(1954)

FIRTINA

Düşük yoğunluğa dayanamayan sıvı
Gibi, bulaşıyordu güvertedeki herkese:
İsrailli karı-koca bedava iş tatilinde,
İranlı ana-kız, esmer güzeli, tesettürsüz
Mutluydular, bebekli Fransız çift gibi,
Ağızlarında sürekli sarı diş ve sigara
Çiğneyen, çiğneyen ve çiğnenen iki kaptan.
Ben Raşit, memnun oldum, ya siz?
Yahudi olan sarışın 'güzel' başbakandan
Haberli: Ben Raşit, türküm ve müslümanım
Basına ulaşmak istiyorum, Türk gençliği
Kaptan, ve deliyim, ve tedavi görüyorum ve
Doğruyum, çalışkanım. Yirmi yaşında
Düşük yoğunluğa dayanamayan her sıvı
Gibi, örtüyordu İranlı ana-kızın üstünü
Besmeleyi gösterirken dümende asılı.
Garip bir gündü, güneş bir gösteriyor gül
Yüzünü mavi denize, kızartıyordu donmuş
Yanaklarımızı, Ben Raşit, memnun oldum
Bir asıyordu suratını bizler gibi
Falezlerin üstünde tepinen kentin
Suratsızlığına öykünerek: Ben Raşit,
Gezintide bile ayakları çekmiyordu işte
Bunca ağırlığı, gülümsemek ve temizlemek
Dünyayı, fobisiydi: Dünya bir tekne, yoktu
Gidecek "başka bir dünya, başka bir ülke
Başka bir kent": Ben Raşit, kız kardeşimi
Korurum ama en büyük hırsızdır bacılar,
Ben müslümanın sen yahudi, oku bakalım
Kulhüvallahiyi, kül uçmasın denize, kül
Yutmam, kül uçmasın aklımdan. Garip
Bir gündü işte, öylesine, dedim ya
G. Aslan II teknesinde fırtınada sallanan
Ülkesini arıyordu o gün biraz herkes.

Onu uzun yıllar önce bulan kaptan
Ucuz turistik andaçla asmıştı aynaya:
"Yorgunum, beni bekleme kaptan,
Seyir defterini başkası yazsın.
Çınarlı kubbeli mavi bir liman
Beni o limana çıkaramazsın."
N. Hikmet R., diye okudu Raşit, ben Raşit.

Antalya, Ocak 1997

(Morca 25, Mayıs 1998)

Veysel Çolak

(1954)

MASKE TOPLANTISI

I.
Çok kullanılmış bir aşk,
tenha her yerde biraz
ve apansız bir kadın
bol konuşturuyor güzelliğini
sildiği camı kırdı kıracak
yapayalnızdır içindeki hız.

II.
Ay bir küfürdür çoğu zaman
bir unutkanlık sızısı, yüzün avucumda,
ev kılığında kızlar odalar gibi nemli
kirlenmeye hazır cinsel vuruşma.

III.
Can sıkıntısı oldukça kalabalık
ıssızdır av için hazırlanan her silah
yontma insan devri, korkutan harita
eskidir yepyeni göçebelik,
dağların kente dalına hakkı var
arınalara karşı kırın kapınızı erkenden
caymak aşktır maske alışkanlıktan

IV.

İnsana gizem bir geyiğin korkusu
bir at taşrayı böler, acılar onu
kirlidir hep bir gazinonun tütün içişi
en çok çevik ellerini sev, onları
sabırsız olana uğrat. Yağlı urgan
iğrendirir beni de.

V.
Özgürlük sokaklara yabancı, gece kaçak bir leke,
küfü bozduk, günü dinletemedik halka
artık en iyi ben susarım. Bilmiyorum
nerede çarpışıyor hayatım.
Geri çevirsin gülün solan rengini
bir yavru kuşun acele tüylenişi.

VI.
Bu işe hüznü karıştırmayın.

(Edebiyat ve Eleştiri 38, Temmuz/Ağustos 1998-
Dize 34, Ağustos 1998)

Salih Ecer

(1954)

BAŞIMIZIN ÜSTÜNDE NEYİNİZ VAR

ÜÇÜNCÜ MİSAFİR
Bilirsin seni gözüm gibi korurum.

DÖRDÜNCÜ MİSAFİR
Bilemezsin ülke elden gidiyor.

BEŞİNCİ MİSAFİR
Nasıl da hücum ettiler çocuklara.

ALTINCI MİSAFİR
Bu kadar müsrif bir vatansever
göremedim bu güne kadar.

YEDİNCİ MİSAFİR
Bu güne kadar denmez, bugüne dek.

BİRİNCİ MİSAFİR
Beni sağlayan o kıpırtıya
gözümle bakıyorum
Çırpınıyorum seni seven gönlüm için
elemim, masal düşkünlüğüm.

İKİNCİ MİSAFİR
İlk kurşunun sıkılması
bu kadar romantik
bu kadar sıradan bir şehre yakışır ancak.
Anlaşılmaz bir dertle geçtik Tuna'dan kafilelerle
mahmurdum, sudan bahsediyorduk.
Kalbimde bir şırıltı kalmış.
Yürüyüvermişiz rüyamızda, seni sevdiğimi öğrenmişiz.
Sabahın köründe bu ne, bu neyi hatırlamak.
Sevmek aramızdaysa
bir daha söylemem.

(Defter 32, Kış 1998)

Hüseyin Ferhad

(1954)

DİŞİ TOTEMLER, I

Eyvanda ay aydınlığında
yârim *Kur'an* okurdu
Ebu Cehl'i benimle eşler
kalbime mim parmağıyla dokunurdu

Eyvanda ay aydınlığında
yârim işveyle soyunurdu
iki bacağının arasında
gri kelebekler uçuşurdu

Eyvanda ay karanlığında
yârim çıplak uyurdu
Umay'a nispet yaptığını düşünür
avunurdu

DİŞİ TOTEMLER, II

Kimin şivesiyle seslesem
alnının runik yazısını,
yoksa tuz mu döksem
kesiklerine kalbinin

Kimin işvesiyle sokulsam
terli haşhaşına eğninin,
öpsem ve mühürlesem mi yoksa
sonsuza dek ağzını

Teninin gurbetinde mahsur
ömrümün yarısı için.

Kimin gülüşüyle dökülsem
zifaf postuna senin,
kaç misli *Hüsn* bulunur
Aşk hecelere ayrılsa

(Adam Sanat 156, Kasım 1998)

Hilmi Haşal

(1954)

NANKÖR

mavi bulutlu kapıdan giriyorum cehennemime
zamanı terk ediyorum, tatlı zamanı
(saatim sehpanın üzerinde yüzükoyun...)

gül döken kitapla giriyorum cehennemime
eskimiş sözcükler, kül/kem olmuş tatlı sözcükler, boş
(yalnızlığı usulca giyiniyorum, artık üşümemek için)

mutsuzluktan öteye giriyorum, cehennemime
gurbet nere, sıla diliince uzak; özlemişim tatlı dünyayı
(annemleyken, anılarım yokken güneşliydi özüm...)

sonsuz ve yalındüş giriyorum cehennemime
yine de yalan cennetimi seviyorum, uslanmaz cinnetle
(bağışlamasın annem haylaz oğlunu, acısız edemeyen...)

yaşam mı? o gümüş gibi, kararmadan parlatılmıyor işte...

Ağustos 1998
(Yeni Biçem 65, Eylül 1998)

Arife Kalender

(1954)

OKYANUS VE ÇÖL

Dalgıcın biriydim
bir gece yakamoza söndürüp cigaramı
yaşamlardan canyeleği alarak
yanan suya atladım

Çölle okyanus kardeştiler
o vahalar o mercan kayalıkları
buğday tarlasından üveyikler kaldırdım
öyle bendin suyla toprak arasında
andım sevdaları
yittiler birer birer

Kaydı yıldız bulutlandı gök
gözlerin gözlerimi
hüznün hüznümü çaldı
bir acıyı senden öte
bana yakın yakaladım
ağrıdım ağyar ağrıdım

Dalgıcın biriydim
istavrit balığını şahmeran
istavriti eftelya sanıp aldandım
tepsi gibi tepemdeydi ay
sana böldüm bana böldüm parçaladım

Yüreğim benzinliydi
aldırmadan kibrit çaktım

(Şiir-lik 53, Temmuz 1998)

Oğuzhan Akay

(1955)

BUGÜN DE AKŞAM ÖLDÜ

Ben kendime, döndüm

Resmi tarihçilere benziyordu kaçarken
Güneş
Yüzünü gösteren, içini gizleyen
Tepe ise ayakları suya
Karışıyordu ve benzemiyordu kendisine

Güneş tepenin ardında batıyordu
Gözüme
Kumsalda birkaç köpek gözü pek
Bitleriyle oynuyordu yani hisleriyle
Rüzgâr tepeyi, müzik geceyi arıyordu

Hepsi tuvalin üzerine yapışıp kalmalıydı
Oysa ressam ölü taklidi yapmaya gitmişti camiye
İşlenen suçların fiilleriydi hepsi failatün
Tek dişi eksik filler fiil olsun diye

Gümüşlük tepsiye kondu korsan kellesi
Parmağıma yüzük oldu, kallavi

23 Eylül '97/Gümüşlük

(Adam Sanat 146, Ocak 1998)

Osman Serhat Erkekli

(1955)

HAŞİM ÇATIŞ'IN ZAMANSIZ ÖLÜMÜ ÜZERİNE

I
Tanrının çektiği dişlerdir
Ölüler
Ama kimisi sütdişler
Kuşkusuz yeniden gelecekler

Tanrının çağırdığı düşlerdir ölüler

II
Yeni imgeler bulmalıyız
Dedim Haşim'e düşümde
Ben buldum dedi
Buldum ve öldüm

Anımsıyorum bir kedi yavrusu yüzünden öldüğümü

(Yeni Biçem 65, Eylül 1998)

Mehmet Kâzım

(1955) *Kule* adlı dosyasıyla Yunus Nadi Şiir Ödülünü paylaştı. *Yılkı Teknesi* adlı şiir kitabı yayımlandı.

ÖNDEYİŞ

1.
Gökyüzüne açılır kapı
Kerpiç harç ve sözcük
Kule bekler tedirgin
Söz cennetten sürülür

2.
Tersine aksa söylence

Ok kendi nefsine döner
Asi bir harf için kimi zaman
Dört ata bindirip öfkesini
Tanrı yeryüzüne iner

3.
Kuleyi seç yıldıztaşıyan
Bir yolcu ol ve gülümse
Melekler mutsuzdur kimse bilmez
Bir sureyle lanetlendin gülümse
Herkesin harcı değil inan
Bekçisin kendi sürgününe

4.
Açılır toprak ve zihin
Çıplak taş yalın söz
Kondukça üstüste Tanrı irkilir
Her yükselişte ışığa
Aslında karanlığa inilir

5.
Kule bir yoldur belki de
Ya da duasız bir tapınak
Hurufi korkular fısıldanan içinde
Aralar karanlığını simyacı
Toprağı fildişine çevirir isterse

6.
Çıkarak merdiveni başlanır
Bir yolculuğa sırrı gümüş aynada
Hareket edilmiyor gibi hem ediliyor
Azalmıyor basamaklar çıktıkça
Çıktıkça biraz daha merdiven

7.
Yedi kapı açılır
Yedi mühür birbirinin içinde
Yedi duraktır yolculuk
Bunu peygamberler de bilir
Örneğin Dante

(İnsan Şiir Defteri 4, Eylül 1998)

Roni Margulies

(1955)

ANAHTAR DESTESİ

Evdeki tüm odalar, kasa, asansör, araba:
"Ben kapar tüm kapıları, ben açarım" der gibiydi
çocukluğum boyunca dedemin anahtar destesi.

Son gördüğüm akşam dedemi,
oturmuş masaya bir elma soyarken,
anahtar destesini çıkardı cebinden,

sonra oyuncaklarını sayan bir çocuk gibi
tek tek saydı hepsini, "Bu nereninki?" dedi
destenin ortasındaki metal halkayı tutarak.
Hastaydı, yerinde değildi bir süredir aklı.

"O" dedim, "açamadığımız kapıların anahtarı."
Biliyordu sanki, günlerdir ilk kez gülümsedi,
"Yoo," dedi, "bu gece kullanacağım ben bunu."
O gece öldü. Bana kaldı anahtarları.

(Adam Sanat 147, Şubat 1998)

Fergun Özelli

(1955) *Aşkıya* kitabıyla Behçet Aysan Şiir Ödülünü paylaştı.

GÖKYÜZÜNÜ KULAÇLAMA ZAMANI

(delirmiş bir şehirle başbaşayım, şah damarından
şehvetle emilen hayatım, git gide biriken nefret
salyasıyla sırılsıklam.)

lânet olsun! yaşıyor hezarfen'i katleden akrep
matbaayla dalga geçen düş katili örümcek
göçebe gökdelenlere gömmüş misyoner suretini

aklını keyifle tutsak alan kuş bakışı
kör gözlerle süzerken tıraşlanmış haritayı
yüz yıllık intikama düğümlenmiş şizofren yeniçeri
doludizgin ağlıyor; boşa gitti kurşunları

öööf! bu kadar istanbul yeter! yalnız fahişeler namuslu!
aşkı çarmıha gerenlerin vatanıymış iktidar
bir tek martılar biliyor bunu, bir de papatyalar

(soluk soluğa terk ediyorum kahramanlar sarayını, koynuna
sığındığım uygar uçak, kahkahayla yırttıkça bulutları,
çürümüş ruhların kokusu sarıyor yoğunlaşan karanlığı.
tekrarın tekrarını yaşadığım bu ülkede, ne demeli, geldi de
geçiyor gökyüzünü kulaçlama zamanı.)

(Poetik'us 16, Şubat 1998)

Serdar Ünver

(1955) *Kuşlar Kanadı* adlı ikinci kitabını yayımladı.

AYNA

– "Bakarız da
Çoğu zaman..."

– "Ya yoksa sır?"

– "Geçip öte
Ne yansıyan?"

– "Bir dolu kir!"

– "Taş'tı san'dık
İçi yıldız..."

– "Ya bunca çil?"

– "Bari kimdik
Böyle yalnız?.."

– "Ne var, tekil!.."

(Yeni Biçem 60, Nisan 1998)

Yusuf Alper

(1956) son kitabı: *Şimdi Hangi Irmakta.*

ÇIKARIN

Bozbulanık gözleri gökyüzünün
Yeşil gözyaşları dut ağacının
İncirin sancısı, elmanın alı
Kapkaranlık yüreği yeryüzünün

Eski anılara yolculuk neye yarar?
Çocukluğun faytonu, şaklayan kırbaçlar
Islak ekinlerin arasında koşarak
Yağmura yakalanmak, zamanı ıskalamak...

Sonsuz ufka koşan bir taydı zaman
Yaban geyiğiydi ipte sallanan
Kurbanın boğazına dayanmış kör bıçaktı
Altımı oyanırınaktı zaman

O zaman göğün altında kötülük yoktu
Sen yoktun ellerin yoktu ben yoktum
Ben vardım ben yoktum ben sen ben...
O göğün altında ince bir çocuktum

Bir eşkiya bebeğiyle ağlayan
Çapraz tüfeklerin şakırtısı arasında
Ağlayan bir çocuktum, annem yoktu
Ben yoktum sen yoktun acının bilgesi yoktu

Hüzün denizinde bir avuç suydım
Bir damlaydım okyanusun karnında
Balığın bağrında yalnız bir çocuk
Annem yoktu, ben yoktum, okyanus yoktu

Öfkesini bağışlayan bir yaramaz çocuktum
Yaram derinlerdeydi, ağlasam çıkarırdım
Kendi bağrımı dövüp sonsuza kadar sustum
Yoktum yoktun yoktu...

Ellerim bağlansa yüreğimle çözerdim
İnsan kalbiyle düşünür kalbiyle yaşar
İnsan kalbiyle ağlar karanlık kavşaklarda
Bilmiyorsanız bilin

Haydi şimdi bakalım, çıkarın kalemleri!
Sokun yüreğinizin derinine hep birden
Yokluğun beni bu günlere getirdi
Varlığın beni nereye götürürdü?

(Dize 30, Nisan 1998)

Adnan Azar

(1956) Yeni şiir kitabı *Yeni Zaman* yayımlandı.

GECENİN SÜRMESİ İÇİN KÜÇÜK BİR KATKI

çetin'e, müjgan'a ve herhalde ece'ye

beni hayatla barıştıran dünya içinde

geçtim Arnavut bir aymazlıkla
sayarak kaldırım taşları kaç tane

geçtim kaç geceyi daha geçtiğimi
sayarak deliyim deli miyim ne

geçtim aklımda yok sayma unutma provaları
bir çocukluk hastalığı olarak hatırladığım hayatı

geçtim yeni durakları yeni kumruları ve hatta metro
oysa yeni arabam siyah/beyaz ve saatte 220 km

geçtim yeni yıla hazır girmeliyim yani
şemsiye ve kaşkol ve piyango meseleleri

uzun upuzun bir çığlık edindim
karışsın içine alsın hem içimi hem geceyi

ertelenmiş kelimeler ve benim olmayan ne varsa
yani bekleyişler duruşlar afişetler film setleri

geçtimgeçtim çam ağacı benim ağaç kaldı geriye
geçtim aslında bir genel prova olan hayatı

ve nokta

11 Ocak '98, bahçeye bakan masa

(Varlık 1093, Ekim 1998)

Salih Bolat

(1956)

ANIMSAMALAR

1.
geceye oyulmuş uykum.

2.
kuşlar gidiyor, göğüslerinden geçirerek rüzgârı
çıplak kızlar zambak topluyor yağmurda.

3.
gölüm ben
aynasıyım karanlık geyiklerin
suya inmiş ve ölmüş.

4.
oluktan küplere dolarken ışıklı su
nereye kadar gideceğiz bu sesle;
her akşam çatılarımızda konaklayan yazla?
gün, hiç kullanılmamış bir çekiç gibi avluda
dururken, külle parlatılmış gümüş ok.

5.
ölünün son kez öpülen eli: tek yanlı acı
geri vermeliyim günbatımından kopardığım mührü
bir atın sınırlarında, saklanmış güneşi.

6.
otursam şuraya, kütüğün üstüne, baksam
görürüm, yılandaki yön bilgisini, kuştaki uçuşu.

(Varlık 1089, Haziran 1998)

GECE-TANIKLIĞI

XX.

sesleniyorum, görülmeyi bekleyen düşe
benimle gelmek istemeyen, çalılara tutunan patikaya
dağın orda geceyi dinleyen kuşkuya
ormanın tasasına yol gösteren buluta
seyhan'ın deltasında dinlenen yaban kazlarına
taşın gölgesindeki çekirgenin türküsüne
portakal bahçesinde uyuyan pembe eve
uykuda yanan ışığın yaraladığı ekmeğe
tekir tepesi'ndeki ölülerin ilk gecesine
suyu sessizce bölüşen bıçakçılara.
akdeniz: gecenin mührüyle onaylanmış yalnızlık
yağmur: köpek ulumalarında biçimlenen kış
yol: gecenin çatısını aşındıran yıldız sessizliği
ay: amaçsızca koşan bir kedi gibi düşen yaprak
sesimi duyuyor ve bükülüyor acının fenerine doğru.

bak nasıl gece için tükeniyor kuş
ödünç aldığı sesi geri veriyor
öyleyse biz neden eskittik onca günü
neden anlamadık ateşin yönünü?

(Defter 33, Bahar 1998)

Haydar Ergülen

(1956) *Kırk Şiir ve Bir* adlı kitabıyla Akdeniz Altın Portakal Şiir Ödülü ile Orhon Murat Arıburnu Cahit Külebi Jüri Özel Ödülünü kazandı. Aynı kitabı üzerine 6-7 Eylül tarihlerinde Antalya'da bir sempozyum düzenlendi.

MIRILDANDIĞIM ŞEYLERSİN...

Senin Harflerin İçin

1.
Mırıldandığın her şeysin, sesinden öpüyorum
sessizliğine de eğiliyorum fakat neresindesin
kapanınca harflerinin kapısı: Adın
şiirim!
Heceler gibi öpüyorum işte iki hecesin
adından başlıyorum öpmeye kırlara çıkmış
harflerinin arasından öpüyorum: Ağzın
cennetim!
Dilin hâlâ çocukluğun suyunda terli
ve haylaz suyundan öpsem küskün
bir çeşmesin harflerin susuz: Dilin
cehennemim

2.
Mırıldan dur bana, senin üstüne harf
getirmem daha, ağız ağıza duruyor
harflerin: Sevmenin birinci hâli gibi
telaşlı duruyor da ben utanıyorum
üçü bakarken birini öpmeye senin!

3.
Harflerin aralanmış
sesliler sevişiyor
sessizlere bu cümlede
sıra gelmeyecek gibi

Harflerin yatışınca
belki duyarsın içinde
sessizlerin uykusuz
kaldığı o cümleyi

Aşkı seslendirirken
unuttuğun mırıltı
bizi sessizliğimizden
doğru bağışlar belki

4.
Bir ses sesini öpse
harflerin uykusuz kalır

5.
Dün sabah önünden geçtim
kâğıt gibiydi harflerinin yüzü
araları açılmış olmalı
bütün gece sevişmekten

6.
Mırıldandığımız şeyler
kalmayınca aramızda
ağızda söz, gövdede ter,
bir aşk bunlarla biter

7.
Harflerin gülüştüğünü senin adında gördüm!

(No 1, Temmuz 1998)

Turgay Fişekçi

(1956) *Sevgi Bağları* adlı kitabı yayımlandı. *Hayat Sevgisi* adlı şiiriyle Halkevleri Şiir Ödülü birinciliğini aldı.

BAĞIŞIKLIK

Allel'lerim ayakta
Bekliyor, beni de bizi de

Nükleer teyzelerin börtlete börtlete
Büyüsünü kaçırdıkları dünyadan
Silecek, süpürecek tufanı.

Ey kitaplarda yazılanlar
"Avrupa'nın üzerinde dolaşan hayalet"
Sar küreyi artık, kurtar
Bu her "marj"ı bozulmuş insanlardan

Sarılacak yara kalmamış onlarda
Kokmuş, kokular içindeki kangrenli bedenleri
Gömülse toprağı kirletir uslanmazlıkları
Kozmosta bir çöplük ancak yerleri.

Olur da bunu başarırsa
Bulduğu her hamamda
Kırklamalı insanlık kendini.

Allel (Lat.): DNA'nın yapısında, anne ve babadan geçen kalıtsal özellik belirleyicisi.

(Adam Sanat 154, Eylül 1998)

Lale Müldür

(1956) *Divanı Lûgat-it Türk* adlı kitabı yayımlandı.

Y-FAKTÖRÜ

o bana suda birşey aramakta
yardım etti. yaşamımdaki
saklanmış şey bulundu.
bir inci kolye dizdim
kadın olmanın anlamını düşündüm.
onun için elinde çam dalı
tutan bir gelin olmak isterdim.
yok aşk değil, uyuşmak, anlaşmak
bütün o boktan şeyler değil.
yok yok aşk değil, aşk hiç değil.

onun bir sözcüğüyle yaşamımda
yer alan herşeyi çöpe atmak isterdim.
gelgelelim aşk değil bu, aşk hiç değil.
birşey arayan bir kadının aradığı şeyle
karşılaştığında kendine iskambillerden
kurduğu bir hayatın yıkılması gibi
birşey bu. Doppler etkisi...
ONA YAKLAŞARAK YOK OLDUM.
yaşamımdaki Y-faktörü yok oldu.
yok aşk değil bu, aşk hiç değil

beta ışınına dönüşmek belki
ama aşk değil
hep böyle kaybederek mi
galip oluyor o?
hep böyle umarsızca
kendini silerek?
hiçbir şey beklemediği için mi
benden, ben herşeyimi vermek
istiyorum ona?
yoksa benden daha çok
üzülmesi mi eski yaralarıma?
ama kaldı mı böyle kişiler şimdi,
ben mi yapıyorum kafamda yanılsama?
tende kalan bir parıltı belki
aradığım şeyi bulduğumda
karşıma çıkan eter
hep o aradığım gizemli pürlük –
TADZİO –
nasıl tanımam onu karşıma
çıkarıldığında
nasıl asetonlamam beynimi
nasıl çam yeşili bir eter ve etera
gözlerini hep ayak uçlarına
dikip durduğunda

belki Tadzio da değil o
belki başka birşey
gizli tutulması gereken birşey
ama nasıl nasıl tanımam onu
karşıma çıkarıldığında.

enerjiye bağlanınca
rastlantılar derin bir anlam
kazanıyor: esrarengiz peru
yazmalarının 9 sezgisinden
ikincisi söylüyor bunu.
gözlerimi kapadığımda
nasıl bir sitar ve eter ve etera
yok yok aşk değil bu, aşk hiç değil

saf olana duyulan çılgın bir tutku bu
kuğu sürülerine duyduğum özlem
yüreğime eldiven gibi
geçen birşey
eskiden önemsediğim ne varsa
şiirim, dostlarım hatta gururum
hepsi iskambil kâğıtları gibi
yıkılıyor
ve belki de ben ilk kez âşık oluyorum.

(Defter 33, Bahar 1998)

Mahmut Temizyürek

(1956)

PARANOYA, KIRLANGIÇIM PARANOYA

İnsan güneşle dünyanın arasındadır
Senin sağında, benim solumda
ve hep ortasındadır ölümün
Durur bir nefesle bir nefes
arasında bir yerde, sabahla akşam
arasında herşeyi şaşırabilir
Yaprağa düşen yağmurdur
yapraktan düşen damla
Ne yapabilir, rüzgârından
merhamet dilemekten başka.

İnsan şaşırdıkça
delinir şüphe torbası
zehirler gözü.

Seni var ya, inleyişinden tanırım
kiminle öpüşsen duyarım sesini
teninin duygusu bulaşır, ateşi, kokusu
bacaklarının arasından ürperti
dudaklarına dolaşır, seğirir damar gibi

İnsanla herkes arasında nahoş tecrübe
(nahoş demesek iyi, hoşu yoksa)
Kır-ı-lan-gıç-ın zamansız göçü gibidir
O yüzden tizdir gagasından fışkıran
Bir daha dönmez yurduna ve aşka.

Kalp, inleyişinden tanınır
Bir öpünce, bir de kırılınca.

(Defter 32, Kış 1998)

Şerif Erginbay

(1957) Yıl içinde yayımladığı şiirleriyle dikkatleri çekti.

YOLCUNUN DÜŞÜ VE GERÇEĞİ

Aylardan sonra başlangıca döndü yolcu. Dal köprünün başında durdu. Gülün ağzından düşen her çiy damlası tozlu postalın üzerinden yuvarlanıp otların arasında kayboluyordu.

Hasat edilmiş tarlanın arkasındaki bağ evine baktı. Solgun ışıkta bir gölge aradı bakışları. Yoktu! Bacanın tüten dumanı Gürlen Dağına yüzlerce isli patika açıyordu.

"İşte burda!" diye bağırdı. "Eğer burada yer bulamazsa hakikat kendine, bütün yolculuk düşleri boşuna!"

Gülün ağzından dökülen çiylere, gözyaşları karışıp duruyordu. Yeni yolaklar arıyordu gözleri. Ama burada; burada! Hep burada!

(Morca 25, Mayıs 1998)

AYKIRI DAL

Şarkısını çürük kayaların içinden çıkarıyor kar suları,
ve başını döndürüyor senin.

Deneyimin ateş ağzı uçurum soylusu kılıyor...
-Asi kal! aydınlanıyorsun şimşekle!

Altında kayboluyor işlek patikam,
yurtsuzluğum acımasızca boğuyor seni.

Acıyı orakçın kılıyor sürgün.
- Asi kal! aydınlanıyorum seninle!

Değirmen '96

(İnsan Şiir Defteri 5, Ekim 1998-Bahçe 7/8, Kasım/Aralık 1998)

Muzaffer Kale

(1957) *Işıktan Kalan Kırılma* adlı kitabını yayımladı.

GÜLÜMSEME

Orda burda geziniyorum seslere denk geliyorum
Üzgün yürüyen kadının
Elinden tuttuğu çocuğu oluyorum.

Ne zaman kuyulardan kurtarınıştı
beni annem, güzel annem
doluyordum kuyulara.

Büyüdüm
büyüyünce çocukluğuyla oynadım kentlerin.

Kasabalara, akşamları çekmek için gitmedim
Zaten içimde uyuyan bir ağrıdır bu.

Bilmediğim çok şey var onları düşünüyorum
Göçe hazırlanıyor tarihim. Ve

sürekli sanıyorum
Gelecek güzel günlerimiz olacak
Sabahı öpecek
Sabahın kendi çiçekleri.

Güneşi yukarda tutacak
Öğlen sıcağı ve samimi arkadaşları.

İkindileri açmaya başlayacak
Tarla,

Ağaçların doğum günü olacağım.

(Yeni Biçem 57, Ocak 1998)

Yunus Koray

(1957)

GİDİYOR AY

gökyüzünde
bir gemi gibi ay
gidiyor yara yara
bulutları

DERGİLERDE

su iyi öğrenmiştir
geçmeyi yalap yalap
dergiler tarihte
kalabalıklarsa da önceleri
kalır birkaç pekiyi
en yalın avadanlık

ZIT SEVGİ

kalan bir şey vardır yine de
en kötü şairden
sevgilerde
bir acı "mısra-i berceste"

(Yeni Biçem 59, Mart 1998)

Yücelay Sal

(1957)

ŞAHMERDAN

Beni yeşil düşün yavrum fazla hasar yok
Demeyi diyebilmeyi nasıl isterdim soranlara
Van Gogh'la arkadaş olmayı istediğim kadar
Halamın siyanürü istediği kadar isterdim evet
Gel gör ki bir yandan yüzümdeki eğreti maske
Bir yandan benimle büyüyen eski yara izleri
Dilimdeki sözcükleri kanatmaya götürüyor işte beni

Yeni bir rengi keşfetmenin keyfiyle birlikte
Tenimize düşen yaralarla da bezeniyor ömrümüz
Ne kadar yelkovan akrebe darılırken kabuk da bağlasa
Dökülse de o kabuk düğün evinde kasap oynarken
En sessiz yerde bağıran bir iz kalıyor yerinde
Ben büyüdükçe benimle büyüyor bu yara izleri
Böylece efendiler daha bir çöküyorum kâğıda ben de

Bıçak sırtı törenlerde herzelik ettim tamam
Kibarca hır çıkarmanın tam yerini de bildim
Yine de eksiklerim olmalıydı ki yıkıldı siperlerim
Meselâ kentin en güzide yerlerine işemedim hiç
Pisuarlara izmarit atmanın zevki de benden uzak
Sonunda yorgun yokuşları düzleyemedim lânet
Şimdi parmaklarımı çıtlatıyorum bunları anlatırken

Ordugâhta akşamlar gürültüyle iniyordu üstümüze
Mavi kuvvetlerin her neferi gibi kahraman
Cezalı bir nöbetçi kulesi kadar yalnızdım
Gölgemi günbatımına düşürüp mırıldandığım hava
Luck'nin şu ünlü şarkısıydı "I'am a lonely cowboy"
Aklımda korsan koyarken düşen kırılgan sadak
Kış cebimde tek güvencim her zaman bir yatağan

Suların soğuduğu günlerdi kükürt renkli günler
Karanlığın kahpeye çanak tuttuğu bir saatte

Vay bile beklemezken eyvah geldi başıma tertip
Ruhsuz karaltıları kara listemin başına koyup
Vakarla çıkarıp gömdüğüm yerden savaş baltamı
Mızrağımı öperek dalkılıç daldım dalkavuklara
Dönüşüm yoktu artık fünyem çekilmişti bir kere

Kanayan yaralarıma da boşverdim kırılan kalkanıma da
Hatta esen rüzgârla kalkan bir şeyim vardı benim
Onun da ne zamandır bana küsülü kaldığını unuttum
Yavrumlar gözleri uçaksavar sinik ejderhalarım
Yalnız onlar için sağlam tuttum örselenen kalbimi
Çok şeyin yırtık her şeyin buruşuk olduğu bu dünyada
Bir o dünyaya dışından bakabilmek sıvazladı sırtımı

Güzelim Haşimiye dehlizinde kaybolduğumda anladım ki
Ağır çekiç darbeleri altında bunca kıvranmamam için
Köpeğimin adı Kıtmir olmalıydı bir kere bu kesin
Sağ yanağımda en afilisinden bir şark çıbanı
Sol gözümde yaygaracı bir trahom olmalıydı
De hele bir doğru değil mi söylediklerim
Ey İbrahim'e karşı serin ve sakin olan ateş

Yorgansız yatan Urfalılar çığlık tacirleri
Dövüşün kör tefecileri gökten medet umanlar
Ne kanatlarında binlerce çağrışım taşıyan Halilralıman
Ne yalımlarıyla büyüleyen Anzılha dikilmesin yoluma
Belli ki beynimde darp izleriyle terkederim bu kenti
Buralarda hiç yere düşürmedim siyah pelerinimi ama
Konakladığım ilk korunakta usta işi ağlarım

Çok vukuatım vardır derinimde bilmezsiniz komutanım

(Yeni Aşk 1, Yaz 1998)

Engin Turgut

(1957) *Aşkın Kırkbir Hali* ve *Aşk Canım Benim* adlı iki kitabı yayımlandı.

KALMIŞTIR

Sevgili Solmaz Aksoy için...

siz kederin gözlerine sığmazsınız
yazgıdan yumuşak bir şey kalmıştır!..

hangi kalp bir mektuba sığmıştır
dünya nafile, oyun dışarıda kalmıştır!..

bu yüzleri aynalarda bulamazsınız
kapılar kapanır, anlam size kalmıştır!..

o bildiğimiz sancı gelir, yalnızlığa dalarsınız
aşkı ıssız, kalbi kırık bir mektup kalmıştır!..

rüzgâr böyledir, ışık ısırır, anlamazsınız
geceden yorgun, ipekten ince bir yol kalmıştır!..

mazi böyledir, yeni hatıralar yaratırsınız
rüyalar kemirir yazları, susmanın hançeri kalmıştır!..

sevişmek böyledir, yaraya kabuk bağlarsınız
deniz biter, sahilde bir balık kalmıştır!..

aşklar böyledir, saçlarınızı yağmur sanırsınız
şarabın sözleri sonsuz, size gitmek kalmıştır!..

Yazlar böyledir, gecenin mürekkebine dağılırsınız
Renkler yorgun, pastel dalgın kalmıştır!

hayaller böyledir, gürültüler bırakırsınız
kelimeler susuz, yokluğun gölgesi kalmıştır!..

anın muhteşem derinliğine bağlanırsınız
elimizde kala kala hayallerimiz kalmıştır!..

hayat böyledir, düştüğü yeri acıtır
aşk, adresinde yoktur, sesinizde veda kalmıştır!..

(Milliyet Sanat 437, 1 Ağustos 1998)

Yıldırım Türker

(1957)

MOR SALKIMLAR

Başımı kaldırdım
Artık büyümüşüm
Kendimi okşamaya iki elim
Dudaklarım şarkılar mırıldanmaya

Yürüyorsun uzun uzun sokaklarda
Ayakizleri çürük çiçekler toplayan
Bir bahar vakti kırık bir camın ardında durup
Buğulu yüzünle aşağı bak
Pencerenin önünde mor salkımlar olsun
Güzellikle aran iyi değilmiş
Güzellik seni ağlatıyormuş

Yoksullar ordusu birbirine dokunamayan
Dokundukça acıyan
Melek tozuna kaçan dostum
Tinerci bebekler
Şişesiyle yuvarlanan abim
Saksı diplerine papik saklayan sevgilim
Dünyanın ayıltamadıkları. Küskün çiçekler.
Derin nefes alınacak!
Al!
Kahkahayla gülünecek!
Gül!
Mutlu mutlu mutlu olunacak!
O!!

(Ludingirra 5, Bahar 1998)

Orhan Alkaya

(1958)

SEVİŞMEK O ÇOK TANRIYLA

bütün zamanların tanrıları birleşin
insan aklıyla yok ediyor yetmediği her şeyi
len terani! kalmadı birkaç gizem
saklandı ne varsa ve çözüldükçe daha gizli
şimdi eğreti olan hakiki, küresel hayli yuvarlak
eşitlik için çıkılan yolda yeni sınıflar belirdi
çoktan yitirilmiş bir arkadaş: ölüm
arzu, çocukluğun hep kanayan dizleri
kimse babasını unutmaz, evet
herkes ustasına ve dutağacına yaban şimdi
seni bir kez olsun görmeliyim ey Orpheus
görün bana Aisykhlos'un bahsettiği kartal
Kafkas dağlarının yarım tanrısıyla beslenen
hepimizi esir aldı üç bin yılın hâkimi oysa
hû! mahkûm edildiğim tarihin sahibi
rahman ve rahim olan, hiç esirgedin mi beni
yahut Kenan ülkesine bir nûr insin yeter ki
görüyorum ve anlamak istemiyorum ey! çok tanrı
hep beni aşıyordu, boğuştum tanrılarla
tütsü kokusunda korkak ayetler vehmettim
bir söz indirilmişse eğer, ben olabilirdim
çünkü yaralı doğmak bahşedilmişti bana
tamir et! yenile ve yaşa! denilmişti

haydi, taşrayı kutsama zamanı! kısa
mesafelere bakmak miyop eder insanı
aşk onulmaz bir yansıtmadır
dönen başların üstünde hâle haliyle büyür
eksiklik. her çocuk işte annesiyle evlenmek ister
inandırılmışsa erkek olduğuna ve ister istemez öyledir
hayat dediğimiz hep, tanrıların hileli zarıdır burada
kaybetmenin kasık arası tutkusuyla sürüp gider
eli eli lama sabaktani! el ver israiloğullarının kralı
ben kültürsüz yaşayamam, dağılıyorum önünde
sözcükler dağılırken hangi yalan toplayacak beni

şahmaranın kuyruğunda hep gülümseyen bir öpüş
vardır ve bana bir manâ bahşeder daima
işte gene yanılıyorum ve hâşâ zevk alıyorum
öğretilen ne varsa bir kaçıp, hep dehşetle dönüyorum
öğrendiklerimi sızdırıyorum özlediğim her hayata
inemediğim yerdeyim Gök, Hava ve Su
Utu! beni tanımlanmamış yüzünle buluştur
beni buruştur sevgilim; inan böyle uçuyorum

ve kaldım ey tanrı! ben milyar yılı biliyorum
hâlâ seninle konuşuyorum ve ben her şeyi biliyorum
her devrimin ilk günleriyle doğacak kadar
ve itirazın baş eğmemek olduğunu bilip anlayacak
sütümü içerken hep şüpheli ve kötülüğü kucaklıyorum
onu anlayacak kadar aynı dili konuşuyorum
haydi Musa'nın tanrısı ve Manas'ın
aşkın tanrısı: *amor omnibus idem,* eşitliğin
beni kucakla, göze alıyorum
yüzüme dokun bir kez olsun yasaklanmış günlerim
dokun ve yüzümü al. kendimle kalayım

bütün zamanların tanrıları birleşin
bir kez olsun öpün beni, razıyım

(Ludingirra 7, Güz 1998)

Ergül Çetin

(1958) *Borges'in Eli* adlı kitabı yayımlandı. Aynı adlı dosyayla Halkevleri Şiir Ödülü üçüncülüğünü kazanmıştı. *Zambak ve Yontu* adlı kitabıyla Arıburnu Şiir Ödülünü de kazandı.

GÜVERCİNLER GÜNEŞİN BAŞINI DÖNDÜRÜRDÜ BİZİM ORDA

güvercinler güneşin başını döndürürdü bizim orda
yapraklar sarhoş olurdu bütün gün
rüzgârın saçlarını koklaya koklaya sabahtan akşama
deniz yorulurdu

altın bir dize gibi kendini tekrarlayıp durmaktan
usulca yaslardı başını dağlara akşamüstü

güneşin tuzu bakır güneşler çizerdi tenimize
dilsiz bir kadının gölgesi düşerdi sofrasına
yoksul balıkçının her akşam.

(Çağdaş Türk Dili 122, Nisan 1998)

Enver Ercan

(1958)

SİZİN İÇİN GÜNLERDİR PUL BİRİKTİRİYORUM

dün sesiniz kalmıştı durakta
arkanızdan yetişemedim
bari şimdi dinleyin lütfen
kanat uçup durmasın adımlarınız
günler var ki size niyetliyim
ama hep böyle durgun dudaklısınız

Çok mu gevezeyim –
haklısınız...

bir tarihiniz vardır elbette
peki ya coğrafyanız
küçük bir gezinti yapardık sizinle
sözcüklerinize kadar ıslanırdınız
yanlış anlamayın lütfen
birlikte kaynardı suyumuz

Çok mu cüretliyim –
haklısınız...

size dokunsam
– biliyorum – hükümet sarsılır ama
bir âh ile bu âlemi virân ederim ben de
divan şairleri bile söyleyemez bu lafı

inanır mısınız
öyle bakmayın lütfen
yalan söyleyecek değilim ya göz göre göre
hem bir tutuşursam dilimde patlarsınız

Çok mu serseriyim –
haklısınız...

ama siz tam da bu şiirin fikrisiniz

(Öküz 45, Şubat 1998)

Ahmet Erhan

(1958) Cemal Süreya Şiir Ödülünü aldı.

BOĞULMAK

Boğulmak benim hünerimdir
Yağmurlara uzak o topraklarda
De ki öldü bu adam
Halk diktatörlüğünün birinci yılında

Boğulmak benim hünerimdir
Su geçirmez şemsiyeler gibi kollarımı açıp da
Yeni geldim, kurundum, söyle ne oldum
O mel'un yalnızlığın çorak sayfasında

Kendimi koşuya saldığım bir mevsimdir
Yağmur beni kovalar, ben yüzümü yıkarım
Kirliyim, arınmam, üç beş kadeh atarın
Üstüne de bir cigara yakardım, ben adam olsam

Derin uçurumlara tutkun bir ağaç gibi

Boğulmak hüner midir ah, bir elimi tutsan.

1996
(Papirüs 12, Şubat 1998)

Mehmet Yaşın

(1958), *Hayal Tamiri* adlı kitabı yayımlandı.

HAYAL TAMİRCİSİ

Tam paydos, diyecekken
gene yırtılır
nazenmiş yerlerinden hayal.
Siz gücün onarmışken
sökükler'nizi
sözcük sözcük, iğne ile kuyu.
Tam saydamlaşmak t a y k e n
gene yırtılır
bu-hayatın hay huyunda
hayal.

Ve tamirci gene işbaşı yapar.

Lefkoşa, 1997

(Adam Sanat 147, Şubat 1998)

Hakkı Engin Giderer

(1959)

DÖRT YARALI GEYİK

Zekiye, Çetin ve Birsen'e

En çok anneleri yaralamıştı onları – birini babası –
Bu nedenle şiire başlamıştı şu satırları yazan
Kıvırcık saçlı olanın elleri bağlanmıştı arkadan ve kamçılanmıştı
Sesinde titreyen gamzeler olan kurban
bıçağıyla kovalamıştı babasını
Delilikle normalliğin sınırını en iyi bilen
çocukken akşamdan akşama eve
İyi ki dövülmüştük sanki içli köleler
boynu eğik çınarcıklar

iyi ki vurmuştu annelerimiz
kara ormanın ılık buharı şiirli çıkıyordu burnumuzdan
Akşamdan akşama eve giden yalnızlıkla parlatmıştı yüreğinin hazinesini
"sonsuz uyum yeteneğimizden" söz etti "katlanma katsayımızdan"
ben yine faşistime, anneme ağladım – onu böyle çatan nedenlere –
Karım tırnağıyla kazıdı koltuğun kumaşını
Burnunu çekti içimizdeki tek bıçakçı

birden uzak odadan sesi geldi bebeğiinizin
kalktık sessizce
hemen büyümeye çalıştık derin gözlerimizle
yaladık tüylerimizin içinde kaybolmuş yaralarımızı
yumuşacık
birlikte
okşadık ağlayan misk yavrusunu.

Bağlayan Sokak, 1993
(Yeni Biçem 57, Ocak 1998)

Mustafa Köz

(1959) *Sonsuzluk Taşta* adlı şiir kitabını yayımladı.

NİCE GÜNLER, HAFTALAR

Güz geldi, ince bir gül al üstüne.

İlk nerde duymuştuk bu şarkıyı,
midyeler gibi hüzünlü o yoksul kız çocuğu
söylemişti tahta bacağını sürüyerek
bembeyaz bir güzün içinden,
bir bozkır ilkokulunda, yıldızlara
yazgıya, tutsaklığa karşı.
Yıllar var görüşmedik seninle
savaşlar, ayrılıklar, doğum günleri
nice günler, haftalar, menekşe ayları
buğdayın ezilmesi paslı bir olukta
işte, böyle bir karşılaşma bizimkisi
o eski şarkıyı anımsamak gibi bir şey.

(Mozaik 13, Ocak 1998)

Metin Fındıkçı

(1960)

PELTEK SE

Boynundan süzülen bu suyu
şarapkarası anılarının demlediği kösnüden
tanıyorum,
bu suya dokunur kendi gölgesiyle parmaklarım
unutuyorum, aramızdaki bu uçurumu unutuyorum
yüzün halka halka yayılır engelleyemiyorum.

Oynaşa oynaşa akan bu suyu tanıyorum
kehribardan iki meme ucunu ürperten
bakmışım, çoğalmışım durmuşum tepelerin yamacında
Dudakların arasından fışkıran
dil mimiklerin gizinde çözülmüşüm.

Tanıyorum beni göbeğinde toplayan bu suyu
eylül günü içimi ısıtan gölgelerinde durmuşum
pejmürde bir yalnızlığa
Ayrılık mı avlayacak beni sonunda.
ve sen
Çekip giden her şey olacaksın
Çekip giden mavi altında beyaz
sütdişlerini kirleten çikolata
içtiğin sigara dumanında yayılacaksın
gözlerim yitecek ovanda.
ve sen
Çekip giden her şey olacaksın
fotoğrafta elin sıcaklığı kalacak
şekerli içtiğin çayın lekesi yazımda
bir pencerede erken terkedilen nergis olacaksın
Geri vermeyecek seni tuttuğum hiçbir gül
biliyorum sonunda avlayacak beni bu yalnızlık.

İstanbul, 30 Eylül 1997

(Yeni Biçem 61, Mayıs 1998)

Tuğrul Keskin

(1960)

KOYNUMDA GEZDİRDİĞİM YILAN

o kahve o durak o iskele
bu mavi şu gri oradaki lâl
adı aşkla anılan yerlerde
dolaşıyorum gün boyu

düşürdüğüm her söz
çığlık oluyor ardımda
karşı koyuyor her ses bana;
savunma kendini dünyaya

yüzüm iki parça şimdi
kırık bir aynaya bakmaktan
ah! nasıl ulaşsın çığlığım
kumtanesine elmasa sülfüre

kırılıp yere düşüyor her gülüş
sıfır noktasında mıyım ne
yanıp kül oluyorum durmadan
savrulmaya denize denize

gözlerim hiç yeşil olmayacak
kederden bu gece
ölüm şarkıları nereden çıktı
tamtamlar, kalbimin tokınağında

korkuyorum gece tuhaf
seşsizler... sağırlar...
rüzgâr sarınıp birazdan
evlerine koşacaklar

bilmiyor ah görenler beni
dolaşıyorum gün boyu
söylüyorum söylüyorum
koynumda gezdirdiğim yılanı.

(Dize 33, Temmuz 1998)

Çiğdem Sezer

(1960) *Kış Günü Aşk Evinde* adlı şiir dosyasıyla Arıburnu Şiir Ödülünü kazandı.

LEYLA SYLVIA HATTI

"sırça fanusun içinde ölü bir bebek
gibi tıkanıp kalmış biri için
dünyanın kendisi kötü bir düştür."
Sylvia Plath

leyla, hey
meleğim
hangi bıçakla
kesilmişti kanatların
feracenin altında
kan izlerini saklıyorken, söyle
kim, leyla, hattın öbür ucunda
uyuyordun, elmas gerdanlığın
boynunu yakıyordu, saten çarşaf
dolanmış ergen yanına

sen kanıyordun, onlar
çölde ayak izi çoğaltıyordu, hâlâ
bilmiyorlardı kanın sıcak, buğulu
akışını, ay doğuyordu
senden değildi oysa, sen karanlık
çoğalta çoğalta cumbada
oturuyordun, canın sıkılıyordu
"...Geceler uzuyor
ipek bir külot onarıyor"du Sylvia
"üstüne dikip yaşamı"
"Bir başka yüzü aramamak için zifiri karanlıkta"

sana bir yüz gerek, sana bir yüz...
uysal, şehvetli ve dolgun
bir ay gibi bir yüz
kutsal bakışlı Meryem, ve bakire
olmalısın ki ancak

o zaman bir leylak
gider tabutun önünde

Sylvia, hey, meleğim
ancak melekler yaşayabilir sırça fanusta
oysa sen, kasıklarında camdan bıçakla
kazmaktaydın kendi çölünü

teslim olsaydın, kanatların
olacaktı, camdan
uçmayı öğretmek için doğurduğun
çocukların görecekti nasıl çakılıp kaldığını
tuz dökülmüş yarada kabuk gibi, nasıl
irin sızdırmadan dışına, içine akıp kabardığını

hamurdan bir bebekti leyla
ölü bir bebek gibi Sylvia; hattın öbür ucunda
"Va-rını, Varım, Varım."

(Damar 84, Mart 1998)

Turgay Kantürk

(1961)

'THINGS'

Her şeye geç kaldım biraz, biraz da erken,
Uzandım ağaçtaki yemişe; doymadım!
Aklım kaldı ısırdığım elmada, yarım,
Ve seçtim zamanla oynaşmayı, bu yüzden.

Çok sözden bir şiir seçtim, ah! yoktu şölen,
Boşalttım içini şeylerin, dile geldim,
Her şeye geç kaldım biraz, biraz da erken.

Usulca ağardı sakalım, ben şeylerden
Geçtim; nedensiz... Sonunda size vardım.
Kazdığım kuyulara düştüm de ben; aydım!

Döktüm eteğimdeki taşları yazarken,
Her şeye geç kaldım biraz, biraz da erken!

'OTHERNESS'

Çok yazdım, yarı ömrüm başka
Ben'de geçti. Yorgun düştüm, ok
Fırladı yaydan, yaklaştım çok
Yok'a, terkedilince öte-aşka!

Uçtu göğümde yanlış-anka,
Çorak topraklarda saldım kök,
Çok yazdım, yarı ömrüm başka!

Saatler zor artık, abluka
Altında kâğıt; yoz patika!
Yıkıldı evim, o billur köşk...
Yazarsam yırt at, üstümü ört!
Çok yazdım, yarı ömrüm başka!

(Varlık 1094, Kasım 1998)

Yılmaz Odabaşı

(1961) Sabri Altınel Şiir Ödülünü kazandı.

SEYRANTEPE'YE
KARPUZ YÜKLÜ KAMYONLAR GELİR

seyrantepe'ye karpuz yüklü kamyonlar gelir
esneyen öğleye gagaları açık soluyan kuşlar
ışıltılı bıçaklar, çatırdayan karpuzlar gelir
aklımda uzak badem ağaçları, deniz serinlikleri
ve bu sözler rüzgâra karşı söylenir:
"tek rakibim türk hava yolları... kes hızını
ağlatma el kızını"

seyrantepe'ye karpuz yüklü kamyonlar gelir
ben gündüzün duldasında otururum

aklıma regl olmuş kadınlar gelir
kadınlar... tenleri ayrı, sesleri ayrı
kadınlar izmirli, amasyalı, ağrılı
ağrılı kadınlar parfüm kokarak, ter kokarak
kadınlar kadın kokarak gelir
ve giderler
hepsi giderler aklıma kadınsız, soğuk yatağım gelir

seyrantepe'ye karpuz yüklü kamyonlar gelir
gün aşınır dicle'ye muhteşem bir dolunay çömelir
usulca hışırdarken dut ağaçlarının tırtıllı yaprakları
yosunlara sırnaşarak uyur o nehrin afili balıkları
kamyoncular işerler geceye, rüzgâra karşı
uzaklarda gümüş gibi parıldar dicle'nin nemli bataklıkları

seyrantepe'ye karpuz yüklü kamyonlar gelir
sıcaktan sarkarken elektrik telleri yollarda asfaltlar erir
derken ufkun göğsünden kente bir otobüs yönelir
yolcular iner abim askerden gelir

seyrantepe'de öyle ter içindeyken
birden gönlüme bir serinlik çömelir...

(Varlık 1095, Aralık 1998)

Oktay Taftalı

(1961)

AŞKLARINIZIN SAHİBİ BENİM

kelama başlayınca sizinle
geri gidiyor adımlarım, sığ sularınıza giriyorum
şaşırıyorsunuz, şölende ve cenazede
isteksiz heyecansız ve durgunsuz
siz var ya, siz
çocuklarını denizaşırı ölümlere gönderen
sömürgeciler kadar mert değilsiniz
bana gelince, beni yorunca varlığınız
beni öyle biliniz,

ki sarhoş ve dövüşçüyüm
bin beterim mülkünüze
aynalarınıza bakıyorum, aynalarınıza
saatlerinizi soruyorum, eskitiyorum onları
kızıyorsunuz
kızınız kızınız
kızınızı seviyorum, bana vermiyorsunuz
yoktan bir sevinç nasıl çalışır
hangi hukuk beni alıkoyar bilmiyorsunuz
diretiyorsunuz
şark usulü talanda ve haramda
bölüşemiyor, yiyemiyorsunuz
papaz yakıyor elinizi
işte andolsun
kapınızda dans ederim bundan böyle,
size nara atarım
ölümsüzlük şerbetinizi ben içerim,
uyurum uykularınızı
derin ve huzurlu
şakiri ve zakiri anımsatıyorum size
nasip değil, oralı değilsiniz
bakın siz var ya, siz
siz hakikaten bana dertsiniz
ben size ilan-ı harbim
kopunca tufan kocayınca kızlarınız
umutsuz aşklarınızın bile
amansız sahibi benim

(Öküz 49, Haziran 1998)

Zeynep Uzunbay

(1961) *Yaşamaşk* adlı dosyasıyla Orhan Murat Arıburnu Şiir Ödülünü kazandı. Aynı dosya yıl sonunda kitaplaştı.

GİTMEKSE GİTMEK

daracık sözcüklerde boğulmak
abis karanlığın değil miydi
içime doğru yitirip gitmek değil miydi aşk

hayatın yorgun bacaklarında
varis gibi sancıyorum şimdi
fırıldaklar fırıldaklar
böyle nasıl olur, oluyormuş demek
gibi birden çakıldım işte

doğrular ördüğünü söylerdi
dimdik kekmerli bir yalan
iki azgın sel bacaklarımda
yakmaya parmaklarından başlayan
sular içindeki o ateş
ışıklar sönüvermiş, işler kalmış
kalırlarsa kalsınlar gibi olsun dedim denize
bana bir şans ver, ceviz ayrıldı incirden
kavuşsun bu tenha parantez

bu kaçıncı sökülüp gitmek
çocuklar büyüttüğüm karnım, kucağım
bir ters bir düz bulantısı her şey
kül içinde kıvrılan su
yoruldum ürpermekten
ört üstüme yakamoz desenli gölgeyi

işte ters giyinip çıktım şefkati
su ölümdür diyorum
her şeyi bilendir kendisi kadar
unutmuş gibi susarak büyüttü susuzluğumu
bir yıldız dokunsa omzuma bitecek
ıslanacak tütünle çoraklaşan dilim
son külümü silkeceğim
gitmekse gitmek

(Varlık 1090, Temmuz 1998)

Hüseyin Alemdar

(1962)

AZ YALAN AZ KIŞ GÜNEŞİ

Ahmet Erhan ile küçük İskender'e
: – her zaman!

Hiçbir şeyim yok her şeyimi düşürdüm
düşürdüm eğri ş'sini şiirimin ince f'sini filmimin
düşürdüm kadınlarının uzun güzel U'larını
bir bir düşürdüm kâğıttan harflerini hayatımın
içim mor mor kanıyor şimdi
jilet tadında derinlemesine sessizce
şiirim de şarkım da yalanım da bu ya
Tarkan ile Candan Erçetin ki en yakın iki arkadaşım
dilimde *gencölmek*lerin kış güneşi yalanı
detone bir yalnızlıkla nihilizme gidiyorum

Sitemim yok içimde saklanan suflöre
şehirler kirliydi yalan dolandı yüzler
ben hep zariftim oysa
buruşuk hatalar toplamıydı hayat
birileri beni hep yanlış konuştu

Bırakın bu şarkı TV'lerde dönsün hiç değilse
ben renksiz bir çocuk gibi kendimde kalayım
dostlarımın hepsi zaten çok uzaklarda
İstanbul eroinbeyaz Ankara yarasakara!

(Yeni Biçem 57, Ocak 1998)

Seyhan Erözçelik

(1962)

BUTLER YEATS'İN BİR ŞİİRİNİ OKURKEN BEN SANA, KAYBOLDUM KUYTULARINDA

Şarap ağızda güzelleşir,
aşk gözlerde.

Ağzımızda şarap, gider gelir,
aşk gider gelir gözlerinden gözlerime.

Hayat aynada durur, düştüğün
ayna kırılır, buğusuz kalır.

Ben,
nefessiz kalırım.

Kadeh ağzımda, sen aynada,
görüp göreceğimiz tek hakikat bu dünyada.

Bakamam sana, aynayı ısırdım,
sırrını dişledim, dudağım kanıyor.

Sense bakıyorsun bana,
gözlerin gözlerimde,
gözbebeklerin dilimin ucunda.

Ağzımın içinde gözlerin.

"Sağır hatırlamaz," diyorsun bana.

Bilirim, kör hatırlıyor.

Kadehi ağzıma götürüyorum,
sana bakıyorum ve ağlıyorum.

Çünkü körüm, seni hatırlıyorum.

En son gördüğüm sensin, nasıl unuturum...
Bak, ben gözlerini yaladıkça
körleşiyorum, sendeliyorum.

Sendeliyorum ve düşüyorum aynaya.

Birleşiyorum kalbindeki mekanizmayla.
Tıkır tıkır gidip geliyoruz birlikte,
inceliyorum, uzuyorum mavi damarlarında.
Ya bu kalp durursa!
Ya o kalp durursa!

Kadehi ağzıma götürüyorum.
Sana bakıyorum ve kanıyorum.

Birden açıldı gözlerim.

Sevgilim şimdi seni görüyorum ve ağlıyorum.

Hatırladığımı hatırlıyorum.

Tortuların kaldı kalbimde,
güzelleşti ben hatırladıkça.

Zamanımız yok ki güzellikleri örtmeye.
Körün gözleri bile açılıyor.
Sana bakıyorum, seni görüyorum şimdi.

Gördükçe güzelleşiyorsun, yetişemiyorum.

Kalbimdeki tortularla
hakikat arasında hapsoldum.

Kadehi kalbime götürüyorum,
gözlerimden süzülüyorsun,
dudaklarıma geliyorsun.

Tuzuna dilimi değdiriyorum.

Kim ağlıyor?

Aşkın ağzımda güzelleşiyor.

Seni sevmem hataydı belki.
Ama hatasız kul olmaz ki!

Butler Yeats'in bir şiirini okuyordum ben
sana,
masumdum.

Kayboldum birden kuytularında.

(No 1, Temmuz 1998)

Adnan Satıcı

(1962)

GRAMMER

"herkes sevdiğini öldürür"
Oscar Wilde

Ardışık suların sonuncusu güzelay
lodoslu kordonun ucunda ışıyan rıhtım
ummazken seni hiç kimse hiç kimse
çekiminle köpürmüş günlerin dili
kargaşanın kucağına doğmuşsun, baktım

Sevinsem mi şimdi ben bu mahşere
harflerin akşamında ve elbet geçkin
papatya örneği ey bir çift işlek tığ.
aşkın rengi buğday yumağı ezel zamandan
örülmek için bunca neyi bekledin

Bula bula beni mi, daracık bahçe bitişiğinde
basamaklar soluk yosun, sözcükler yeni
papuçlar giyip çarçabuk inince aşağıya
yumuşayan bir şeyler var, taşlar bile
senden ödünç alıyor iyiliğini

Aklım ermez çetrefile, ne kinayesi
yassılmış bir evden söz ediyorum apaçık
biri arka odalı basbayağı bir tümce
sıralı, devrik, talihin istek kipindeyiz
–gidelim, balığın karnına çömelim artık

Kim neylesin bu şiiri, unutulmuşsa
nasıl sevilirdi bir işçi kızı
bire bir eklendiğinde dörde katlanır bazan
sıraya konulmuş mutluluklar azar azar
ütülenip kaldırılmış vefa en sabırsızı

On beş yıldan beri giyerim onu
kışları mutsuz ayık, yazları serseri sarhoş

bulvarını düğümler çıkmaz sokaklar
git git iki hece, dönüşte kaybolurum
büyükçe bir ilçedir Anadolu'da Fatoş.

(Papirüs 19, Eylül 1998)

Cem Uzungüneş

(1962) Kültür Bakanlığı Şiir Büyük Ödülü Başarı Ödülünü kazandı.

YEŞİL TIRNAKLI ŞİZOFREN

– Tamer Gülbek'e –

Ekolu bir anons bekliyor gar.
İmamın gözleri mavi. Uzun peronda
bıyıklı adam. Kadına bakıyoruz. Yeşil
ojeli tırnaklarını yeni kuruturmuş gibi fakat
umursamadan, acımasızca inceliyor. Aceleyle
yanındakine (bana) dönüp, "Sevişelim mi canbaz?"
diyor. "Ölünce tırnakların uzayacak!
Yeşil, yeşil, yeşil!" diye fısıltıyla
bağırıyor, şarap kokusundan üç "ş" sesiyle.
Sinema diliyle gerçekleşiyor bunlar;
hayatın büyüsü bizi daha çok
içine çeksin diye. "Her şey mecaz bu garda;
benimle sevişemezsiniz. Ultrasondaki yeşil kalp atışları
duyuluyor burada! Ben sizin endişenizim."
Ekolu anons bütün garı sarıyor. Hoparlörler nerede?
Deli kadın bize neler anlatıyor *telâşıyla!*
Tren kalkıyor ıkınarak.
İmamla bıyıklı adam bakışıyor. İmamın gözleri ... mat
(merhamet mavisi)
"Rahmimde ölü bir bebek var!" Hızla koşup
bu sözü fısıldıyor perona, hızla yeşil
tırnaklarını gösteriyor. Bir palyaço dansı bu.
Az sonra tren camından kırmızı ovalara bakarken
tüm bunlar mecaz olsun. "İçimde bebeğimin
tırnakları uzuyor!"

(Varlık 1093, Ekim 1998)

Birhan Keskin

(1963)

AŞK

Sevgilim sabahın erkenini seviyor,
ben geceyi ve esmerliğini onun,
o dorukları seviyor, korkuyor bundan
ben rüzgârla buluşan tepeyi, tuhaflığı,
ona bir yeşil gülümsüyor,.
ben, hayatı delice sevdiysem nasıl,
diyorum, seni de öyle.
O kendi boşluğunda oyalanan günlerde
canı sıkılan bir çocuk gibi uyuyor,
ben göğe bakıyorum geceden,
kendi çukurunu bulmuş deniz gibiyim
diyorum, yanında,
o sabahları eğilip öpüyor denizi.

Çıplağın çıplağımda, rüzgârın dağımda olsun,
esmerliğin gecemde, öyle kal.
"Bulutlara bak, gidiyorlar, hızla" diyorsun,
yağmur bir yalıyor yüzümü,
bir duruyor. Sabahları eğilip yüzüme
öpüşün geçiyor bir, bir duruyor aklım.

Su ve rüzgâr, dağ ve doruk, sonsuz hepsi,
oysa camdaki sardunya gibi üşür
bana biçtiğin ömür, ölüm geliyor aklıma bir
bir, çıplağın çıplağımda.

Rüzgârın dağımda olsun esmerliğin gecemde
öyle kal, sana sonsuz sarıldığımda.

(Kitap-lık 33, Yaz 1998)

Cihan Oğuz

(1963) *Girdap ve Safir* adlı şiir kitabını çıkardı.

AŞK ÖNCESİ SAYIKLAMALAR

Gözlerime miras kalan ukde bir geçici körlük müdür?
Tek sıra dizilmiş kuşlarda göç hazırlığı
İlk düdükte binlerce şiir kendini yok edecek.

Kendi miyobuma yakalandım, of kalleş tasarı!
Darmadağın bir şarkıya ne eklesen dinlenir
Yırtınsan da o ıslık bir daha geri gelmeyecek

Tut ki kulağıma küpe oldu önceki aşklar
Suların akışı mı değişir, yeni okyanuslar mı icat olur kalbime?
Şımarık bir çocuğum işte, ilk hatada sersemleyecek

Delirtme uyuklayan kuşunu, sonra kartal kesilir
Pençesinde hayali akvaryum haritası
Ayranı kabaran çinekop balinaya kilitlenecek

Dengesi değişti tarihin, farkındayım, kulvar dışına taştı ümitlerim
Yap-boz oynuyor dünyayla ahmaklar –ne yapmalı?
Mutlaka tanrının da bir ikizi olmalı, aşkla dirilecek

İstanbul 12 Ocak 1998
(Pencere 9, Mart/Nisan 1998)

Mete Özel

(1963)

DAĞLI ŞİİRLER
4.

dağ
kırgın
gönlümü aşırdım
altmış kanadımla bir kuştum
karanlıkta besledim kara gözlerimi
sana varmak için sırladım aynalarımı gümüşle

ey dingin göğün altındaki
koca ikircik
lavlarını gayrı tutamıyorsun içinde
bil ki susmazsan bu yıldızlar dökülüp
yakarlar eteklerini de

sus
bin yıl daha sus
bin yıl daha
biz dağız
bize ne yakışır başka

bak kırgınım
içimizde biriktirdiğimiz aynalarda
güzeliz gece kadar
sınadık ve bildik ki
yeteriz gayrı kendimize

bırak sevgilim
onlar kanayan ruhlarını taşısınlar yamacımıza
onlar ki terk ettiğimiz kayıp çocuklarımızdı
yaralarını dağlayalım bir bir
içimize aksın yine lav
ve yıldızlar gökte
daha ne kadar
susalım
sus

su
biz bir dağ
...

(Adam Sanat 148, Mart 1998)

Nazmi Ağıl

(1964) *Boşanma* adlı şiir dosyası Yunus Nadi Şiir Ödülünü paylaştı. Bu dosya *Boşanma Dosyası* adıyla kitaplaştı.

SEÇİLMEYEN

Aslında, ne sordularsa bildim:
Dünyanın en derin gölü, Everest'e ilk kim

tırmandı, güney kutbu ne zaman keşfedildi.
Kıta suları – yok öyle değildi –
kıta sahanlığı ne demek. 555 bölü 5.
Beş hececiler, sayıştayın görevleri, kadeş,
söyledim: ilk yazılı anlaşma, megalo idea:
Bilemeyecek ne var, gerçi bi daa
düşün dediklerinde durakladım biraz:
Şu köşe kış köşesi şu köşe yaz
köşesi, çabuk çabuk, takılmadan; ilkeleri say,
bu tamam, şimdi de anlat bakalım, yargıtay
üyeleri kimler arasından
seçilir? O ara gözlerim dalmış bir an.
Takrir-i sükun, tevhid-i tedrisat,
tekalüf-i milliye miydi neydi, onu da bilirdim fakat
tarih öğretmenimiz raporluydu ya ikinci
dönem, onun yerine girmişti İngilizceci:
gringrosır, şop, ol tugedır üç beş kelime,
yılın en uzun günü?.. Aman yarabbi, kedime
ne çok benziyordu son soruyu soran, tam
karşımdaki, yağlı kırmızı dudaklı, pisibıyık adam!

(Adam Sanat 147, Şubat 1998)

Ali Asker Barut

(1964) *Karanfil Kırıkları* adlı kitabı yayımlandı.

KARANLIKTA, KIRIK BİR YILDIZ

Şiir perisi'ne Eser'e

Solgun, sarı ışığı altında
Sokak fenerinin
Buluştu kadınla erkek
Erkeğin elinde gül
Kadının elinde kitap

Konuştukça kadınla erkek
Ağızlarından çıkan buğu

Yan yana, iki
Üzgün tavşan çiziyor
Fenerin arkasındaki karanlığa

Erkek diyor, bu beyaz buğu
Gövdemle yanan sesim
Kadın diyor, kanatlarından tutuşmuş
Şu küçük ateş böceği benim

Kadının elinde gül
Erkeğin elinde kitap yürüdüler
Gümüş damlalar arasından
Geçip içine, turunç renkli bir yağmurun
Utangaç bir çocuğun ıslıkla çaldığı
Bir okul şarkısı gibi yalnız
Gittikleri yolun denizde biten ucunda
Karanlıkta, kırık bir yıldız

2.3.1998

(Adam Sanat 152, Temmuz 1998)

küçük İskender

(1964) *Papağana Silah Çekme* adlı kitabı yayınlandı.

ENTRİKA

ah nasıl da geçiyor zaman
yeni ölmüş birinin üstünü örtercesine narin,
her yerde akşamüstleri bir gül gibi kopartılabilir
polisle tartışan kadının arasına bayılan deniz
neden her denizin bir de annesi olmasın
bir elin bir elden hamile kalması denli zengin
ve taksim'den beşiktaş dolmuşuna binen sardunya
her adam adını bir yerlerde düşürebilir

bu şiir yazıldığı gibi okunmalı
bu hayat bilindiği gibi yaşanacaksa,
yani hüzün dediğim yalnızca bir küfürdür
ve küfür bir karanfilin ağzına ne kadar yakışırsa

kalın, kırmızı bir çizgi çekin aşkın altına
bakışların altına, ihanetlerin, intiharların da!
sonra karşılarına geçip şaşırın biraz
yani uçuruma yuvarlanan kamyona koşan
köylü çocuklar
direksiyonun başında bir palyaço bulunca
nasıl nar gibi şaşırırsa!

ah nasıl da geçiyor zaman
nefes nefese doğan sevdaya rağmen
keşke bir şeyler keşfetseydik diyor insan
ve mezarlık yoluna sapıyor hemen

ben bütün bir gece uyumadan ölebilirim
herhangi biri bütün bir gece ağlayabilir
unutturabilir saydam bir renk eski bir sevgiliyi
ve bir camın patlayarak kırılması
eski bir sevgiliyi birdenbire
hatta acımasızca hatırlatabilir!

yani sevgili dediğim yalnızca bir fıkradır
hem insan bir fıkraya daha ne kadar gülebilir!

(Öküz 53, Ekim 1998)

Altay Öktem

(1964) *Herşey: Oda Kırbaç Ayna* adlı kitabı yayımlandı.

YIKILIŞ SURESİ

yılan kandırmış, elma yenmiş bir defa
geçelim..ve sabah olmuş ve akşam olmuş onuncu gün

aysel terketmiş beni, beşiktaş motoru batmış
dazlaklar yine dövmüş şalvarlı türkleri
yılan kandırmış, elma yenmiş n'apalım
sekiz tane satılmış ilk kitabımdan
katedralin duvarına işerken yakalanmış
istiklal marşı'nda göğsü kabaran ozan

ve sabah olmuş ve akşam olmuş yirminci gün

ne zamandır asker dolu vagonlar
geçmiyor bu dağlardan
karneye bağlanmıyor ekmek, sınırlar
çizilirken yüzümü kesmiyorum artık
gidenler memnun demek ki yerinden
çok seneler geçti kalanlar memnun demek ki
tek bir darbe yapılmadı karacaahmet'te

ve sabah olmuş ve akşam olmuş otuzuncu gün

çocukluğumu geri istiyorum eski öğretmenim
yalanları unutmadım, 23 nisan'ları
kulağımı çekenleri, kötü şiirleri
gençliğimi geri istiyorum, paslı dişlerini
unutmadım darağaçlarını; selimiye'yi

tevbe.

dağlar çöktü, denizler sustu, gökyüzü
delindi hâlâ bakire eva

hepinizi bekliyorum bir dahaki bahara

(Düşlem 12, Nisan 1998)

Hakan Savlı

(1964) *Sanşo Panza'nın Ölümü* adlı kitabı yayımlandı.

NİŞAPURLU HAYYAM

O rasathane bir hayal teknesiydi, yıldızların
yağdığı Semerkant gecelerinde. Yorgun,
huzurlu dönerdi sabah namazından önce,
bir kupa beyaz şarap alır, uyuyan kadınına bakardı.

Günışığından neden gizlendi? Yaşlandıkça anladım
insanlardan kaçtığını. Çocuklara, ağustos böceklerine,

onlara sevgi dolu gözlerle bakardı. Hükümdarlara
onurlu bir tavırla yaklaştı, ikiyüzlüleri
küçümseyen gözlerle süzdü.

Yine de benim aklımda kalan
o son bakışıdır, yıldızlara kavuşmadan önce
başını kaldırınca, ilkyazı görmüştü
genç bir kadın halinde, çadırından çıkarken.

Otur karşıma Nişapurlu Hayyam. Sana yüzyıllar sonrasından
gün sökerken susan Şehrazatın ruhsatlı konuşmasını,
İskenderiye mumlarının kokusunu, yorgun şahların uykusunu
yoksul bir kalbin şarkısını getirdim.
Bilgeler sürgün, budalalar hükümdarken.
Ayrılıktan gayrısı som altın değilken,
otur, bu evrenin
şarabını benimle paylaş.

(Adam Sanat 151, Haziran 1998)

Derya Çolpan

(1967)

BALIKÇILARIN GÖZLERİ

şimdi dillerinde gezinen kara bir trol
sözlerini süpürerek;

çünkü yüzleri
içinde ahtapot yüzen bir resim,
karaya çıkma yasağı.

(öyle konuşurlar)

yarışır gibi
yükselen kabarcıkları saymak geçer içimizden,

yosundan yorganlarını kaşlarına kadar çekip
mavi gözlerini unuturlar, gözleri birer akvaryum,

uyusalar... bitecek sanki oksijen
ve boğulacak balık.

o zaman balıkların da gözleri mavi.

sudan bir ağ gererler yüzleriyle balık arasına
yepyeni bir deniz
ama mavi değil.

(Dize 33, Temmuz 1998)

Halil Gökhan

(1967)

BİR YIL YAĞAN YAĞMUR KADAR'DAN,

(...)

ağır bir sabrı koy yüreğinden boşalan yere
çağının artıkları niye oraya dökülmesin

nasılsa çarmıhı dışardan getirdin
ve kovdun yabancıyı, ev sakinlerini tutsak ettin

parmağında büyüyor beklediğin gibi
sulardan ve köprülerden yana çorak bir şehir

bir hırsız gibisin kendi evinde ve şarkılarında
aşağı katta olmak duygusunu bastırmak için

öyleyse rüzgâra ver kapılarını ve ellerini
sayılarını unuttuğunda onları sevdiklerinle çarpabilesin

öyleyse kimler yenildi?
hiçbir acıyı gövdesiz bırakmayan şairler mi?

(...)

meydanda talan sonrası heykeller yoktu
bir tek ayakları kalmıştı atın ve atlıların

hani bir devrin kaçtığı yeri gösteren bilek
"suyun soğuk tutulduğu" testi ağzı
şarabı reçineye bulayıp saklayan anfora

yüzün bulanıklaştığı aynaları bu dünya kaydından
indirmek gerek

(...)

meydan kabardı
ama insan kusan sokakların ağzı torbalı

kimi insanlar
boş bir meydanın ortasını dönerken anımsıyor
merkezin çekim gücünü

meydana bakan bir pencerede
merkezkaç kuvvetini anlatan öğretmen
bilmeden sahanlık ve merdiven oluyor ardarda

dünyanın kalınlaşan zincirlerini boşaltıyor
çiftçinin incelmiş sabanı
ve demir halkaların üstüne toprağını ekiyor

(...)

o kuşlar
sürüklenen yeni bir şafağın habercisi

boş bir yol daha var
gidilmemiş şehrin kenar mahallelerine kıvrılan

(Göçebe 7, Mayıs 1998)

Gökçenur Ç.

(1967)

ACININ SOYAĞACI

Bir ağacın soyağacına çalışıyorum.
Dağılan sabah sisi güderken sabrın arı sürüsünü
Yarı yanmış günlüklüğü bir başıma dolaşıyorum.

Yalnızlık, sarı duvarlı bir sanatoryum bahçesi olabilir!

Bir ağacın soyağacına çalışıyorum.
Kollarımda getiriyorum gelinlik *günün* ölüsünü
Kilitli kutu, tutulmamış sözler, bir mum
Gibi atıyorum kayalardan denize

Düştükçe uzuyor saçları,
Bir orkide gibi açılıyor etekliği
Başaktan bir meşale taçsız başı
Işıtan gecenin gerdek odasını

Diniyor yağmur: taşların sunak taşı

Şapkalarını çıkarıp dallara asıyor peşimdekiler
Bir sap papatya atıyor yas tutucular suya
Karşı adada yanan bayraklar çekiyor çocuklar
Yetimhanenin kulelerine

Taştan köpekler gibi bakıyoruz *geceye*
Alnımızda açılan boşluk, ve sessizlik bir gereç
Oluyor gerçeği geciktirmeye

Sakar bir elin parmakları gibi bir arada kalıyoruz
Her gün biraz daha yaklaşarak birbirimize, ayrılığa, neye?

Bir acının soyağacına çalışıyorum
Yarım kalmış bir günlüğe, yarından başlıyorum.

(Yeni Biçem 60, Nisan 1998)

İrfan Yıldız

(1967)

BÜTÜN KELİMELER ACI İÇİNDE

tanıdığım bütün kelimeler
hüzün dolu ve hepsinde
çatlayan bir bardak
kırılan bir kadeh
oluyor
tanıdığım bütün kelimeler
kopuk ve bir cümleye sığmıyor

tanıdığım bütün kelimeler
gövdesiz ve örtemiyor
hiçbir şeyi
tuğla olamıyor binaya
çakıltaşı

tanıdığım bütün kelimeler
unutulmuş bir şarkıdan kalma
ve sadece bir his

tanıdığım bütün kelimeler
hiçbir dile ait değil
işe yaramıyor hiçbir konuşmada

tanıdığım bütün kelimeler
hayatın dışında
ve istemiyor hiç kimse

tanıdığım bütün kelimeler
hüzün bitkisinden
ve ne bir çiçek oluyor ve ne de bir yaprak

tanıdığım bütün kelimeler
gözlerime ait
ve dilimde yok hiçbir ifade

kelimeler
kanımda dolaşıyor
ve alamıyor hiç kimse

hüzün
kâinatın suyundan yapılmış
olmalı ki
dibi bulunmuyor
hiçbir kelimede

(Göçebe 7, Mayıs 1998)

Yılmaz Arslan

(1968)

UNUTMAK SULARI'NIN DALGIN KUĞUSU

"Sen beşiğinde uyurken, gelgeç isteklerin şahı olan
Ay, pencereden baktı. 'Bu çocuğu beğendim,' dedi.
(...) Gözbebeklerin yeşil kaldı bu
yüzden, yanakların da şaşıracak kadar solgun."
BAUDELAIRE

adınla başlıyorum yazmaya,
küllerimi göğe savuruyor bir el...
ah! bende takıntı ya bu papatya sarısı,
bu ayva mavisi gövde;
tuttukça uzaklaşan boşluk, yanılsamalı eşya...
gelip konuyor yüzüme aşkın fosforlu yalnızlık arısı :
bir sırça kuğu gibi, cesedimi buluyorlar o tenhâ gölde!

nasıl unuturum adını, uzarken ıssızlığa yeşim gölge,
sevdim dudaklarının kiraz sıcaklığını biraz kırmızı...
ah! bir eriyik gibi dağıldı kanımda tenin.
yağmurun bağışlayıcılığına sığınıp o y'alımlı eşkiya
metruk bir ev sayıp kundakladı aklımızı:
şimdi uzak ıslıklar gibi, solgun bir anıyım bu soğuk çölde!

adınla başlıyorum yaz'a; parmaklarım som gönye...
içinde taşıdığın şeytan'ı taşa tutuyorum,
ah! soluyor yüzünün bütün gülleri, bana "öl!" de...
yankısını arayan bir metalim şimdi, kendine
dönemeyen bumerangı ahşap duyguların

ne yapsan, ne etsen unutuyorum...
hangi iklim beni vuran sevgilim: adını tekrar söyle!
adını tekrar söyle!

(Poetik'us 15, Ocak 1998)

Metin Kaygalak

(1968) İlk kitabı *Yüzümdeki Kuyu* ile dikkatleri çekti.

YÜZÜMDEKİ KUYU'DAN

sedeften bir tabuta işlendi, bir
çocuğun gözlerine terkedilen kuyu.
dokundum safirden bir avluya tutuşan
gözlerimle, kimse görmedi. kimse görmedi
bir kuyuya düştüğünü yüzümün. o son
arzuda herkesin kollarını yılan çiçekleriyle
açtığını, unuttuğunu kendini kendinde o
son kelâmda. acının sularında yıkandığını
dilinin, her şeyin yakıldığını, her şeyin ve
kalbinin. her şeyin bir nefsle varolduğunu
unuttuğum vakitler, her şeyin kör bir
rüyayla başladığını ve bittiğini her şeyin..
kimse anlamıyor,

ah, her şeyin kendinde bir sonbaharı var.

dağları ve suları unutsam, dokunsam
şimdiki zamanına çocukluğumun,
yeniden dönsem suya ya da çırılçıplak
bir üşümeyle kendime. unutsam sesimi
örneğin, kırılmış onca şeyin hürmetine

sığınsam. sussam ve dinlesem o hikmeti,
çocukluğum olur bırakmaz beni, üşüdükçe
annem ve kandil. o büyük sırla döndüm
kendimi acıttığım yeşil suya. her yeri
yeniden yıkmalı, her şeyi yeniden, yeniden
her şeyi öldürüp dönmeli o büyük sırra.
nereye dönsem yüzümün acıyan kalbine
akıyor, üşüdüğüm her selâ. sonunda herkes,

ah, yenilir içindeki çocukluğa.

hiç kimse yoktu, kör oldum. çocukluğumun
ürkek elleriyle bir ip gibi dolandım boynumla,
çıplak ve soğuk gecesinde ölüme. defterimi
kapadım. öldüm çünkü her çocuk gibi
kaçırdığım o saklı fotoğraflarda. suları
yorumladım, telaşlı bir tutkuyla geldim bir
nehrin kendine döküldüğü yere. çocuktum
çünkü unutulmuş her çocukluk gibi eksik,

ah, unutulmuş her çocukluk gibi nezir.

kuzeyde bıraktığım son defterden
bir şey kalmadı saklayacak. yüzüme
saydığım kötülükler de yok
artık. anneme kalsa Faris haklıydı,
insan okunan her duada Yasin,
yaşanan her aşkta Mem olmalıydı.
oysa Doğu'da her şey kendine kopuk
bir dille tutunmaktaydı. hikâyesi
olmayan bir hiçlik duygusuydu çünkü,
her ayinde bir seyyîde bırakılmış
cinnet duygusu. saklıydım her resimde,
heryerde fail ve meczub. sustum,
Doğu'da susmak ne kadar susmak,

ah, acı ne kadar kendiydi.

(Yüzümdeki Kuyu [1998] adlı kitabından)

Tarkan Çeper

(1969) Yaşar Nabi Nayır Gençlik Şiir Ödülünü kazandı.

BİR TANRININ ATARDAMARI

şimdi pervaza yapışmış ölü sineklerden konuşuyoruz
hiçbir şey kalmadı elimizde sözcüklerden başka hiçbir
şey avutmuyor bizi ve biz oturmuşuz daire şeklinde
artık pervaza yapışmış ölü sineklerden konuşuyoruz
lacivert bir kıyımın yazılmamış önsözü
gibi ayaklandık ve yine oturduk tekrardan yani
en eski halimizde, sonra çocuklar geldi
konuşmaya aç ve artık kimsenin hatırlayamadığı çocuklar
sonra biz kıyısında kaldık yaşanmamış bir yaz bitiğinin

hep başa sararak izlediğimiz bir çizgi
film. gençlikten anımsanan uykusuzluk günleri
yorgun ve neşeliydik bir zamanlar
şimdi kuma gömdük silahlarımızı
en kalın yerlerinden kestik geçtiğimiz köprülerin halatlarını
artık konuşabiliriz pervaza yapışmış ölü sineklerin ağırlığını

kentin bütün sokaklarında yankılanan bir ses:
geçmiş geçmişte kaldı diyorlar
büyük bir koro olmuş grafikerler haber muhabirleri
ve mimarlar! ılık bir nefes
sonra yorgun bedenlerin ilacı derin uykular

uykulardan sonra ofislere ve plazalara konuşlanıyoruz
hiçbir şey avutmuyor bizi soğuk savaş masallarından
başka ve sözcükler de anlamını yitirdi bir süredir
yine de pervaza yapışmış ölü sineklerden konuşuyoruz

(Varlık 1090, Temmuz 1998)

Altay Ömer Erdoğan

(1970)

ADRESSİZ ZARFLAR / 2

gözümüz "İş İlanları"nı tarar gibi, uykusundan yeni uyanmış
çocuklar kadar
masum dolaşır ikindileri,
bu kent kekik kokmaz, keklik uçmaz göklerde
ah ne olayım, neler olayım

sarhoş kaldırımlar, ipek mendilin yenilgisi kâğıda
aşk sözlerinin yitirilmişliği; bir savaş daha başlar
bir barış daha gelmez
kül bir ömür, sallanır durur idam mahkûmu gibi yapraklar

bugün seni daha çok özledim, çünkü yanımdaydın
çünkü hiç gitmemiştin, Hisar'da çorba içmiştik,
sokak kedilerine üzülmüştük kendimizi düşünerek
suça tanım arayan acemi hırsızlardık
zamandan çalan

boş ve beyaz kâğıtlar dilenen diliyiz varlığımızın
dili geçmiş zaman çocuklarına sorular çoğaltan,
şimdi bir çiçek adı söylesem, fırtına diyeceksin
biliyorum biz bu baharı özlemle bekleyeceğiz
şimdi bir başka çiçek adı söylesem sana...

6 Şubat 1998 / İzmir
(Fayton 11, Mayıs 1998)

Hüseyin Köse

(1970) Arkadaş Z. Özger Şiir Ödülünü paylaştı.

KÜS/1

serçe kanatları bir dağa vurur acılarını
yara çağı geçince gel, bu daha hiçbir şey değil

gördüğün geçirdiğin bir hayat mürver ağacında
gidilse akşam sefaları, mayhoş, sıkıcı yerler
ağrımak uzun cevahir zamanı varsa
ve bir şarkının adı eğer unutmaksa
alışmak bir anneyi bile acıtabilir

sevgilim yaz öldürmüş, kötü yalnızlıklar öldürmüş
düş yalanlar annesi kendi günahlarında

gün gelir, gül geriye kocaman bir şey kalır
resimli albümlerden bu/bomboş söylenmelerden
sürer acısı ayrılıkların bir kalyon durmadan çürür
koştukça ben karacalar gece çıkan rüzgârlara
iki karanlık orman gibi durup baktı maşuk
mürvet – gitti gelenler gelmeyenler de gitti
sustum, caddeler kalabalık, ev içleri pas
akşamın bir çocuğa devrilen yeri, bu hep olur
işte engur, mutlu eden şarap, denizler yiyen ada
ambivalans yaşa, terket, kendini unuttur

yara çağı gelince gel, bu daha hiçbir şey değil

(Varlık 1090, Temmuz 1998)

Didem Madak

(1970)

KURBATİ

Gece lambası kırmızı bir kadın yapıyor beni
Oysa limon ağaçları bahçede küçük sarı güneşler taşıyor.
Dokunsam bile onlara yanmam. Ne tuhaf!
Bir oyuncak ayım vardı, ismi Işıldak.
Bir kızkardeşim vardı saçları simsiyah
Ne tuhaf böyle hatırladıkça herşeyi,
Ağrı Dağında saçlarımı karla yıkamak.
Kırmızı bir mum olsam yakışırdım şamdanıma
Oysa çok üşüyor ellerim bu akşam...

Martılardan duygulanmadım hiç, ne tuhaf!
Ben belki denizden bile eski biriyim.
Başka isimler bulmak isterdim martılara
Kirloş mesela kirloş desem artık onlara.
Kasapların perdeleri boncuktan
Et. Kan. Ve o boncuklu şıkırtılar
Ne tezatlı bir şey, ne tuhaf
Ne tuhaf acıyla hiç konuşamamak.

Gece lambası kırmızı bir kadın yapıyor beni
Herşey şimdi itiraf edilmeli:
Kocam bir çingeneydi.
Eşiniz bir çingene mi hanfendi? diye sorarlardı.
Hayır efendim derdim, hayır eşim bir sanatkardır.
Eski yırtık gecelikler, eski yırtık çarşaflar
Eski, yırtık bir sızıyla sevişirdik.
Herşey şimdi itiraf edilmeli:

Bir picaması bile yoktu benim kocamın baylar.
İnsan çingeneyse, yani ruhu çizgiliyse
İnsan acıyla yalnızca sevişebilir baylar!
Soruyorlar. Soruyorlar:
"Ellerin neden titriyor sevgilim"
Bilmiyorlar doğmadan öldürdüğümü üç-beş çingeneyi.
Üç-beş dünya kaldı artık aramda dünyayla
Artık açıklayamam bir türlü.
Ne tuhaf geçmişim kırmızı bir kadın yapıyor beni.
Herşey şimdi itiraf...

Bulurlar sabaha siyah, çirkin bir balık olarak
Açıklayamazlar artık beni bin türlü.
Bilmeyecekler, bilmeyecekler bir çingenenin
İsmini vererek kendime öldüğümü.
İsmim... İsmim... İsmim Kurbati.

Aralık '97

(Ludingirra 5, Bahar 1998)

Ayhan Bozkurt

(1971) *28 Numaralı Oda* adlı şiir kitabı yayımlandı.

YİRMİ SEKİZ NUMARALI ODA

Sekiz

tahta kurularıyla randevusu gecikmişti kızın
ağlaya ağlaya güldük
budala, tozlu ellerini yüzüne sürüp
yaşlandığını fark etmedi.

açınca sandığın içini
tozlu – ki sandıkları tozludur – bir el uzandı
dışarıya
ceviz kaplamalı sandıktı bu, dokundum,
ellerim terlemiş bir teni hissetti,
paslı kilitin yere düşmesiyle
irkildim, uzanmış ele aldırmadan
karıştırmaya başladım sandığı
toz gözlerimi yakıyordu, sarılsam dedim her şeye
görmesem de sarılsam, bunu yaptım...
yerle bir olduk, tozla duman
geriye hiçbir şey kalmadı, geriye hiçbir şey...

orada da kırıktı zamana araladığım kapı

kırıktı!

sandığın içi sandığımdan da kalabalıktı
ağır, nemli, uzun hüzünlü,
ürkek bakışlı gri bir mekan...
toz!

toz pistten havalandı, rayından çıktı tren

(Yine Hişt 41, Haziran/Temmuz 1998)

Ayhan Kurt

(1971) *Canavarlığa Yazgılı Şehzade* adlı şiir kitabı yayımlandı.

İNFAZ'DAN

Birdy! 24 yaşıma..

Resmi tarih.. resmi geçit.. daralan an!
Bir siyah uzun çok uzun yoruldum u z u n
Saçların kimliksiz bıraktığı, resimlerden
Kovduğu yüz! bellekte kurşun dökümü
Erken unutmak zorunda kalırız
Durmadan dışa vurup da
Hep içe düştüğümüz macerayı
Kâğıtların, kıskanç kasvet odalarının namluya
Sürdüğü ölüm.. el değmeden sevişmek sanki

96 mevsimin kargışlı döngüsünde
Susmuşsa artık merasim alayı
Bir hiçi bir hiçliğe taşıyan
Sakalar birer birer öldüyse yani
Lağvettiğimiz tasalar hangi iklime saklanır
Biz şaha kalkıp kalemize düşersek
Belki kalır bizden kopan
Ama heyecanla bize dönerken
Biraz geçkince.. yine de
Olgun meyvelercesine
Tadında diri telaşlarımızı hatırladığımız
O dar alan! o daralan an!
Herkes kendi doğrusunda pişman
Herkes kendi doğrultusunda yalan
Kendi damarını terk ettiğinde sahicidir
Ancak gövdeden uzaklaştıkça
Gerçek rengini bulur kan.. akardı
Buluşma saatine gecikmeden
Hesaplaşabilseydik bileklerimizle
İz bırakabilseydik akılgözlemevi'nde kilitli
Tedirgin geleceklere, gelmeyeceklere
Sorardık: bölük – dur!

Bin zehre bölündüğümüz
Cenkler tarihinden sıyrılıp
Söküp gün yüzünden rütbelerimizi
Yenginin, yenilginin sustuğu mola: fırsat
Bulduk, sorduk
İnsan ruhunun hangi cephesine siner de
Benlik ezgisini mırıldanır neşeyle
Ezilmeden kendinde, altında kalmadan o duvarın
Gölge dibinde insan nasıl
Mırıldanır benlik ezgisini şevkle

Kutsal mıdır sürgülendiğim kapılar
O kapılar sedef yumruklarımızın parlattığı
Mut yuvalarına kapalı oysa
Ben itiraflara açıldıkça
Rehberim oldu aciliyet ve telaş
Rehberim kana âşık
Korkulu sularda çalkantılı bir istiridyeydi:
Galiba selimışık
Kullanışsız karşılıksız
Bin ağlayış bin yakarış bin haykırış
Karıştım kölelerin puslu iniltisine yaşamak pahasına
Rehberim oldu dilde viran, alfabede yarış

Öğrendim/bilmek kötü bir sıfattır, gitmek altın fiil
Gittikçe açılır yara: sevildikçe habisleşen muamma
Bulur bizi: cinayet canileri saklayamaz
Eve dönüş yollarında adımlarımız
Sarsak ve kazaya uğradım yaralarımda
Deme hakkını elden kaçırmış
Hasta adam! zavallı ukala
Hangi cerrah erişebilir artık
Hapsolduğumuz yaraya
. . . . .

(Ludingirra 5, Bahar 1998)

Selim Temo

(1972)

İHANETİN UĞULTUSU

"Söz, tene dönüşmüştür" (İncil)

öylesine bir Mayıs. bu
ikinci, sen yoksun. ruhum
çinko bir tepside. yalnız;
arayan değil dönen biridir

her yer bulaştı üstüme. kirliyim,
bir zenci kadar telaşlı. bağırın,
diye sustum, söz ve ses
yabancıdır, ten yanılmaz. ansızın
bir teleferik, termometre ya da aysar...
deliyim, bir gece bekçisi kadar dalgın. kefen
diye örtünmedin üstüme

işte herkes çekip gitti. geç oldu, ama
anladım, insandan korkmak gerektiğini. söyler-
im, zaman ve veznedar cüreti:
"esrik bir kadını öpüyorum. bakmayın
adımı bilmiyor. nasılsa unutur
güneşin kuzeyden battığını. kasıklarında
cinlenen hin'e sarılıyor. bildiğim
tek özgür ülke, nüfus: 1, rakım: 1.72!"

içime döndüm yine. seni severek
kullandım çarşı iznimi

(Kavram Karmaşa 8, Mart/Nisan 1998)

Tuna Kiremitçi

(1973) *Akademi* adlı şiir kitabı yayımlandı.

KUMARBAZ

Geceli gündüzlü bir yola
Tam da şehrinden çıkmışım.
Sevememen doğal beni,
Katran ve tüy içindeyim.

Güya hileli destem
Sıcak bir asfalt gözlerimde,
Ve yanıp sönmekte hayat
Tek penceresinde kalbimin.

Kim kazanmış olabilir
Böyle pis bir oyunda,
Aşkta kaybeden bensem
Şansa her bıraktığımda.

Nabzım tazı hızında,
Deve gücünde keder,
Bedellere inanmamam
Demek buraya kadar.

(Göçebe 7, Mayıs 1998)

Devrim Dirlikyapan

(1974) *Karla Gelen* adlı şiir kitabı yayımlandı.

BİR YANLIŞLIK OLDU

bir yanlışlık oldu, büyüdüm;
hiç çizgi roman okumadan,
futbol oynamadan, daha tekerlemesi bile
bitmeden masalımın, korkulara sürüldüm.
bir uyku tünelinde geçti çocukluğum.

saatim yoktu. ölçemedim ömrümü,
her doğum günüme bir müzik kutusu kurabildim.
otuz yıl öncesine randevu verdim kadınlara
kimseler gelmedi. bir yanlışlık oldu, bekledim,
bir parantez içi gibi kaldım geçmişte.
son baskıya yetişmedi umudum.

bir itiraz dilekçesi buldum kendime
müzik, sinema ve edebiyattan; içime iğneledim.
bir yığın "maddi hata" bulundu düşlerimde.
aşk bir ağır ceza suçuymuş, bilemedim.
bir yanlışlık oldu, öldürülmedim.

param yoktu, yalnızca bir kap mide spazmı
alabildim. en yoksul kafiyesi oldum çağımın.
güncelleştirilmemiş bir yazıt gibi yaşadım.
bir yanlışlık oldu, büyüdüm. ta başından
yakalandım hayata; mağara resimleri çizerken
rahim duvarlarına annemin.

(Dize 29, Mart 1998)

Serap Erdoğan

(1975) Arkadaş Z. Özger Şiir Ödülünü paylaştı.

UNUTKAN DOKU

En uyumlu mevsime atardı
Saçının bol kederli urganını
Henüz edinmiştim bu birbaşınalığı oysa
Ben her yolculuğa akşamı ekledim
Sesimin unutkan dokusu bundan kırıldı
Büyük harflerle keserken yolumu italik zaman

Uzak da yorulur uzak olmaktan
İhanet ağrılı yüzünden anlarım
Çiğnediğim yasalarla sınırlı nasılsa hayat
Nasılsa hangi sokağa çıksam yasak avuçların nemi

Yassılmış saatlerinden tanımak günü
Tumturaklı anılardan geçerek; bilenmiş

Kaldırımlar kaldırmaz mı dersin
İki kişiden bir olmanın suçunu
Üzünç ağacıyım; caddeyi bölen
Hep açık bırakıyorum kentlerin kapılarını
Açık kalıyor ömrün üstü nedense
Aşksa sürekli misafir yüzünde,
Benzeyip dururken fotoğraflar şiire

Fakat bulurum açıklarında yiten sorunun im'lerini
Bir ayrılığın orta yerine bağdaş kurarım
Çıplaklığın epeyce kararlı üstelik
Yeniden sorumlu olurum
Üstünü çizdiğim sözcüklerden

Seni acele yaşayıp
Usulca anlattım kendime

(Düşlem 12, Nisan 1998)

Zeynep Köylü

(1978) Sabri Altınel Şiir Ödülünde üçüncülüğü kazandı.

YALNIZLIĞIN GÖÇ MEVSİMİ

Karın üşüdüğü saatlerde
Bir su damlasıydım ırmağından ayrılan
Yaşamın ellerini görmezdi gece
Kırılan bir dalın ağrıyan yerlerine
Tomurcuklar sunardı –her nedense–
Kırık bir camın tuza bandığı
ve unuttuğu gök mevsiminde
acısıydım aykırı günlüklerin, gündelikçi
düşlerin sararmış dişlerinde

Ağzının sonsuz gül kokan ölü boşluğunda
Ateşlerle dağlanmış, sözler ile kargışlı

sesim. Bir bıçak düşerdi yarasına imgenin
Yaban dağ çiçeğinin saksıda bekleyişi
Tapınağını yıkıveren güvercin
Tutkusuz gezerdi acı koyaklarında
Sessizce gizemine girmenin
tarihsel yanılgısı
Bir günah ormanında bağışlanırdım

İpin koptuğu ve ipeğin yırtıldığı
ölümün bal çanağında gizlendiği aşka
dokunuş. Sırlarıyla birlikte gömerdim
suskunun gözlerini
Umut, kefaletle hür bırakılan
çimenin yağmurla işlediği suç
Tenimde gölgesi gezerdi anlamının
Hoyrat bir çığlıktı yankıyarak kanayan
Karanfile dönerdi her aldanış.

Yalnızlığın göç mevsiminde uzlaşırdı beden acısı
Zaman: ketum ağzında nice sözcük saklayan
Denizin tanıdığı, göğün en yabancısı
En tutkulu yerinde haykırının
Susardı güz mavisi orkide
Bütün doğruların yanlışıydım

Bir aynanın kendini kestiği yere
Ölü kedilerini bırakırdı çocuklar
Kırık bir camın tuza bandığı

(Ludingirra 5, Bahar 1998)

Marje Aydın

SÖZLÜK

Yağmur: susuzluğumuzun eleştirisi
Çöl: bir aşktan kalanları koyduğumuz müze

Caz: seviştiğimiz yatağın entarisi
Kırmızı: elma yetiştiren bir dize

Süreya'nın şiirleri, davetsiz nikah şahidi
Haciz getirmişti Ece, kâğıttan evimize

Ben senin güzelliğine yelkendim
Deniz dediğimiz de gözlerin miydi ne?

KONUKLUK

Adım kalsındı can isteyen bir duvarın tekinde
Bir cümbüş davetiye ister miydi, yapmayın
Ya hangi rengini verecek bu resme şiir
Bu konuklukta hangi öte anlam boy verir

Ötede küskün bir aşk var, duymak ister misiniz
Anlatırım, belki bir gün siz de bana gelirsiniz
Yoluma şiir eskileri serdim, kaşiflik size kalsın
Basınca gül biter avucunuzda, allah canımı alsın

(Abraxas 4, Bahar 1998)

enderemiroğlu

YAĞMUR TOPLAR SU BİRİKTİRİR DENİZ ANLAR

asya toz ve duman tren garlarından sarı metal gözlerin artakalan
ikiye katlanmış bedenim tahta bavul beyaz mendil horoz ayna
kara tarak beyaz çorap kırmızı kurdele siyah beyaz fotoğraf

gül pudrası, lotion pompeia, briyantin, yağsız krem ve eau de cologne

asya ateş ve gam tütsü buharlaşan sudur yanan kiraz ağacından
suyla beslenir ellerim ve toprakla ağır koku gümüş tabaka ağaç ağızlık
köstek saat muhtar çakmak hakim yaka uzun asa cilalı kundura

çiçek suyu, oje, kömür sürme, gül suyu ve souvenir de constantinople

asya yıldız ve kan bir uçtan bir uca ölü bebek kara toprağından
tahta bekar odasında ilk döllerim sarı çakı damla sakız lâtilokum
çubuk kılınç

bakır sahan kara kazan hasat ayları gelin alayı çilek zamanı

gümüş halhal, ağılı yüksük, ceviz sandık, kına dövme ve mor kanaviçe

asya ölüm ve zan çıplak elle boğulmuş bir vezir ağrır kasıklarından
mil çekilmiş içoğlan gözlerim beyaz yaka kâbus rüya kaymak dondurma
ecel ferman atlas kaftan sarı safran kara katran hançerli sultan

iğne toka, elmas hızına, ipek tülbend, penbe göynek ve kadife kuşak

asya fal ve beyan ulema yağlı ip haber alır uzak kuzey yıldızlardan
ters masaya oturdum ağzımda su gece kalfa erdişi abla şehlâ usta
inci gerdan haram kurban boynuz talan günah salan yalnız kalan

(Ludingirra 5, Bahar 1998)

Ali Hikmet Eren

Kül dergisini çıkarıyor. Geçen yıl, *Yağmura İçerden Bakmak* adlı şiir kitabını çıkardı.

KAMBUR

1/
sırdaş güvercin gagalarında çatıların
akşamdan kalma çiçeklerle sınanırdı aşk. ve şiir–

alçaktan uçan gecekuşları kalırdı çocukluğun

daha yazmadı şiir bilekleri yalan bir ozanla
ben şiir içerdim, yalanıp dururdum yalanlarımı
kıyısında bir hiç'in–

sırtımı kambur yapıp içine akardım kentin– –

2/
kolunda saat taşımayan bir aşktım o zamanlar ben
mürekkep dökülmüş evler damında
sıradan bir sanrı

sarhoşluğunu silip alkolle
öldürdüklerinde bir adamı kendinden,
kuşkuyla geçti tarih kitaplarına intihar– –

ışıklı bir oyundan ışık oyunlarına
yıldız taşıyan bir çocuktum ben o zamanlar,

yüzme bilmiyordum, kandırmıştım tanrı'yı: yırtmıştım!

(Kavram Karmaşa 10, Temmuz/Ağustos 1998)

haKAN Kaynar

PANZEHİR

I. Su

ey bu toprakların ba*kir*e kızı

kapında durdu bu abdal kişi içindeki ateşi büyütmek için
bir tas su getir ki dökeyim yüzüne. sökülsün
elişi dantelleri sözlerini duymayan direklerin

rüzgârı beklerim diyorsun ya açılmaz, en güçlü nefesle
bile sobaların demir kapakları. oysa kudurmalı içindeki ateş
gelir diye babanın suçlu kurtları bana bir tas su getir

ölürken insanın uykusu gelir parlayan ay bedenlerin yanında
uzak yıldızlar topraktan bir libas giyer (sen) tarihin bakire kızı
alnındaki yazı hangi kavmin terkedilmiş lisanı ki yok kitabında
bir insanla sevişerek büyümek

suretlerin büyüsü terle bozulur tenle kurulur çünkü köprüsü
aşkın metropollerin şaşkın kızı hepsi elli yıl daha yaşarsın can
suyunu bırak boşalsın ayağa kalkmış
penisi karşı kıyıların

ölüm uykularının perisi değilim korkma bitsin avla avcının
oyunu gel bir el tavla oynayalım at bakalım bekaret zarını

mutlaka kandan başka bir şeydir gelecek

(Kül 1, Mart 1998)

Nilay Özer

OĞUL

Ne güzel bir annedir ölüm
Mayın tarlasında zambak ararken
Yaşamı yalanlayan bir oğul için.
Anonim acıları önüne katıp
Düşünce asker kınası kokan yollara
Ne güzel bir annedir ölüm
Lekesiz bulutları da peşine takınca

Oğul günbatımında kızıl derili ağıt
Oğul masalsız uyur sübyan kokun koynumda.

Gecenin çakırkeyif balık pulları gibi
Kanı durmuş bir morda ışıldar teni
Aydınlığı kendinden önce varır dağlara
Dağlar ki yeryüzünün gök mihraklısı!
Eşkıya, asker ve düzen furyası
Ölene cennet verir, kalana madalya
Ne güzel bir annedir ölüm
Sütü kesilince sancıyan umutlara

Oğul, Tanrı'nın yüreğine kadar uçmuştur
Sesindeki türküyü özleyen turna.

Yarın bir dil sürçmesiymiş özürsüz
Kelebek tozuymuş genç gönlünün kalıtı
Saklasam tozar gider, koklasam tozar gider
Kaç çiçeğe konmuşsan hepsini üzer gider
Sarınca bedenini kan asıllı bayrağa
Ne güzel bir annedir ölüm
Beyaz mermer yüzüyle yaşar avuntularda

Vatan sağ olsun olmasına da
Sen de sağ olsan fena mı oğul...

(Varlık 1089, Haziran 1998)

Şener Özmen

BEN DURU SULARDA

eşkâlimi
    suretimi
        ve beylik aynamı alıp
çıkıyorum

günlerin köpüğünü ve onca zamanı bu cadıkazanından
şşşş... birazdan! Tasıma şıp-damlayan duvarsaatini
ezeli ve ebedi tiktaklarını onun. Dilimi ve gövdesel ağırlığımı
sonradan

– *alooo? Sen kapıya bak ana! Merhaba hayatım...*
pusumu
    pusulamı
        kaba-mevzimi
çölün mukaddes şiirini son anda: *Kamer!*
aldım-zehrini şaşılası kuşağın nokta
bedeli ödenmişken pan-zehiri de
aldım çıkarayakçıplak
dürülmüş defterini ömrümün. Sesimi, genzimi
handise cançekişimi Mer-
canpazarında

– *bak çıkıyorum!*
şşşş... birazdan!
şantaj külliyatını ve de aşk mevzuunun
bu çok önemli bu çok önemli bu çok önemli bu çok
çeliğin cürretini, pasın keyfini, terbıyıklı şafağı
loğusamı, lotüsümü, külümü
küremi, düşlerimi, çıngırağı
şikeste yüreğimi aldım, bir avuç kırışığı
yerden, serden ve terutaze demlerden
aldım cismani uykunu ölümlerden.. Seni
böyle kelle koltukta sapısiliksarı
batıl ve bedbin seviyordum. Aldım
bir içrek çarmıha mıhladım hepsini

"Ben duru sularda yıkanmaya alışık değilim", dedim
"Ben duru sularda üşümeye layık değilim", dedim
"Zelal", dedim
"çıkıyorum sudan!"

(Amida 5, Mayıs 1998)

Celâl Soycan

GÜN ŞİİRLERİ

1
bir tanım arıyorum güne
sarkıtıp çekülü eşyanın ve sesin
oynak kimyasına

buzla buhar arasında
bir gün ve bir geceden biraz fazla dolaştım
bu yüzden eskidi adım

sarnıçta tutuklu yağmur
öğreniyor toprağı
deliren güneş körelirken gölgede
suya vuruyor yüzümdeki hayal

birkaç söz duysa diner gün
uygun sargılar denense
tanık bulunsa olmayana veya muhbir
ümmeti örselenmiş peygamber gibi
kapanır içe ve dışa

açılmam artık içe ve dışa

2
bir Arşimed çalımıyla giriyorum güne
saklı tutulanı bulmaya

arınıyorum geceden
Blake Kafka ve Rimbaud artıklarını
ıslık çalarak süpürüyorum

gün süt dolu memesini dayıyor ağzıma
edepsizce ürperiyorum

3
bitince başlayanın tanığı gün
kesik kesik fışkırıyor
yağmalanmış uykuma

yanlış yüzüme vuruyor
çatlaktan sürünerek geçen ışık
sekmeyen imgeler zorluyor parantezi
kol saatimin gürültüsü dolduruyor
adımla aramdaki boşluğu
tutuk bir fahişeyle sevişiyorum

4
bir kürt kilimi gibi ağırbaşlı günler
batıyor yazdığım sulara
bir rastlantı gibiyim dünyanın ilk maddesi
sonsuz buz

(Dize 37, Kasım 1998)

Adem Yeşilyurt

ÖLÜ ŞAİRİN EVİNDE

kâğıtta donuk anlam, cam
yüzü uzunluğa dönük, mektup
kitapların önünde kahverengi anlayış
'en son ben açıldım en son ben açıldım'
kendini ezberletme telaşında, çekmece
eli memesinde bir yağmur, dışarda

perde konsol sandalye kilim kitaplık
her yerde sözcük kırıntıları, buruşuk, atılmış

köşelerini kollayarak büyümüş ev
bir virgül kadar yalnız
orada şimdi

bulunacak kadar yalın
ölümlü bir rüzgârın kucağında
saçları bacası diken diken
ne olduğuna kör, aklı
bu sessizlik hangi anlam
oğlum neden bu kadar beyaz
toprağa açılı bu çukur kimin için
onlarca aynı yüz ölen kim
hangi kumaştan dikilmiş bu tek düze devinim

kulağına eğildim söyledim
öldü dedim oğlun senin

ekim '97

(Abraxas 4, Bahar 1998)

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ 7
1998'DE ŞİİR 11
BELGELİK 24

FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA (1914)
Anılar Tapınağı (Yaşasın Edebiyat 3, Ocak 1998) 43
Aydınlık Oyunu - Tay (*O, 1923* kitabından, 1998) 43

İLHAN BERK (1918)
Sesle Dolu Ağaçlar (Kitap-lık 32, Bahar 1998) 44
Taşlar (Yeni Biçem 64, Ağustos 1998) 45

SALÂH BİRSEL (1919)
Iıh (Türk Dili Dergisi 66, Mayıs/Haziran 1998) 45

MEHMED KEMAL (1920-1998)
Çare - Hal (*Dünya Güzel Olmalı* [1954] adlı kitabından) 46

ATTİLÂ İLHAN (1925)
Neydi O Bir Zamanlar (Varlık 1093, Ekim 1998) 47

BAŞARAN (1926)
İsyanı "Çağlayan"daki Koca Çınarın
(Adam Sanat 152, Temmuz 1998) 48

CAN YÜCEL (1926)
Requiem (Öküz 55, Aralık 1998) 49

ŞÜKRAN KURDAKUL (1927)
Bezgin Süvari (Varlık 1095, Aralık 1998) 50

ECE AYHAN (1931)
Bel Kanto: İkinci Meşrutiyet 51
Bel Kanto (Kitap-lık 33, Yaz 1998) 51

VEYSEL ÖNGÖREN (1931-1998)
Koca Ülke'den (1983) -*Remtelebe*'den (1982) 52

ARİF KARAKOÇ (1932-1998)
Şiir Ağacı (Düşlem 18, Ekim 1998) 53

GÜLTEN AKIN (1933)
Eski Nine (Kitap-lık 33, Yaz 1998) 54

CEVAT ÇAPAN (1933)
Yarısını Dinlediğim Bir Masal
(Milliyet Sanat 437, 1 Ağustos 1998) 55

AHMET OKTAY (1935)
Anneler Günüymüş (Varlık 1090, Temmuz 1998) 56

ALİ PÜSKÜLLÜOĞLU (1935)
Uyanık Uykuda (Yaşasın Edebiyat 4, Şubat 1998) 57

KEMAL ÖZER (1935)
Onların Sesleriyle Bir Kez Daha (Varlık 1088, Mayıs 1998) 58

RUŞEN HAKKI (1936)
Böylesi Hasretin (Adam Sanat 149, Nisan 1998) 59

ÖZDEMİR İNCE (1936)
Mani Hayy I,a (*Mani Hayy* [1998] adlı kitaptan) 60

HİLMİ YAVUZ (1936)
Akşamın Yarısında (Yaşasın Edebiyat 3, Ocak 1998) 61

ÜLKÜ TAMER (1937)
Küheylana Ağıt (Kitap-lık 31, Kış 1998) 61

İHSAN ÜREN (1939)
Alev At (Yeni Biçem 67, Kasım 1998) 63

ERAY CANBERK (1940)
Kent Kırgını (Yaşasın Edebiyat 3, Ocak 1998) 64

FİKRET DEMİRAĞ (1940)
İki Boş Deniz Kabuğu (Yaşasın Edebiyat 9, Temmuz 1998) 64

YÜKSEL PAZARKAYA (1940)
Yaz Göçtü (Yaşasın Edebiyat 13, Kasım 1998) 65

YEŞİM SALMAN (1940)
* * * (Adam Sanat 152, Temmuz 1998) 66

HÜSEYİN ATABAŞ (1942)
Portre (Düşlem 17, Eylül 1998) 67

ATAOL BEHRAMOĞLU (1942)
Beni Bir Yaza Gömdülerdi Bir Zaman
(Varlık 1086, Mart 1998) 68

SÜREYYA BERFE (1943)
Çok Arıyorum Seni (*Ruhumun* [1998] adlı kitaptan) 68

GÜVEN TURAN (1943)
Sinop (Varlık 1090, Temmuz 1998) 69

SENNUR SEZER (1943)
Bir Çakıl Taşı Daha (Damar 83, Şubat 1998) 70

REFİK DURBAŞ (1944)
Hüzne Misafir Günler (Milliyet Sanat 437, 1 Ağustos 1998) 71

ÖZKAN MERT (1944)
Şair! Seni Nasıl Koparırız Dağlardan? (Yaşasın Ed. 3, Ocak 1998) 72

HÜSEYİN PEKER (1946)
Gizli Hastalık (Yeni Biçem 62, Haziran 1998) 73

MEHMET TANER (1946)
Bentsiz Bulut (Yaşasın Edebiyat 11, Eylül 1998) 75

AHMET ADA (1947)
Ergen (Adam Sanat 152, Temmuz 1998) 76

METİN GÜVEN (1947)
Siyah Kan (Yeni Biçem 60, Nisan 1998) 77
At Mezarlığı (Şiir-lik 48, Şubat 1998) 77

GÜLSELİ İNAL (1947)
Yanan Bir Yer Üzerine Kutsal Konuşmalar
(*Chöd Raksları* [1998]adlı kitaptan) 78

İNCİ ASENA (1948)
Tutamadığım Sözler 2 (Adam Sanat 146, Ocak 1998) 80

HULKİ AKTUNÇ (1949)
Bir Şeyin Varoluşu (Ludingirra 6, Yaz 1998) 81

ARZU K. AYÇİÇEK (1949)
Siyanür (Şiir-lik 47, Ocak 1998) 83

HAYATİ BAKİ (1949)
Tuhaflık (Kavram Karmaşa 8, Mart/Nisan 1998) 84

SİNA AKYOL (1950)
Geçtiydi - Gezi (Varlık 1095, Aralık 1998) 85

EBUBEKİR EROĞLU (1950)
Buluşma (Kitap-lık 33, Yaz 1998) 86

A. HİCRİ İZGÖREN (1950)
Bir Ömür Yetmez (İnsan Şiir Defteri 7, Aralık 1998) 87

MEHMET MÜMTAZ TUZCU (1950)
Bodlerin Resmine Bakarken (Morca 25, Mayıs 1998) 88

COŞKUN YERLİ (1950)
O Yaz Dayım, Suat, Ben (Göçebe 7, Mayıs 1998) 89

TAHİR ABACI (1951)
Kapalı Hava (Yeni Biçem 58, Şubat 1998) 90

GÜLTEKİN EMRE (1951)
Gece Geçtim Ömrümün Üstünden
(Milliyet Sanat 437, 1 Ağustos 1998) 90

ENİS BATUR (1952)
Taş Damlalar (Kitap-lık 33, Yaz 1998) 91

ABDÜLKADİR BUDAK (1952)
Seçim Sonuçları (Yaşasın Edebiyat 6, Nisan 1998) 92

HAŞİM ÇATIŞ (1952-1996)
Bu Son Şarkı (*Şiirler (1974-1979)* adlı kitabından) 93

MÜSLİM ÇELİK (1952)
Çünkü Onlar Gittiğinden Beri Sıcak Göz (A. Sanat 153, A. 1998) 94

GAZANFER ERYÜKSEL (1952)
Som Siyah (Düşlem 17, Eylül 1998) 95

OYA UYSAL (1952)
Sokaklar (Yaşasın Edebiyat 9, Temmuz 1998) 96

ERGİN YILDIZOĞLU (1952)
Vae Soli (Adam Sanat 153, Ağustos 1998) 97

METİN CENGİZ (1953)
Karanlıkta (Varlık 1088, Mayıs 1998) 98

ŞÜKRÜ ERBAŞ (1953)
Saklı Su (Varlık 1094, Kasım 1998) 99

TARIK GÜNERSEL (1953)
Serpinti (Adam Sanat 157, Aralık 1998) 100

ŞAVKAR ALTINEL (1954)
Dingin Cumhuriyet (Kitap-lık 34, Güz 1998) 101

ALİ CENGİZKAN (1954)
Fırtına (Morca 25, Mayıs 1998) 103

VEYSEL ÇOLAK (1954)
Maske Toplantısı (Edebiyat ve Eleştiri 38,
Temmmuz/Ağustos 1998-Dize 34, Ağustos 1998) 104

SALİH ECER (1954)
Başımızın Üstünde Neyiniz Var (Defter 32, Kış 1998) 105

HÜSEYİN FERHAD (1954)
Dişi Totemler I-II (Adam Sanat 156, Kasım 1998) 106

HİLMİ HAŞAL (1954)
Nankör (Yeni Biçem 65, Eylül 1998) 107

ARİFE KALENDER (1954)
Okyanus ve Çöl (Şiir-lik 53, Temmuz 1998) 108

OĞUZHAN AKAY (1955)
Bugün de Akşam Öldü (Adam Sanat 146, Ocak 1998) 109

OSMAN SERHAT ERKEKLİ (1955)
Haşim Çatış'ın Zamansız Ölümü Üzerine
(Yeni Biçem 65, Eylül 1998) 110

MEHMET KÂZIM (1955)
Öndeyiş (İnsan Şiir Defteri 4, Eylül 1998) 110

RONİ MARGULİES (1955)
Anahtar Destesi (Adam Sanat 147, Şubat 1998) 112

FERGUN ÖZELLİ (1955)
Gökyüzünü Kulaçlama Zamanı (Poetik'us 16, Şubat 1998) 112

SERDAR ÜNVER (1955)
Ayna (Yeni Biçem 60, Nisan 1998) 113

YUSUF ALPER (1956)
Çıkarın (Dize 30, Nisan 1998) 114

ADNAN AZAR (1955)
Gecenin Sürmesi İçin...(Varlık 1093, Ekim 1998) 115

SALİH BOLAT (1956)
Anımsamalar (Varlık 1089, Haziran 1998) 116
Gece Tanıklığı (Defter 33, Bahar 1998) 117

HAYDAR ERGÜLEN (1956)
Mırıldandığım Şeylersin... (No 1,Temmuz 1998) 118

TURGAY FİŞEKÇİ (1956)
Bağışıklık (Adam Sanat 154, Eylül 1998) 119

LALE MÜLDÜR (1956)
Y-Faktörü (Defter 33, Bahar 1998) 120

MAHMUT TEMİZYÜREK (1956)
Paranoya, Kırlangıçım Paranoya (Defter 32, Kış 1998) 122

ŞERİF ERGİNBAY (1957)
Yolcunun Düşü Ve Gerçeği (Morca 25, Mayıs 1998) 123
Aykırı Dal (İnsan Şiir Defteri 5, Ekim 1998 - Bahçe 7/8, Kasım/Aralık 1998) 124

MUZAFFER KALE (1957)
Gülümseme (Yeni Biçem 57, Ocak 1998) 124

YUNUS KORAY (1957)
Gidiyor Ay-Dergilerde-Zıt Sevgi
(Yeni Biçem 59, Mart 1998) 125

YÜCELAY SAL (1957)
Şahmerdan (Yeni Aşk 1, Yaz 1998) 126

ENGİN TURGUT (1957)
Kalmıştır (Milliyet Sanat 437, 1 Ağustos 1998) 128

YILDIRIM TÜRKER (1957)
Mor Salkımlar (Ludingirra 5, Bahar 1998) 129

ORHAN ALKAYA (1958)
Sevişmek O Çok Tanrıyla (Ludingirra 7, Güz 1998) 130

ERGÜL ÇETİN (1958)
Güvercinler Güneşin...(Çağdaş Türk Dili 122, Nisan 1998) 131

ENVER ERCAN (1958)
Sizin İçin Günlerdir Pul Biriktiriyorum
(Öküz 45, Şubat 1998) 132

AHMET ERHAN (1958)
Boğulmak (Papirüs 12, 1998) 133

MEHMET YAŞIN
Hayal Tamircisi (Adam Sanat 147, Şubat 1998) 134

HAKKI ENGİN GİDERER (1959)
Dört Yaralı Geyik (Yeni Biçem 57, Ocak 1998) 134

MUSTAFA KÖZ (1959)
Nice Günler, Haftalar (Mozaik 13, Ocak 1998) 135

METİN FINDIKÇI (1960)
Peltek Se (Yeni Biçem 61, Mayıs 1998) 136

TUĞRUL KESKİN (1960)
Koynumda Gezdirdiğim Yılan (Dize 33, Temmuz 1998) 137

ÇİĞDEM SEZER (1960)
Leyla Sylvia Hattı (Damar 84, Mart 1998) 138

TURGAY KANTÜRK (1961)
'Things'-'Otherness' (Varlık 1094, Kasım 1998) 139

YILMAZ ODABAŞI (1961)
Seyrantepe'ye...(Varlık 1095, Aralık 1998) 140

OKTAY TAFTALI (1961)
Aşklarınızın Sahibi Benim (Öküz 49, Haziran 1998) 141

ZEYNEP UZUNBAY (1961)
Gitmekse Gitmek (Varlık 1090, Temmuz 1998) 142

HÜSEYİN ALEMDAR (1962)
Az Yalan Az Kış Güneşi (Yeni Biçem 57, Ocak 1998) 144

SEYHAN ERÖZÇELİK (1962)
Butler Yeats'in Bir Şiirini Okurken... (No 1, Temmuz 1998) 144

ADNAN SATICI (1962)
Grammer, (Papirüs 19, Eylül 1998) 147

CEM UZUNGÜNEŞ (1962)
Yeşil Tırnaklı Şizofren (Varlık 1093, Ekim 1998) 148

BİRHAN KESKİN (1963)
Aşk (Kitap-lık 33, Yaz 1998) 149

CİHAN OĞUZ (1963)
Aşk Öncesi Sayıklamalar (Pencere 9, Mart/Nisan 1998) 150

METE ÖZEL (1963)
Dağlı Şiirler 4 (Adam Sanat 148, Mart 1998) 150

NAZMİ AĞIL (1964)
Seçilmeyen (Adam Sanat 148, Mart 1998) 151

ALİ ASKER BARUT (1964)
Karanlıkta Kırık Bir Yıldız
(Adam Sanat 152, Temmuz 1998) 152

kÜÇÜK İSKENDER (1964)
Entrika (Öküz 53, Ekim 1998) 153

ALTAY ÖKTEM (1964)
Yıkılış Suresi (Düşlem 12, Nisan 1998) 154

HAKAN SAVLI (1964)
Nişapurlu Hayyam (Adam Sanat 151, Haziran 1998) 155

DERYA ÇOLPAN (1967)
Balıkçıların Gözleri (Dize 33, Temmuz 1998) 156

HALİL GÖKHAN (1967)
Bir Yıl Yağan Yağmur Kadar'dan, (Göçebe 7, Mayıs 1998) 157

GÖKÇENUR Ç. (1967)
Acının Soyağacı (Yeni Biçem 60, Nisan 1998) 159

İRFAN YILDIZ (1967)
Bütün Kelimeler Acı İçinde (Göçebe 7, Mayıs 1998) 160

YILMAZ ARSLAN (1968)
Unutmak Suları'nın...(Poetik'us 15, Ocak 1998) 161

METİN KAYGALAK (1968)
Yüzümdeki Kuyu'dan (*Yüzümdeki Kuyu* [1998]adlı kitaptan) 162

TARKAN ÇEPER (1969)
Bir Tanrının Atardamarı (Varlık 1090, Temmuz 1998) 164

ALTAY ÖMER ERDOĞAN (1970)
Adressiz Zarflar-2 (Fayton 11, Mayıs 1998) 165

HÜSEYİN KÖSE (1970)
Küs/1 (Varlık 1090, Temmuz 1998) 165

DİDEM MADAK (1970)
Kurbati (Ludingirra 5, Bahar 1998) 166

AYHAN BOZKURT (1971)
Yirmi Sekiz Numaralı Oda 8,
(Yine Hişt 41, Haziran/Temmuz 1998) 168

AYHAN KURT (1971)
İnfaz'dan (Ludingirra 5, Bahar 1998) 169

SELİM TEMO (1972)
İhanetin Uğultusu (Kavram Karmaşa 8, Mart/Nisan 1998) 171

TUNA KİREMİTÇİ (1973)
Kumarbaz (Göçebe 7, Mayıs 1998) 172

DEVRİM DİRLİKYAPAN (1974)
Bir Yanlışlık Oldu (Dize 29, Mart 1998) 172

SERAP ERDOĞAN (1975)
Unutkan Doku (Düşlem 12, Nisan 1998) 173

ZEYNEP KÖYLÜ (1978)
Yalnızlığın Göç Mevsimi (Ludingirra 5, Bahar 1998) 174

MARJE AYDIN
Sözlük - Konukluk (Abraxas 4, Bahar 1998) 175

enderemiroğlu
Yağmur Toplar Su Biriktirir... (Ludingirra 5, Bahar 1998) 176

ALİ HİKMET EREN
Kambur (Kavram Karmaşa 10, Temmuz/Ağustos 1998) 177

haKAN KAYNAR
Panzehir I. Su (Kül 1, Mart 1998) 178

NİLAY ÖZER
Oğul (Varlık 1089, Haziran 1998) 179

ŞENER ÖZMEN
Ben Duru Sularda (Amida 5, Mayıs 1998) 180

CELAL SOYCAN
Gün Şiirleri (Dize 37, Kasım 1998) 181

ADEM YEŞİLYURT
Ölü Şairin Evinde (Abraxas 4, Bahar 1998) 182

DOĞRU - YANLIŞ CETVELİ

YILLIK : 1993

Sayfa	*Yanlış*	*Doğru*
36	Son dize 37. sayfaya alınacak	
47	" " 48. sayfaya alınacak	
59	İkinci kesimin son dizesi 'seyrediyor'	bir önceki dizenin sonuna eklenecek
62	Son iki dize s. 63'teki dizeyle birleştirilecek	
80	Son dize 81. sayfaya alınacak	
81	'Omuzlarından' dizesiyle 'Onlar gelirler' dizesi birbirinden ayrılacak	
85	Alttan 5. dizeyle 4. dize birbirinden ayrılacak	
86	Alttan 3. dizeyle 2. dize birbirinden ayrılacak	
159	İlk dize 158. sayfanın sonuna eklenecek	
169	Son dörtlüğün 2. dizesiyle 3. dizesi arası birbirinden ayrılacak	
33	Alttan 3. dizede 'Latinceyi'	'Latincesi'
35	Alttan 4. dizede 'cehennemi'"	'cehennemî'
38	Üstten 13 . dizede 'gökkubenin'	'gökkubbenin'
59	Son dize küçük harfle başlayacak	
60	22. dizede 'Hızla'	'Hızlı'
60	23. dizede 'hünnep'	'hünnap'
61	İlk şiirin altındaki tarih 'Ağustos 1992'	'1 Ağustos 1992'
71	İlk şiirin altında tarih eksik	'*Kedi* 1, Ocak 1992' olacak
81	Alttan 8. dize büyük harfle başlayacak	
100	İlk şiir 3. kesim ilk dizesinde 'rüzgâra'	'rüzgârı' olacak
102	Sondan 4. satırda 'odaları'	'adaları'
106	4. şiirin 8. dizesi 'süryaniler'	'Süryaniler'
114	'Sözverici Koltuğu' şiiri l. dize 'Kavgayı' sözcüğü	'kavgayı' olacak
116	Alttan 6. dizede 'usülü'	'usulü'
116	Alttan 5. dizede 'kartlarınıza'	'kartlarına'
137	Altıncı dörtlüğün l. dizesinde 'ak'	'aşk'

YILLIK : 1994

39, 49, 59, 61, 62, 65, 66, 70, 71, 73, 78, 80, 81, 84, 85, 88, 90, 94, 98, 101, 102, 104, 107, 108, 110, 111, 112, 114, 115, 117, 119, 123, 125, 127, 128, 131, 138, 149, 150, 151, 157, 159, 160. sayfalardaki şiirlerin son dizelerinin yanına devam imi (./..) konacak; böylece şiirin o kesiminin bir sonraki sayfada devam ettiği anlaşılmış olacaktır.

41 NASIL BİR SEVDÂYSA NASIL BİR SEVDÂYSA...
45 'Kalın Çığ' şiirinin ilk dizesinde 'İnsansa', 'insansa' olacak
63 '4. ŞİİR'in 6. ile 7. dizeleri arası açılacak
72 2 ile 3. dizelerin arası açılacak
73 'Gece Gerillası' şiirinin başına '– Haluk Ökten'e –' eklenecek
75 Altan 9. satır 'Cumhuriyetin' 'cumhuriyetin'
89 Üstten 3. dizenin sonuna (.) konacak
92 39. ve 45. liriklerin son dizelerinin sonuna (.) konacak
93 Üstten 2. dizede 'Menevişe' 'Menevişle' olacak
93 'Çığlık' şiiri 3. kesim 3. dizede 'Çocuklar' 'çocuklar' olacak
95 Alttan 2. dizeyle 3. dizenin arası açılacak
104 İlk şiirin ikinci bölümünden sonraki ikiliklerin arası kapanacak
108 Sondan 2. ve 3. dizelerin arası kapanacak
111 Üstten 15. satır 'soğuğunu' 'soluğunu'
114 İlk şiirin son dizesi 'Devam et' bir önceki dizeden ayrılacak
116 İlk şiirin son dizesine (?) imi konacak
126 'Hızar' şiirinin son altı dizesi iki tuş içerden yazılacak
129 Alttan 6. dizedeki 'sağlığı' 'saflığı'
136 İlk şiirin ikinci kesimi dörderli iki kesime ayrılacak
147 İlk şiirin 7. dizesinden sonra bölüm aralığı verilecek
165 İlk şiirin adı 'KAN' 'KA N' olacak
165 Aynı şiirin 4. dizesindeki 'kın' 'kırı' olacak
168 Alttan 7. dize, 'isyan' 'İsyan' olacak
169 Üstten 8. dizeden sonra bölüm aralığı verilecek
169 Adı geçen şiirin altına (Edebiyat ve Eleştiri 8, Mayıs/Haziran 1993) yazılacak
170 Alttan 8. satırda 'Sevgili' 'Sevgilim' olacak
171 Alttan 6. dizeden sonra bölüm aralığı verilecek
173 'Henüz yok!' dizesinden sonra bölüm aralığı verilecek
176 Üstten 14. satır (Yaşasın Edebiyat, 1993) (Yaşasın Edebiyat 4, 1993)
177 'Bir Uyumsuz Rastlaşma' şiirinin sayfa numarası '68' olacak
180 Üstten 5. satıra Roni Margulies'in doğum tarihi (1955) konacak
180 Alttan 5.satırdan 'Çöl (Abece 85; Eylül 1993)' yazısı silinecek

YILLIK 1995

15	Üstten 8. satır 'Aralık 1994'	'Ağustos 1994'
27	Alttan 15. satır 'Mavruk Rahan'	'Mavruk Ruhan'
33	Alttan 4 ile 3. dizenin arası açılacak	
38	Üstten 8. dizede 'bulaşıkları'	'bulaşıklıkları'
46	2. şiirin 1. bölümünün sonunda (,)	(.)
52	Üstten 9. dizedeki 'enç'	'genç'
59	'Çıkmaz Sokak' şiirinin ilk iki dizesinden sonra bölüm ayrımı konacak	
67	2. şiirin 6. dizesinden sonra bölüm ayrımı konacak	
68	2. şiirin 7. dizesinden sonra bölüm ayrımı konacak	
77	'Şaman ve Çocuk' şiiri, ilk dize 'beliyordunuz'	'bekliyordunuz'
87	Alttan 8. dizedeki 'ayrılığındaki'	'ayrığındaki'
106	2. şiirin 3. dizesinden sonra bölüm ayrımı konacak	
109	'Yolcu' şiirinin 2. ve 5. dizeleri büyük harfle başlayacak	
124	Üstten 3. dizedeki 'dağıtmadım'	'bağlatmadım'
126	Üstten 5. satırdaki 'Yeşim Derman için!'	'Yeşim Dorman için!'
127	3. kesim 7. dizedeki 'kırk'	'kırık'
128	2. şiirin 3. dizesinden sonra bölüm ayrımı konacak	
133	3. kesim 8. dizeden sonra bölüm ayrımı konacak	
140	4. kesimin son dizesi ayrı yazılacak	
148	Sondan 6. dizedeki 'intihar'	'ihtiyar'
167	Üstten 17. dizede 'devraldığımız miras'	'*Devraldığımızmiras*' ,
167	Üstten 18. dize '*şanlıayaklanmalar* tarihi değil'	'*şanlıayaklamalar tarihi değil*'
167	Üstten 19. dize '*babalarımızınkorkaklığıydı*'	'*babalarımızın korkaklığıydı*'

YILLIK 1996

56	Üstten 3. dize (çamurlarını)	'çamurlarını'
56	Üstten 9. dize (isyan)	'isyan'
59	İlk dizeden sonra bölüm ayrımı verilecek	
76	Alttan 1. dize ayrı yazılacak	
77	Son dizedeki 'İnce'	'ince'
87	Oya Uysal'ın şiirinin 2. dizesi küçük harfle başlayacak, sonuna (,) konacak	
87	Aynı şiir 2. kesim 6. dizesi 'çalkantılı iç denizine'	'çalkantılı karanlık iç denizine'
87	Sondan 3. dizeden sonra (...) konacak	
89	(*) iminden önceki iki dize ayrı yazılacak	
101	Sondan 6. dizeden sonra (,) konacak	
113	Alttan 7. satırda 'cesaretin'den sonra 'ay' sözcüğü eklenecek	
127	Sondan 2. dize 'görünen'	'görünmez'
136	'Sahil' şiirinde adama sözcükleri 'Canan İçin'	'*Canan İçin*'
142	'Çarşamba' şiirinin ilk iki dizesi *italik* olacak	
146	Üstten 6. dizede 'pontolonla'	'pantolonla'
151	Üstten 15. dizede 'çocukların'	'çocuklarının'
151	Alttan 6. dizede 'anlamanı'	'anlamını'
152	'A.R.T'ye' adama sözleri sağa çekilecek	
154	İlk şiirin 3. kesiminin ilk dizesi tek ve ayrı olacak	
154	Şiirin altındaki *(Uğraş 8)*	*(Uğraş 5)*
156	Alttan 11. dizede 'sus izi'	'su izi'
157	İlk şiirin 3. dizesinde 'dolunayım'	'dolunayın'
157	Sondan 3. dizede 'sarkacın'	'sarkacını'
166	Sondan 12. dizedeki 'ellerimin yerinde' bir alt dize olacak	
176	Alttan 4. satır 'ŞAŞAL'	'HAŞAL'
177	İlk satırda AHMET GÜNTAN'ın yanına (1955) eklenecek	
181	Alttan 15. satır; 'Uğraş 5, *Su Mektupları*'ndan, Eylül 1995' olarak düzeltilecek	
182	Üstten 11. satır 'GÖKÇENUR C'	'GÖKÇENUR Ç.'

YILLIK 1997

15	Alttan 6. satırda 'Birlikyapan'	'Dirlikyapan'
26	Üstten 8. satırda 'Aydan'	'Ayhan'
27	Alttan 7. satır tekrar olduğundan silinecek	
34	Sondan 2. dizede 'Kışın'	'Kaşın'
34	Sondan 4. dizede 'bakşadır'	'başkadır'
37	Baştan 7. dizede 'Dağındadır'	'Dağındandır'
41	Baştan 7. dizede 'düşümdüm'	'düşündüm'
51	Alttan iki dize ayrı yazılacak	
52	Şiirin son dizesinden sonra nokta konacak	
54	İhsan Üren'in şiirinden 3. dize düşmüş '.....yerleştirin' dizesi eklenecek	
59	4. dörtlüğün 2. dizesinde 'menevişli'	'menevişi'
71	'SİZ BUNA' şiirinin l. dizesinden sonra nokta konacak	
75	Sondan 4. dizede 'Törpülermiş'	'Törpülennıiş'
77	Şiirin başlığı altındaki '1740-746; 4869-4910'	'740-746; 4869-4901'
77	İkinci kesimin ilk dizesinde 'demiştiniz'den sonra (,) konacak	
87	SOYGUN ÇAĞI şiirinin 2. dizesinde 'hayallari'	'hayalleri'
90	Şairin soyadı düzeltilecek 'Şaşal'	'Haşal'
94	Sondan 8. dizede 'İnsam'	'İnsan'
94	Şiirin sonuna 6.3.'96 tarihi konacak	
95	CEMAL/İ şiirinin 3.dizesinde 'Süreyya'	'süreyya'
105	SAVRULMALAR şiirinde 11. satır 'yüzen'	'yüzden'
110	Sondan 2. dize 'vazgeçiyorum'	'vazgeçemiyorum'
115	BÜYÜK KUTU şiirinde 7. dize 'karşılabilirsiniz' 'karşılaşabilirsiniz'!	
122	Sondan 11. dizede 'tamanın'	'tasmanın'
135	Sondan 2. dizede 'kırmaç'	'kırbaç'
137	Sondan 9. ve 10. dizelerin arası açılacak	
142	Sondan 12. ve 13. dizelerin arası açılacak	
145	Sondan 7. ve 12. dizelerde 'göçbeyim'	'göçebeyim'
162	Sondan 12. dizede 'gün'	'gön'
169	Üstten 4. satır 'Bir Irmağı İçmek (Şiir-lik 30, Ağustos 1996) şeklinde düzeltilecek	
171	Üstten 14. satırdan sonra 'HAKKI ENGİN GİDERER (1959) Büyük Kutu (İnsan 4, Mayıs 1996) yazısı konacak	
172	Üstten 4. satır 'Cumartesi Anneleri (Milliyet Sanat 389, 1 Ağustos l996) olarak düzeltilecek	
173	Alttan 8. satırdaki şair adı 'MEJAN'	'BEJAN'

. YILLIK 1998

27	Üstten 8. satırda 'Ünver'	'Üren'
28	Sayfa başındaki ödüllerde karışmalar olmuş. Doğrusu: ***"Halil Kocagöz Şiir Ödülü*** Bejan Matur : 'Rüzgâr Dolu Konaklar' (Basılı Kitap) ***Orhon Murat Arıburnu Şiir Ödülü*** Bejan Matur, 'Rüzgâr Dolu Konaklar' (Kitap) Halil İbrahim Özcan, 'Kırık Zar' (Dosya) ***Arkadaş Z. Özger Şiir Ödülü*** Hüseyin Peker'in 'İnsan Arkadaşınındır' dosyası ile Zeynep Köylü'nün 'Yalnızlığın Göç Mevsimi' dosyası arasında paylaştırıldı. Mehmet Kâzım'ın 'Yılkı Teknesi' dosyası övgüye değer bulundu." olacak.	
38-39	Melih Cevdet Anday'ın şiirleri altındaki kaynak bilgiler birbiriyle yer değiştirecek	
59	Sondan 7. dizede 'bizi'	'biri'
69	Sondan 7. dizede 'Ne' sözcüğünden sonra 'kadar' sözcüğü eklenecek	
72	Baştan 3. dizede 'İşte ikindiüstü. İşte kuşlar!'	'İşte ikindiüstü, işte kuşlar!'
103	LEKE şiirinde 3. ayrım aralığı olmayacak	
116	Baştan 16. dizede 'kedi'	'kendi'
124	Sondan 7. dizede 'gemiydi'	'gemiydim'
125	Baştan 12. dizeden sonra (.)	(,)
128	Şairin soyadı 'Celal'	'Celâl'
128	Baştan 11. dizede 'tenlemiz'	'tenlerimiz'
130	Oktay Taftalı'nın doğum yılı '1958' değil, '1961' olacak	
144	Üstten 10. dizede 'pek'	'ipek'
144	Alttan 3. dizede *'balının'*	*'halının'*
160	Üstten 3. dizede 'anlayacağımız'	'anlayamayacağımız'
163	Baştan 4. satırda *'Gök'*	*'Göç'*
163	Şiirin baştan 2. dizesinde 'göz'	'güz'
166	Şairin adı 'Ali Hikmet' olarak düzeltilecek; Adın altındaki bilgiler de Ali Hikmet E(ren)'e ait olduğu için silinecek	
166	Şiirin 2. dizesinde 'ahlat'	'anlat'
174	M. C. ANDAY şiirlerindeki kaynak bilgiler yer değiştirecek	
178	Baştan 14. satır 'ŞAŞAL'	'HAŞAL'
180	Alttan 10. satırda 'CELAL'	'CELÂL'

Yayımlayan: Adam Yayıncılık ve Matbaacılık A.Ş.
Kapak: Ana Basım Sanayi A.Ş.
İç Baskı: Şefik Matbaası

ADAM

1999 ŞİİR YILLIĞI

ŞİİRİMİZDE GEÇEN YIL

Fazıl Hüsnü Dağlarca • İlhan Berk • Salâh Birsel • Mehmed Kemal • Attilâ İlhan • Başaran • Can Yücel • Şükran Kurdakul • Ece Ayhan • Veysel Öngören • Arif Karakoç • Gülten Akın • Cevat Çapan • Ahmet Oktay • Ali Püsküllüoğlu • Kemal Özer • Rusen Hakkı • Özdemir İnce • Hilmi Yavuz • Ülkü Tamer • İhsan Üren • Eray Canberk • Fikret Demirağ • Yüksel Pazarkaya • Yeşim Salman • Hüseyin Atabaş • Ataol Behramoğlu • Süreyya Berfe • Güven Turan • Sennur Sezer • Refik Durbaş • Özkan Mert • Hüseyin Peker • Mehmet Taner • Ahmet Ada • Metin Güven • Gülseli İnal • İnci Asena • Hulki Aktunç • Arzu K. Ayçiçek • Hayati Baki • Sina Akyol • Ebubekir Eroğlu • A. Hicri İzgören • Mehmet Mümtaz Tuzcu • Coşkun Yerli • Tahir Abacı • Müslim Çelik • Gültekin Emre • Enis Batur • Abdülkadir Budak • Haşim Çatış • Gazanfer Eryüksel • Oya Uysal • Ergin Yıldızoğlu • Metin Cengiz • Sükru Erbaş • Tarık Günersel • Şavkar Altınel • Ali Cengizkan • Veysel Çolak • Salih Ecer • Hüseyin Ferhad • Hilmi Hasal • Arife Kalender • Oğuzhan Akay • Adnan Azar • Osman Serhat Erkekli • Mehmet Kâzım • Roni Margulies • Fergun Özelli • Serdar Ünver • Yusuf Alper • Salih Bolat • Haydar Ergülen • Turgay Fişekçi • Lale Müldür • Mahmut Temizyürek • Şerif Erginbay • Muzaffer Kale • Yunus Koray • Yücelay Sal • Engin Turgut • Yıldırım Türker • Orhan Alkaya • Ergül Çetin • Enver Ercan • Ahmet Erhan • Mehmet Yaşın • Hakkı Engin Giderer • Mustafa Köz • Metin Fındıkçı • Tuğrul Keskin • Çiğdem Sezer • Cem Uzungüneş • Turgay Kantürk • Yılmaz Odabaşı • Oktay Taftalı • Zeynep Uzunbay • Hüseyin Alemdar • Seyhan Erözçelik • Adnan Satıcı • Birhan Keskin • Cihan Oğuz • Mete Özel • Nazmi Ağıl • Ali Asker Barut • küçük İskender • Altay Öktem • Hakan Savlı • Derya Çolpan • Halil Gökhan • Gökçenur Ç. • İrfan Yıldız • Yılmaz Arslan • Metin Kaygalak • Tarkan Çeper • Altay Ömer Erdoğan • Hüseyin Köse • Didem Madak • Ayhan Bozkurt • Ayhan Kurt • Selim Temo • Tuna Kiremitçi • Devrim Dirlikyapan • Serap Erdoğan • Zeynep Köylü • Marje Aydın • enderemiroğlu • Ali Hikmet Eren • haKAN Kaynar • Nilay Özer • Şener Özmen • Celal Soycan • Adem Yeşilyurt

ADAM

9 789754 185706

adam 721

ISBN 975-418-570-0